

MOPR
Lublin

SPRAWOZDANIE
z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2012 rok

Lublin, kwiecień 2013

opracowanie:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	5
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	5
1.1. Obszar działania pionu ds. pomocy środowiskowej:.....	5
1.2. Obszar działania pionu ds. wsparcia społecznego:.....	6
1.3. Obszar działania pionu ds. świadczeń socjalnych:.....	7
1.4. Inne działy, sekcje i stanowiska pracy bezpośrednio podległe dyrektorowi:	7
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	7
2.1. Zatrudnienie pracowników	7
2.2. Wykształcenie pracowników	8
II. DOCHODY I WYDATKI.....	10
1. DOCHODY	10
2. WYDATKI.....	11
2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania.....	11
2.2. Wydatki zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 roku z podziałem na formy wsparcia	12
III. LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	15
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	16
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	16
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH.....	18
V. POMOC ŚRODOWISKOWA	20
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ.....	22
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	22
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	23
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY.....	23
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	26
4. WIELOLETNI PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	27
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.....	28
6. KONTRAKTY SOCJALNE	29
7. OŚRODKI WSPARCIA I PLACÓWKI DZIAŁAJĄCE W STRUKTURACH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE.....	30
7.1. Dzienny Ośrodek Wsparcia – Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów	30
7.2. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych.....	32
7.3. Centrum Interwencji Kryzysowej.....	36
7.4. Centrum Aktywności Środowiskowej.....	39
7.5. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin.....	41
8. WOLONTARIAT W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY RODZINIE W LUBLINIE	43
9. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	44

11. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	50
12. UCZESTNICTWO W PARTNERSTWACH	52
13. WSPÓŁPRACA PRZY REALIZACJI PROJEKTÓW FINANSOWANYCH ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH	54
13.1. Projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”	54
13.2. Projekt „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej	54
13.3. Projekt „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD”	55
13.4. Realizacja zadań służących aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin	56
VI. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	57
1. WSPIERANIE RODZINY	59
1.1. Asystent rodziny	59
1.2. Poradnictwo specjalistyczne	60
1.3. Placówki wsparcia dziennego	61
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny	63
2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	64
2.1. Rodzinna piecza zastępcza	64
2.1.1. Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci z uwzględnieniem miejsca pochodzenia dziecka	66
2.1.2. Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych	66
2.1.3. Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	67
2.1.4. Zestawienie wydatków na pomoc dla rodzin zastępczych	69
2.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	69
2.3. Rodziny pomocowe	71
2.4. Instytucjonalna piecza zastępcza - placówki opiekuńczo-wychowawcze	71
2.4.1. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych	73
2.4.2. Koszt utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej	75
2.4.3. Ustalanie odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	76
2.4.4. Zadania dotyczące umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem własnego powiatu i zobowiązań powiatów do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w tych placówkach	77
3. POMOC UDZIELANA USAMODZIELNIANYM WYCHOWANKOM	81
3.1. Usamodzielniani wychowankowie z rodzin zastępczych	82
3.2. Usamodzielniani wychowankowie z placówek	83
3.3. Świadczenia udzielane osobom w procesie usamodzielnienia	85
4. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	87
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA	89
1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	90
1.1. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	90
2. OŚRODKI WSPARCIA	92
3. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKACH WSPARCIA W 2012 ROKU	93

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	96
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI	96
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH	97
3. WSPÓŁPRACA I UDZIELANIE WSPARCIA W KONTAKTACH Z INNYMI INSTYTUCJAMI ORAZ ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	98
POMOC DLA REPATRIANTÓW I KOMBATANTÓW	99
VIII. MIESZKANIA CHRONIONE	100
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU.....	100
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW	100
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH	101
IX. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2005 – 2013.....	103
X. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ	106
1. PROJEKT SYSTEMOWY „CZŁOWIEK INWESTYCJĄ W SPOŁECZEŃSTWO” REALIZOWANY W RAMACH POKL	106
2. PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA LUBLIN.....	107
3. PROJEKTY REALIZOWANE NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	109
XI. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	116
1. ŚWIADCZENIA SOCJALNE I REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	116
2. ŚWIADCZENIA REALIZOWANE PRZEZ PION ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	117
2.1. Świadczenia realizowane przez dział ds. świadczeń socjalnych oraz dział ds. obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców	117
2.2. Zadania realizowane przez dział ds. osób niepełnosprawnych.....	117
3. REALIZACJA ZADAŃ PIONU DS. ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	118
3.1. Realizacja zadań działu obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców.....	118
3.2. Realizacja zadań działu świadczeń socjalnych.....	119
3.3. Realizacja zadań działu ds. osób niepełnosprawnych.....	122
4. ANALIZA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ I PRYZNANYCH FORM WSPARCIA W 2012 ROKU	125
4.1. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny.....	125
4.2. Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	130
4.3 Świadczenia i formy wsparcia realizowane przez dział ds. osób niepełnosprawnych	130
XII. NADZÓR I KONTROLE	133
XIII. GŁÓWNE ZADANIA DO REALIZACJI W 2013 ROKU	140

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa. Duże znaczenie dla funkcjonowania Ośrodka mają również środki finansowe pozyskiwane z funduszy unijnych.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami oraz zadania pomocy społecznej przyjęte do realizacji na podstawie zawartych porozumień i umów z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych oraz ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na rozwój systemu wsparcia społecznego oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Duży nacisk położono również na współpracę ze środowiskiem lokalnym w ramach Programu Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2009 – 2013 przyjętego Uchwałą Nr 549/XXVII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 18 grudnia 2008r.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2005 – 2013, przyjętą Uchwałą Nr 797/XXXIII/2005 Rady Miasta Lublin z dnia 8 września 2005r.

Art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) zobowiązuje do przedłożenia radzie gminy oraz radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka.

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie funkcjonuje na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr 475/XX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 31 maja 2012 roku oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 140/8/2012 z 17 sierpnia 2012 roku, zmienionego Zarządzeniem nr 2/3/2013 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 1 marca 2013 roku. Zgodnie z postanowieniem Regulaminu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną realizującą w sposób zintegrowany ustawowe zadania Miasta Lublin – miasta na prawach powiatu.

Zadania Ośrodka realizowane są w ramach trzech pionów, jako zespołów zadań przyporządkowanych poszczególnym zastępcom Dyrektora:

- ◆ **ds. pomocy środowiskowej**, zajmującego się w szczególności: organizowaniem, nadzorem i koordynowaniem pracy filii Ośrodka, które zajmują się realizacją pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, aktywizacją społeczności lokalnej, realizacją zadań z zakresu organizacji pracy z rodziną oraz wspierania rodziny, organizowaniem systemu rodzinnej pieczy zastępczej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka oraz innych zadań z zakresu pomocy środowiskowej,
- ◆ **ds. wsparcia społecznego**, zajmującego się w szczególności: udzielaniem pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnianie wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, w tym schroniska dla bezdomnych, mieszkania chronione i noclegownie, realizacją spraw dotyczących interwencji kryzysowej, specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzeniem spraw z zakresu planowania, strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz sprawozdawczości, a także innych zadań z zakresu wsparcia społecznego,
- ◆ **ds. świadczeń socjalnych** realizuje zadania z zakresu: świadczeń rodzinnych, postępowania egzekucyjnego wobec świadczeniobiorców, postępowania w sprawach z zakresu zaliczek alimentacyjnych, postępowania w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych oraz innych zadań z zakresu ustalania, przyznawania i wypłaty świadczeń socjalnych.

1.1. Obszar działania pionu ds. pomocy środowiskowej:

W obszarze działania pionu ds. pomocy środowiskowej funkcjonują:

- ♣ **dział ds. pomocy środowiskowej**, zajmujący się sprawami z zakresu pomocy środowiskowej oraz organizacją szkoleń, doradztwem z zakresu metodyki pracy

socjalnej, koordynowaniem zadań statutowych wykonywanych przez filie Ośrodka, organizacją i koordynacją realizacji prac społecznie użytecznych, prowadzeniem spraw z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,

- ▲ **dział ds. pozyskiwania i realizacji projektów**, którego zadaniem jest pozyskiwanie oraz realizacja projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych a mieszczących się w zadaniach statutowych Ośrodka,
- ▲ **zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, który realizuje zadania z zakresu organizacji pracy z rodziną oraz wspierania rodziny i organizacji pieczy zastępczej.
- ▲ **filie**, zajmujące się realizacją pomocy w formie przyznawania i wypłaty świadczeń, pracy socjalnej świadczonej osobom i rodzinom, aktywizacją społeczności lokalnej oraz promocją i ochroną zdrowia;

Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:

- Filia nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
- Filia nr 2, przy ul. Kresowej 9, w skład, której wchodzi:
 - Centrum Aktywności Środowiskowej, przy ul. A. Grygowej 4B,
- Filia nr 3, przy ul. Mieszka I – 4, w skład, której wchodzi:
 - Świetlica Socjoterapeutyczna, przy ul. Głębokiej 10,
- Filia nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
- Filia nr 5, przy ul. Nałkowskich 114, w skład, której wchodzi:
 - Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów, przy ul. Nałkowskich 114,
 - Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, przy ul. Młyńskiej 18,
 - Świetlica Socjoterapeutyczną, przy ul. Piekarskiej 27.

W skład Filii, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi dział, wieloosobowe stanowiska pracy oraz sekcje pracy socjalnej.

1.2. Obszar działania pionu ds. wsparcia społecznego:

W obszarze działania pionu ds. wsparcia społecznego funkcjonują:

- ▲ **dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, który zajmuje się wykonywaniem zadań z zakresu pomocy społecznej dotyczących domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
- ▲ **dział ds. placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz integracji ze środowiskiem**, który zajmuje się wykonywaniem zadań z zakresu pomocy społecznej dotyczących opieki nad dzieckiem i młodzieżą oraz integracją cudzoziemców

- ⤴ **dział ds. planowania, strategii oraz sprawozdawczości**, który zajmuje się prowadzeniem spraw z zakresu planowania i sprawozdawczości oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- ⤴ **Centrum Interwencji Kryzysowej**, którego zadaniem jest podejmowanie działań interdyscyplinarnych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- ⤴ **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin**, która realizuje zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego i rodzinnego świadczonego dla osób i rodzin.

1.3. Obszar działania pionu ds. świadczeń socjalnych:

W obszarze działania pionu ds. świadczeń socjalnych funkcjonują:

- ⤴ **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności: ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych, postępowaniem egzekucyjnym wobec świadczeniobiorców, postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz sprawozdawczością w tym zakresie,
- ⤴ **Dział obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców**, zajmujący się w szczególności: przyjmowaniem, rejestrowaniem, weryfikacją, ustalaniem uprawnień, redystrybucją złożonej dokumentacji przez osoby ubiegające się o świadczenia socjalne oraz wydawaniem zaświadczeń i udzielaniem informacji dotyczących ustalania, przyznawania i wypłaty świadczeń socjalnych,
- ⤴ **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

1.4. Inne działy, sekcje i stanowiska pracy bezpośrednio podległe dyrektorowi:

- ⤴ **dział finansowo - księgowy**, zajmujący się obsługą finansowo - księgową Ośrodka, za którego prawidłowe wykonywanie zadań odpowiada główny księgowy,
- ⤴ **sekcje i samodzielne stanowiska pracy:**
 - sekcja organizacyjna,
 - sekcja administracyjna,
 - stanowiska radców prawnych,
 - sekcja informatyków,
 - samodzielne stanowisko ds. audytu wewnętrznego.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnione były **1 190 osoby**. Najwyższy stan zatrudnienia notuje się

w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – 505 osób, w Domach Pomocy Społecznej – 453 osoby, a w ośrodkach wsparcia 232 osoby.

Tabela 1 - Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin ¹

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE	505	42,44
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	453	38,06
OŚRODKI WSPARCIA	232	19,50

Kadrę pomocy społecznej w MOPR stanowią między innymi pracownicy socjalni (w tym m. in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). Stan zatrudnienia w 2012 roku wynosił 191 pracowników socjalnych, co stanowiło 37,82 % ogółu pracowników jednostki, w tym w sekcjach pracy socjalnej (w terenie) 181 pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisem ustawowym (art. 110 ust. 11 Ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **330 409 osób** (stan wg meldunku na pobyt stały na dzień 31 XII 2012r.) oraz **14 361** osób zameldowanych na pobyt czasowy. Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 165 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku.

Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym zrealizowany.

2.2. Wykształcenie pracowników

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 65,35% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 10,30% posiada wykształcenie wyższe zawodowe. W 2012 roku, 48 osób stanowiących 9,50 % ogółu pracowników jednostki, kontynuowało naukę celem podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych.

¹ Dane na podstawie sprawozdania MPiPS – 03 za 2012 rok oraz danych własnych.

Tabela 2 - Struktura wykształcenia pracowników MOPR w 2012 roku

Wykształcenie pracowników ogółem (stan na dzień 31.12.2012)	Liczba osób	stosunek %
Wyższe magisterskie	330	65,35
Wyższe zawodowe	52	10,30
w tym podyplomowe (dotyczy wyższych magisterskich i zawodowych)	119	23,56
Policealne	87	17,23
Średnie	34	6,73
Zawodowe	2	0,40
RAZEM	505	RAZEM

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2012 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **5 381 150,20zł.**

Tabela 3 – Dochody MOPR uzyskane w 2012 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan	Wykonanie
Zadania własne gminy	2 217 435	2 133 133,39
Zadania własne powiatu	271 601	364 491,01
Zadania zlecone	1 082 000	2 883 042,30
Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	0,00	483,5
Razem	3 572 036	5 381 150,20

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Lublin w 2012 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych pochodziły:

- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości **1 915 222,10 zł**,
- z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych w wysokości **2 349,76 zł**,
- z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości **87 087,33 zł**,
- z tytułu odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia **111 652,95 zł**,

Dochody MOPR Lublin w 2012 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie ze ściągłości należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacanego wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 2 400 279,72 zł (z odsetkami), Kwotę 290 522,63 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 2 109 757,09 zł pochodziły ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z ogólnej kwoty dochodów ze spłat dłużników alimentacyjnych Gmina Lublin w 2012 roku otrzymała 812 374,49zł.

- z tytułu wpłat świadczeń nienależnie pobranych (dot. świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) w wysokości 350 627,96zł.

2. Wydatki

W 2012 r. wydatki MOPR w Lublinie osiągnęły poziom: **156 217 438,76zł.**

2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania

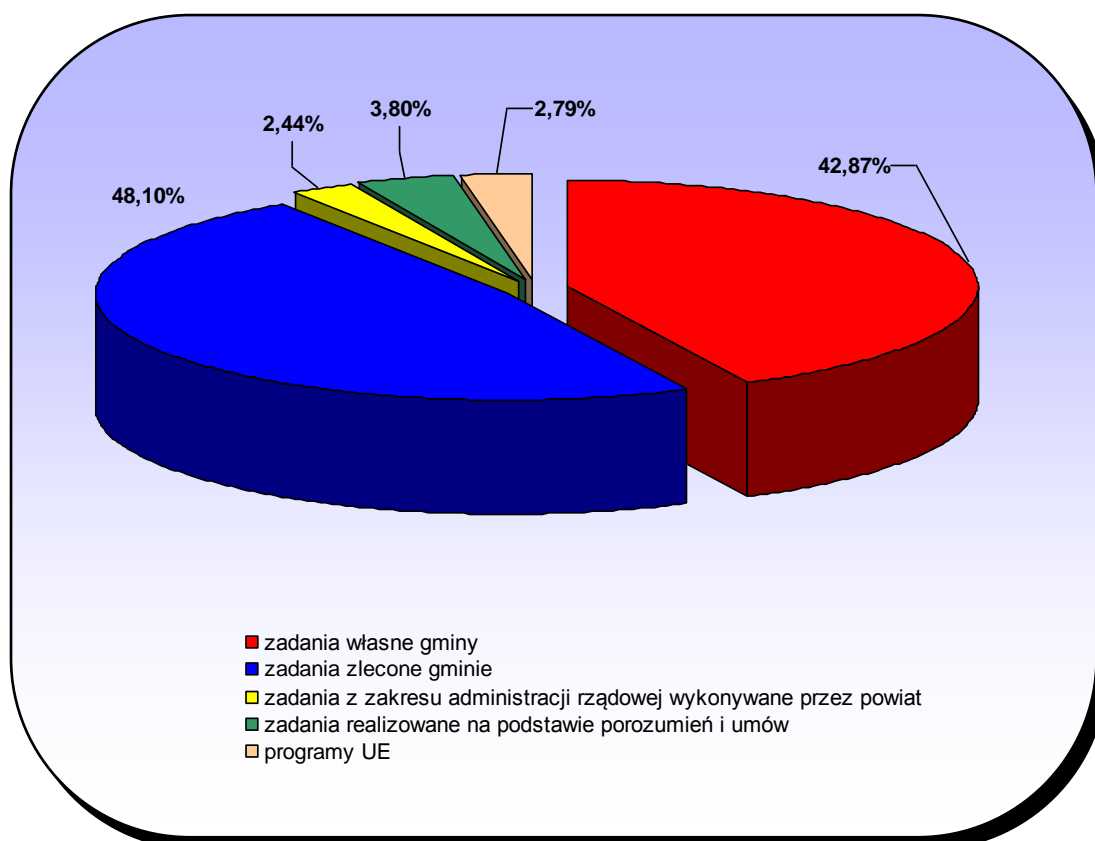
Tabela 4 – Wydatki MOPR w 2012 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	% udziału ogółem
1	Zadania własne	66 962 374,23	42,87
2	Zadania własne przekazane do realizacji innym podmiotom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	4 229 232,42	2,71
3	Zadania przyjęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 458 194,99	0,93
4	Zadania realizowane na podstawie porozumień i umów z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	248 344,58	0,16
5	Zadania ustawowo zlecone gminie	75 145 429,61	48,1
6	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	3 810 082,99	2,44
7	Wydatki na zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	4 363 779,94	2,79
RAZEM		156 217 438,76	100

W ujęciu procentowym, najwyższy był udział wydatków przeznaczonych na realizację zadań:

- zleconych gminie osiągający poziom przeszło 48% w stosunku do całości budżetu MOPR,
- własnych gminy osiągający poziom blisko 43% w stosunku do całości budżetu MOPR.

Wykres 1 – Wydatki MOPR w 2012 roku, ze względu na przeznaczenie środków

2.2. Wydatki zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 roku z podziałem na formy wsparcia

Największy procent wydatków stanowiły środki przeznaczone na zadania wynikające z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, obsługiwanych przez pion świadczeń socjalnych. Wydatki na realizację zadań wynikających z powyższych aktów wyniosły ogółem 72 281 298 zł, co stanowiło 46,27% ogółu wydatków MOPR.

Wypłaty na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami osiągnęły wartość 24 754 299,87 zł. Stanowi to 34,25% udziału w dokonanych wydatkach na świadczenia. Na świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydatkowano 21 473 990,68zł. Trzecie miejsce przypada na zasiłki pielęgnacyjne, na które wydatkowano 12 482 505zł.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 24 731 392,48zł, stanowiąc 15,83% wydatków MOPR. Za wysokie należy również uznać wydatki na Program Pomoc państwa w zakresie dożywiania, które wyniosły 8 280 032,29zł.

Koszty utrzymania Ośrodka w roku sprawozdawczym wyniosły 24 873 040,74 zł.

W roku 2012 na realizację projektów i programów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydatkował 4 363 779,94 zł, tj. 2,79%, ogółu wydatków MOPR.

Na realizowanie zadań finansowanych ze środków pochodzących z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydatkowano w okresie sprawozdawczym 725 000,00 zł. Środki te przeznaczone były na dofinansowanie działalności 2 świetlic socjoterapeutycznych oraz Centrum Interwencji Kryzysowej.

Na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych 740 111,00 zł, co stanowi 0,47% wydatków Ośrodka w 2012 roku. Na zbliżonym poziomie kształtują się wydatki poniesione przez Ośrodek na pokrycie pomocy na rzecz cudzoziemców. Wyniosły one 65 853,61zł.

Tabela – 5. Wydatki zrealizowane przez MOPR w 2012 roku z podziałem na formy wsparcia

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia ²	10 481 364,42
2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze	2 504 398,44
3	Zasiłki i usługi pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez dożywiania)	24 731 392,48
4	Program Pomoc państwa w zakresie dożywiania ³	8 280 032,29
5	Pomoc na rzecz cudzoziemców	65 853,61
6	Rodziny zastępcze ⁴	4 898 710,76
7	Usamodzielnienia	1 262 766,04
8	Zasiłki rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego alimentacyjne*	72 281 298,00

² DPS Dolińskiego, Benjamin, Bezdomność, OW powiat (dla osób z zaburzeniami psychicznymi), OW Bazylianówka, opłaty za pobyt mieszk. Lublina w dps na ter. innych powiatów

³ Całkowite wydatki na dożywianie w rozdziałach: 85214, 85295

⁴ Nie zawiera wydatków z rozdziału 85204 związanych z funkcjonowaniem zespołu i koordynatorami.

9	Projekty współfinansowane środkami UE ⁵	4 363 779,94
10	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	740 111,00
12	Utrzymanie MOPR ⁶ w tym:,	24 873 040,74
12.1	Centrum Aktywności Środowiskowej	555 716,00
12.2	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	486 837,62
12.3	Centrum Interwencji Kryzysowej	1 004 235,41
12.4	Dzienny Ośrodek dla Bezdomnych	349 050,48
12.5	Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów	204 538,62
12.6	Obsługa świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	2 949 619,18
13	Pozostała działalność	1 734 691,04
RAZEM		156 217 438,76

* z uwzględnieniem składek ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego oraz pomoc rządowa

Poziom wydatków na realizację zadań pomocy społecznej w 2012 roku w stosunku do 2011 roku był wyższy ogółem o 9 163 332,40 zł.

⁵ Wydatki wraz z wkładem własnym ze względu na brak analityki pozwalającej na zachowanie ww kategorii.

⁶ Zawiera poza wymienionymi w punktach 12.1-12.6 wydatki na rozdz. 85219 i świetlice przy ul. Głębokiej i Piekarskiej

III. LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2012 wydano **86 356** decyzji administracyjnych. Decyzje dotyczyły przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

Tabela 6 – Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2012 roku

Zakres decyzji dotyczył	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
pomocy środowiskowej	55 089	340	180
sekcji ds. usamodzielnień i integracji ze środowiskiem	751	11	4
działu ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia	4 727	21	12
świadczeń socjalnych	24 201	74	52
odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	283	0	0
RAZEM	86 356	446	248

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto **6 553** wnioski osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2012 roku z pomocy środowiskowej Ośrodka skorzystało ok. **23 551** osób, co stanowi 6,8 % mieszkańców miasta Lublin.⁷ Liczba osób objętych pomocą w stosunku do roku 2011 utrzymała się na tym samym poziomie.

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.: dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej oraz występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny. Kryterium dochodowe do września 2012 roku wynosiło⁸:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 477 zł
- dla osoby w rodzinie - 351 zł.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. kryteria dochodowe zostały zweryfikowane i od dnia 1 października 2012 r. wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 542 zł
- dla osoby w rodzinie - 456 zł.

Dysfunkcje powodujące konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej to najczęściej: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa

⁷ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin wynosi **344 770** osób (330 409 osób zameldowanych na stałe oraz 14 361 osób posiadających meldunek czasowy (stan na dzień 31XII 2012r.) i **jest mniejsza o 784** osób w stosunku do danych z 2011 roku, kiedy wynosiła 345 554 osób.

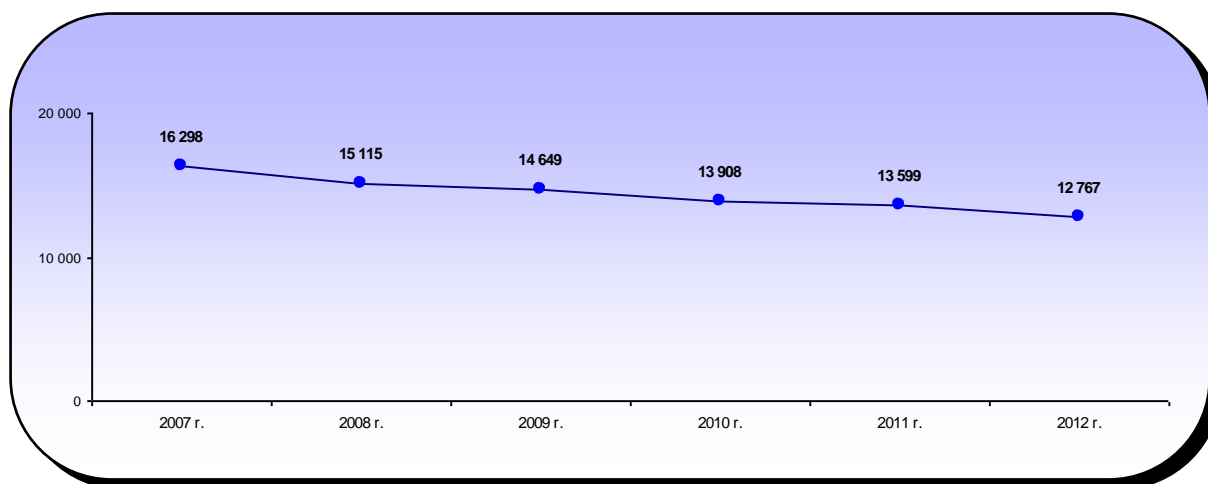
⁸ Kwota jest ustalana zgodnie z art. 9 ustawy o pomocy społecznej: Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Badania prognozy interwencji socjalnej prowadzi Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizm, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenie losowe, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotnych lub pomoc formie zasiłku celowego specjalnego.

W 2012 roku świadczenia pieniężne przyznano decyzją **12 767 osobom** (w 9 159 rodzinach liczących ogółem 18 815 osób). Jest to o 832 osoby mniej niż w 2011 roku. Liczba świadczeniobiorców od lat sukcesywnie spada, ten zauważalny proces obrazuje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 2 – Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2007-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych celowych – tę formę pomocy przyznano 6 665 osobom. Z zasiłków jednorazowych skorzystało ogółem 52 % odbiorców pomocy finansowej. Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału. Przeciętna wartość pomocy w formie świadczeń celowych wyniosła **950 zł** na osobę.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych i wynosiła **3 929** i była wyższa o 313 osób w stosunku do 2011 roku. Wśród świadczeniobiorców najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 3 352 osoby i kolejno osoby dotknięte niepełnosprawnością - 362 osoby, długotrwałą chorobą - 283 osoby

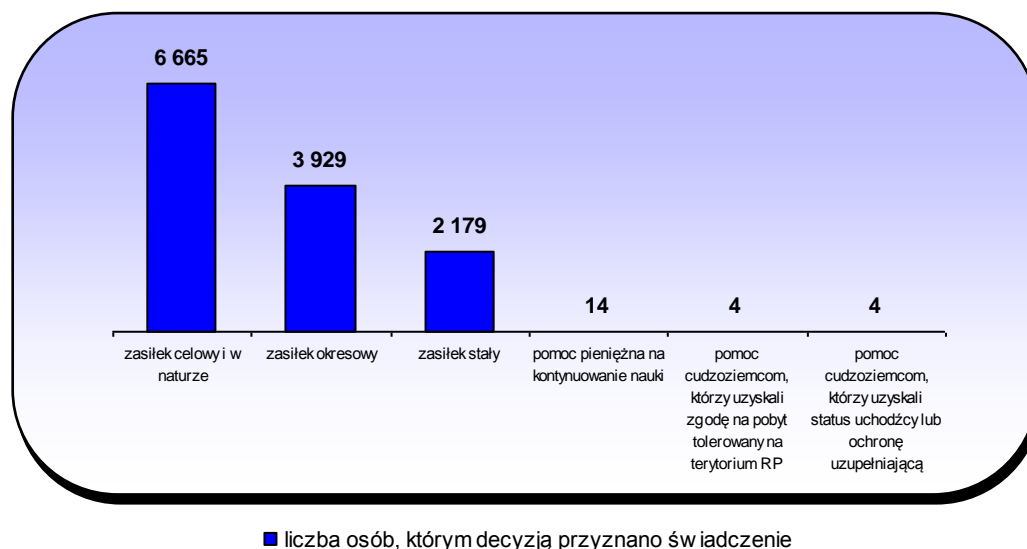
oraz 3 osoby z powodu możliwości utrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **246,72 zł**. Przeciętny okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 5 miesięcy w roku.

W 2012 roku jedynie o 2 osoby, w stosunku do 2011 roku spadła liczba zasiłkobiorców otrzymujących zasiłki stałe. Obecnie wynosi ona 2 179 osób, przy czym 1 887 osób w tej grupie to osoby samotnie gospodarujące. Średnia wysokość miesięcznego zasiłku stałego wyniosła 391 zł. Każdy ze świadczeniobiorców otrzymywał to świadczenie przeciętnie przez 10 miesięcy w roku.

Liczbę osób, którym decyzją przyznano poszczególne świadczenia w 2012 roku oraz stosunek procentowy do ogólnej liczby świadczeniobiorców prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3 – Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012r.

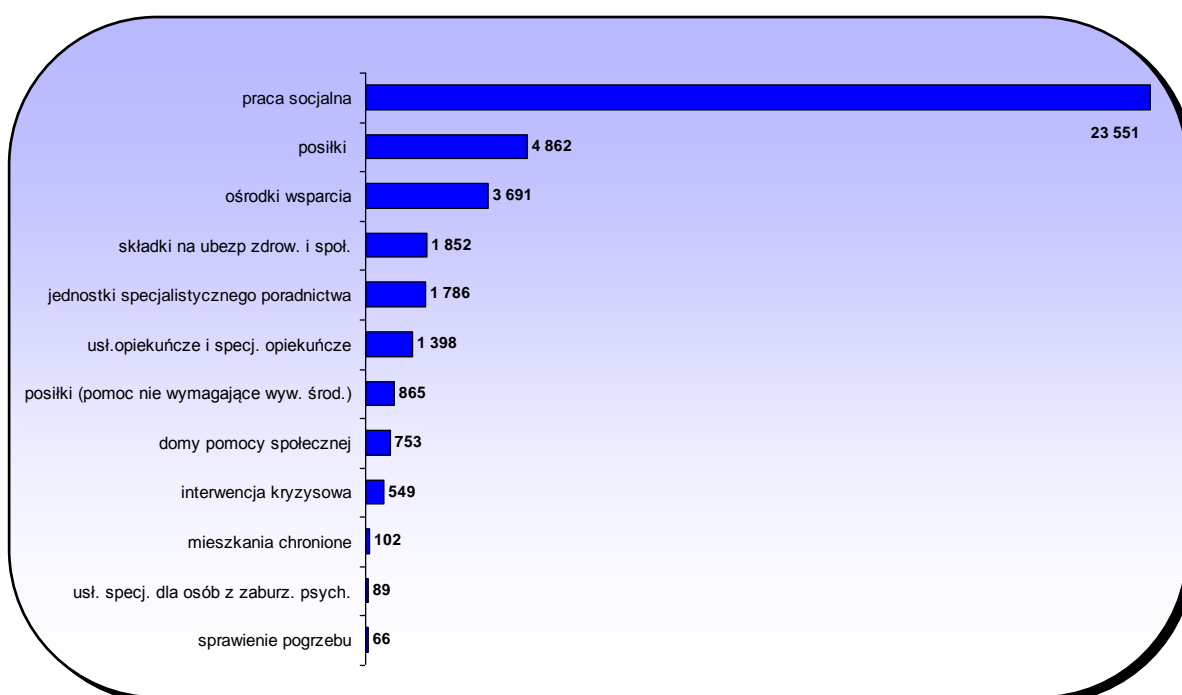
2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie. W 2012 roku 2 509 rodzin o liczbie osób 4 736, korzystało z pomocy w postaci wyłącznie pracy socjalnej, co stanowi 21,5% ogółu rodzin objętych wsparciem.

Praca socjalna, która jest definiowana m. in. jako celowa, to zorganizowana pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, a jej

udzielenie nie jest uwarunkowane kryterium dochodowym. Praca socjalna jest prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, jak również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Jednym z zadań pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej rodzin i osób. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmowali działania polegające na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. Ponadto, podejmowano różnorodne działania na rzecz podopiecznych w ramach współpracy z organizacjami i instytucjami.

Wykres 4 – Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego, z podziałem rodzaj, · przyznane w 2012 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012r.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest w formie wypłaty świadczeń finansowych oraz pracy socjalnej, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej. Działania pracowników pionu pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji, w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

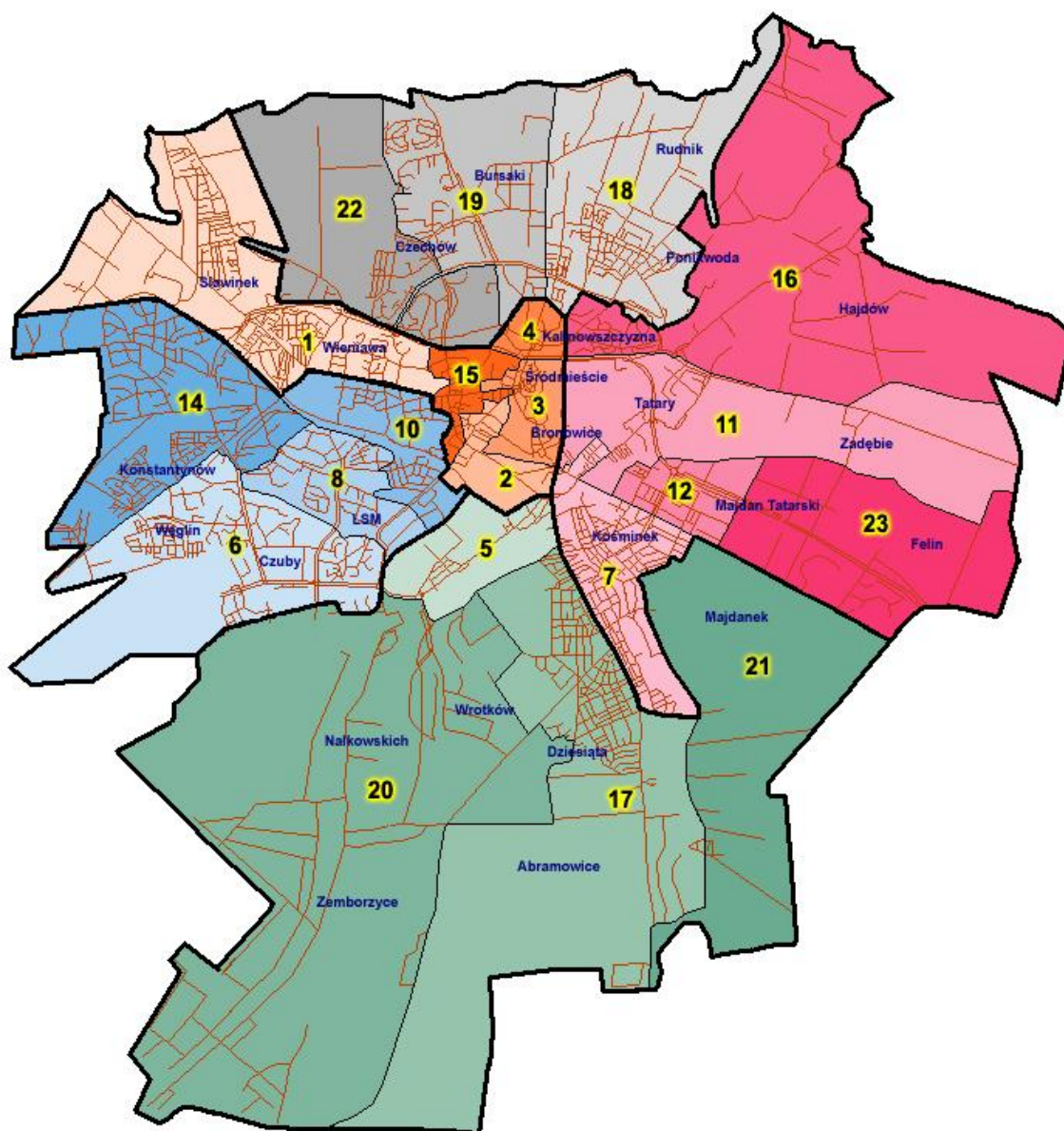
Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2012 funkcjonuje ogółem 21 Sekcji Pracy Socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą socjalną z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

W ramach pomocy środowiskowej podopieczni mogą również korzystać z pomocy ośrodków wsparcia:

- Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18,
- Centrum Aktywności i Rozwoju Seniorów, ul. Nałkowskich 114,
- Centrum Aktywności Środowiskowej, ul. Antoniny Grygowej 4 B,
- Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Probostwo 6A⁹.

⁹ Uchwałą Nr 664/XXVI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2012 roku Centrum Interwencji Kryzysowej będące dotychczas komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dniem 1 stycznia 2013 roku zaczęło funkcjonować, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej Miasta Lublin.

Mapa 1 – System pomocy środowiskowej w 2012 roku na terenie Miasta Lublin

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 1 - Głowackiego 35
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 2 - Narutowicza 74
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 3 - Jezuicka 4
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 4 - Lubartowska 59/2
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 15 - Chopina 11/4

Filia Nr 2 - ul. Kresowa 9

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 7 - Startowa 11
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 11 - Montażowa 16
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 12 - Startowa 11
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 16 - Towarowa 19
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 23 - Jagiełły 16

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 10 - Głęboka 11
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 14 - Zana 14

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 18 - Koryznowej 2c
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 19 - Kompozytorów Polskich 8
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 22 - Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 5 - Piekarska 27
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja Pracy Socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

- 1 Centrum** Interwencji Kryzysowej, ul. Probstowo 6A
- 2 Specjalistyczna** Poradnia dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E
- 3 Centrum** Aktywizacji i Rozwoju Seniorów, ul. Nałkowskich 114
- 4 Centrum** Aktywności Środowiskowej, ul. Grygowej 4B
- 5 Dzienny** Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych, ul. Młyńska 18
- 6 Świetlica** socjoterapeutyczna, ul. Głęboka 11
- 7 Świetlica** socjoterapeutyczna nr 2, ul. Piekarska 27

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

Z pomocy MOPR w 2012 roku skorzystało ogółem 11 668 rodzin. W odniesieniu do 2011 roku liczba rodzin spadła o 392 rodziny, a spadek liczby osób w rodzinach wyniósł jedynie 7, co świadczy o zmianie struktury rodzin korzystających z pomocy (średnia liczba osób w rodzinie z 1,95 w 2011 roku wzrosła do 2,02 w roku 2012, odnotowano spadek liczby gospodarstw jednoosobowych o 549). Sukcesywny spadek liczby podopiecznych obrazuje poniższa tabela.

Tabela 7 – Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2007 – 2012

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Różnica % liczby rodzin w porównaniu do roku poprzedniego	Różnica % liczby osób w rodzinach w porównaniu do roku poprzedniego
2007	12 819	27 161	X	X
2008	12 157	24 783	-5,16	-8,76
2009	12 147	24 426	-0,08	-1,44
2010	12 175	23 948	0,23	-1,96
2011	12 060	23 558	-0,94	-1,63
2012	11 668	23 551	-3,25	-0,03
porównanie roku 2012 do 2007			-8,98	-13,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za lata 2007-2012.

Obserwowany spadek liczby rodzin objętych pomocą związany jest przede wszystkim z faktem, iż w 2012 r. miały miejsce istotne zmiany w zakresie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dotyczące funkcjonowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Do 31 grudnia 2011 r. funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną regulowane było przepisami ustawy o pomocy społecznej, a od dnia 1 stycznia 2012 r., ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (przyjętej w dniu 9 czerwca 2011 r.) i tym samym zmienił się sposób sporządzania sprawozdań z realizacji tych zadań. Rodziny zastępcze, dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, usamodzielniający się wychowankowie placówek dotychczas wykazywani byli w sprawozdaniu w ramach systemu pomocy społecznej (MPIPS-03 dział 2C-1, 2C-2, 6B), a obecnie ujmowani są w odrębnym sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonania zadań przez gminę i powiat z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na zmniejszenie liczby rodzin objętych wsparciem ma też niewątpliwie wpływ działań profilaktycznych pracowników MOPR na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2012 roku objął wsparciem **11 668** rodzin. Ponad połowę rodzin (55%) korzystających z pomocy środowiskowej w 2012 roku tworzą rodziny prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe – **6 381** osób.

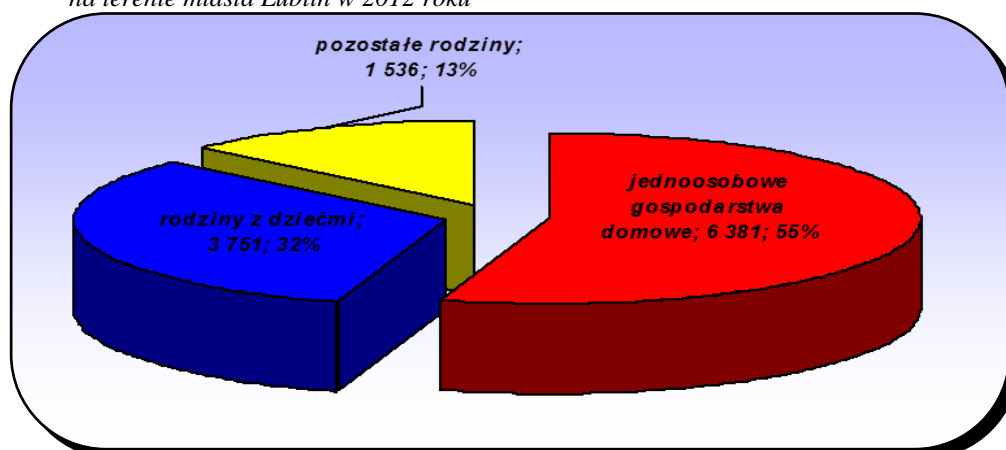
Z ogólnej liczby rodzin **3 751** to rodziny wychowujące dzieci, w tym:

- jedno dziecko – 1 618 rodzin,
- dwoje dzieci – 1 218 rodzin,
- troje i więcej – 915 rodzin – w tym 23 rodziny wychowuje siedmioro i więcej dzieci.

Wśród rodzin korzystających z pomocy **1 793** to rodziny niepełne, wychowujące dzieci, w tym 365 wychowuje troje i więcej dzieci, tym samym spełniające kryterium wielodzietności.

W ogólnej liczbie rodzin objętych wsparciem MOPR **3 445** rodzin, to rodziny emerytów i rencistów, z czego 2 165 to osoby samotne.

Wykres 5 - Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej, świadczonej przez pracowników MOPR na terenie miasta Lublin w 2012 roku

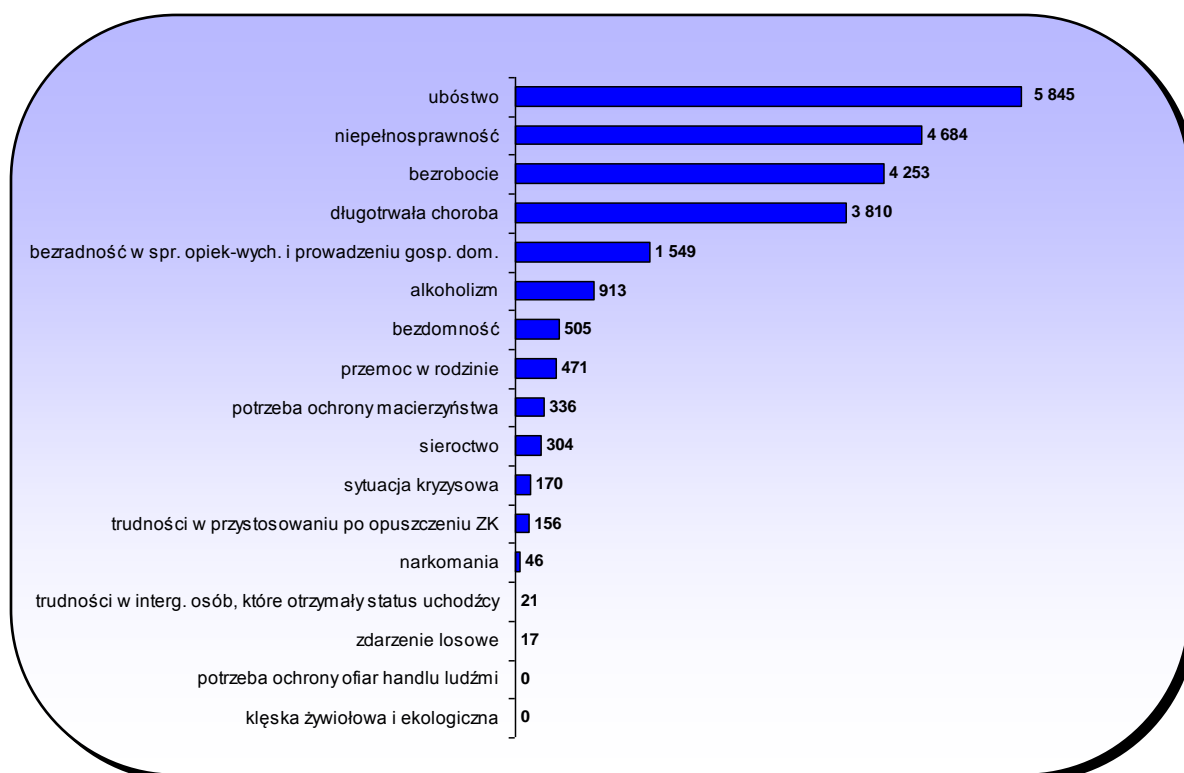
źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012r.

2. Powody przyznania pomocy

Dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest ubóstwo. Pomoc z tego tytułu otrzymało 5 842 rodziny (liczące 11 377 osób). Drugim znaczącym problemem jest niepełnosprawność, dotycząca 4 684 rodziny, trzecim bezrobocie, które stało się powodem do korzystania z pomocy przez 4 253 rodziny. Na kolejnych miejscach notuje się problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby, które dotyczą 3 810 rodzin oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 1 549 rodzinach.

Dominujące powody korzystania z pomocy MOPR w 2012 roku przedstawia poniższy wykres. Należy zaznaczyć, że niejednokrotnie wymienione problemy współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją. W przypadku ubóstwa należy wskazać, że, mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Wykres 6 – Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2012 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka w znacznej części to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub z kwalifikacjami na poziomie średnim lub zasadniczym. Ponadto dużo osób bezrobotnych posiada zdezaktualizowane kwalifikacje, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę długość okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami, jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku, pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia zatrudnienia. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym m.in. z alkoholizmem. Fakt ten odzwierciedlają dane dotyczące liczby rodzin objętych pomocą w przypadku problemu bezrobocia

i alkoholizmu. Pomimo tendencji spadkowej ogólnej liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej obserwowany jest nieznaczny 0,83% wzrost liczby rodzin dotkniętych problemem bezrobocia. Podobną sytuację odnotowano w przypadku alkoholizmu. W skali wszystkich rodzin korzystających z pomocy MOPR, rodziny, w których zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu, stanowią 7,82% ogółu. Niemniej w ocenie pracowników socjalnych z problemem alkoholowym boryka się 11,17% rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Obserwowana jest tendencja wzrostu liczby osób ryzykownie spożywających alkohol i pijących szkodliwie. Wzrost zjawiska bezrobocia i uzależnienia przekłada się na zauważalny ponad 100 % wzrost liczby rodzin dotkniętych przemocą, która jest zawsze wynikiem wielu różnych, nakładających się czynników. Na znaczący wzrost liczby rodzin ze zdiagnozowaną przemocą może mieć wpływ nie tylko zwiększenie występowania samego zjawiska, ale większa wiedza, wrażliwość i świadomość społeczna.

Pomimo nieznacznego spadku nadal znaczącym problemem jest niepełnosprawność, która dotyka 40% rodzin korzystających z pomocy. W 2012 roku zaobserwowano spadek liczby rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności przy jednoczesnym wzroście liczby rodzin dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą.

Częstym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bezdomność, utrzymująca się od kilku lat na podobnym poziomie. Bezdomność jest zazwyczaj problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Tabela 8 – Dominujące powody przyznania pomocy przez MOPR – dynamika zmian w stosunku do roku 2011

L.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2011		2012		tendencja % wzrostu/spadku w stosunku do roku 2011	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	6 162	11 606	5 845	11 377	-5,14	-1,97
2	Niepełnosprawność	5 061	8 249	4 684	7 955	-7,45	-3,56
3	Długotrwała lub ciężka choroba	3 741	5 867	3 810	6 367	1,84	8,52
4	Bezrobocie	4 218	9 942	4 253	10 465	0,83	5,26
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2 591	5 438	1 549	4 281	-40,22	-21,28
6	Przemoc w rodzinie	234	697	471	1 303	101,28	86,94

7	Alkoholizm	903	1 371	913	1 352	1,11	-1,39
8	Narkomania	50	95	46	79	-8,00	-16,84
9	Bezdomność	620	716	505	564	-18,55	-21,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w 2012 roku bez względu na źródło finansowania skorzystało 12 767 osób.

Świadczenia finansowane w ramach zadań zleconych przyznano 93 osobom, świadczenia finansowane w ramach środków własnych przyznane zostały 12 727 osobom.

Tabela 9 - Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2012 roku

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	6 329 905 zł
	Zasiłki okresowe	5 080 673 zł
	Zasiłki stałe	8 336 703 zł
	Usługi opiekuńcze	6 295 117 zł
	Posiłki w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	4 355 832 zł
	Schronienie	965 490 zł
Zadania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	709 285 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy	33 021 zł

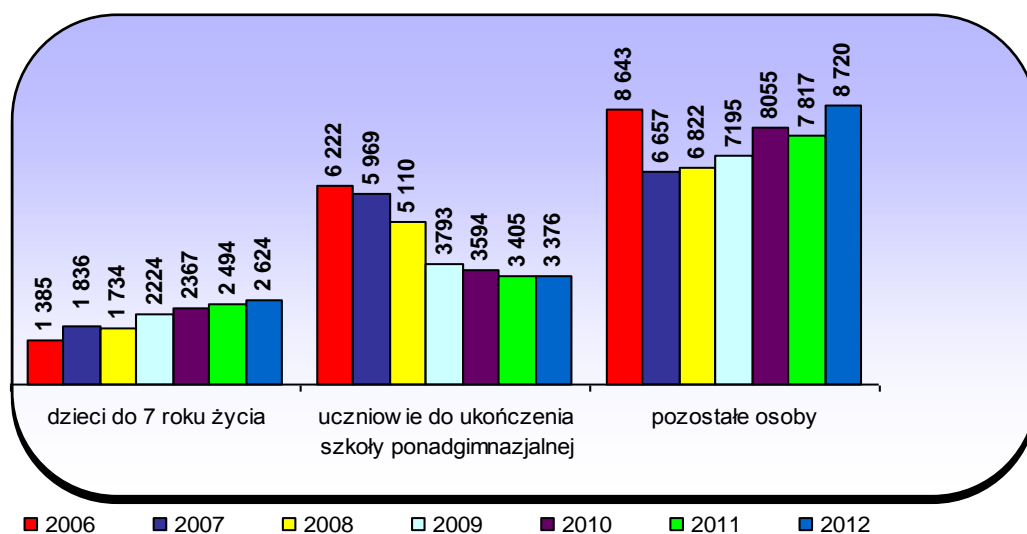
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012 r.

Nie wszystkie rodziny objęte wsparciem pomocy środowiskowej korzystają z pomocy pieniężnej, usługowej i w naturze – w 2012 roku 2 509 rodzin wymagało wsparcia jedynie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, nie korzystając przy tym z pomocy materialnej.

4. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”¹⁰

Podstawą realizacji Programu jest Ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. z 2005, Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem programu jest m.in. wsparcie gmin w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym, poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach, poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia.

Wykres 7 - Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2006 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji Programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania za lata 2006-2012r.

Realizacja Programu pozwala na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych.

Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2012 roku objęto 14 425 osób, w tym:

- 2 624 dzieci w wieku do 7 roku życia,
- 3 376 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 8 720 pozostałych osób.

W ramach realizowanego programu 4 862 osoby korzystały z posiłku, w tym 1 188 z całodziennego wyżywienia, a 3 897 z pełnego obiadu. Koszt jednego posiłku wynosił średnio 6,28 zł.

¹⁰ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” za 2012 rok.

Porównując rok 2012 do poprzedzającego, zauważalny jest wzrost liczby osób korzystających z pomocy w ramach programu o 7,96% w tym: z posiłku o 1,44% i zasiłku celowego o 12,34%.

Dożywianie w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowane jest we współpracy z 200. placówkami oświatowymi na terenie Miasta Lublin, w tym:

- 98 szkołami,
- 91 przedszkolami,
- 8 żłobkami,
- 3 innymi placówkami.

Łączny koszt programu w 2012 roku zamknął się w kwocie **8 280 032 zł** (w tym pomoc w trybie art. 6a¹¹ - 298 433 zł) i był wyższy o 18,02 % w stosunku do 2011 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie funkcjonowania programu wyniosła 6 591 012 zł.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Tabela 10 – Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2012 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń
Usługi opiekuńcze	1 351	1 329	805 541	5 802 175 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	133	130	49 853	492 942 zł
Usługi opiekuńcze - ogółem	1 398	1 372	855 394	6 295 117 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	89	86	46 266	709 285 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 03 za 2012 r.

Zadania w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2012 realizowały: Lubelskie Stowarzyszenie na Rzecz Opieki Długoterminowej i Pomocy

¹¹ Art. 6a, ust. 1 Ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" – W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy.

Spółecznej "OPIEKUN", Polski Czerwony Krzyż Lubelski Zarząd Okręgowy w Lublinie, Fundacja na Rzecz Wspierania Osób Starszych i Niepełnosprawnych "EMPATIA", Stowarzyszenie Opiekuńcze "NADZIEJA", Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszt godziny usługowej w 2012 roku:

- 10,00zł – usługi opiekuńcze,
- 13,00zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 17,00zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Tabela 11 – Kontrakty socjalne zawarte w 2012 roku (w tym kontrakty współfinansowane w ramach projektu UE) z wyszczególnieniem kontraktów zakończonych pozytywnie

KONTRAKTY SOCJALNE ZAWARTE Z KLIENTEM								
L.p.	Kategoria osób objętych kontraktem		OGÓLEM			w tym kontrakty współfinansowane w ramach projektu UE		
			liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	bezrobotni		341	330	339	120	120	120
	w tym:	zakończone pozytywnie	189	187	190	106	106	106
2.	alkoholicy		169	164	169	12	12	12
	w tym:	zakończone pozytywnie	68	67	69	12	12	12
3.	osoby chore psychicznie		5	5	5	1	1	1
	w tym:	zakończone pozytywnie	2	2	2	1	1	1
4.	rodziny niewydolne wychowawczo		63	63	65	9	9	9
	w tym:	zakończone pozytywnie	12	12	12	6	6	6

5.	bezdome		6	6	6	0	0	0
	w tym:	zakończone pozytywnym	3	3	3	0	0	0
6.	uzależnieni od narkotyków		2	2	2	1	1	1
	w tym:	zakończone pozytywnie	1	1	1	1	1	1
7.	inne		136	135	135	77	76	76
	w tym:	zakończone pozytywnie	108	107	107	72	71	71
ogółem liczba osób/rodzin/kontraktów			722	705	721	220	219	219

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2012 roku zawarto 721 kontraktów socjalnych z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 384 kontraktów (53%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 94 kontraktów (13%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Najmniejsza efektywność dotyczy współpracy z klientem uzależnionym. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia do minimum. Pozostałe kontrakty (34%) na dzień 31.12.2012 r. pozostawały w trakcie realizacji.

7. Ośrodki wsparcia i placówki działające w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

7.1. Dzienny Ośrodek Wsparcia – Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów

Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów jest Dziennym Ośrodkiem Wsparcia, przeznaczonym dla osób w wieku emerytalnym lub osób niepełnosprawnych, mogących funkcjonować w sposób samodzielny. Ośrodek czynny jest od poniedziałku do piątku za wyjątkiem dni świątecznych w godz. 8.00 - 16.00 w poniedziałki, środy, czwartki i piątki, zaś we wtorki w godz. 10.00 - 18.00. Z pakietu usług w roku 2012 skorzystało 29 osób, które zawarły kontrakt. Wśród tych osób było 25 kobiet i 4. mężczyzn w wieku od 62 r.ż.

do 86 r.ż. Większość z uczestników zajęć to osoby samotne (mimo faktu, iż część z osób mieszka z rodziną). Uczestnicy w większości borykają się ze złym stanem zdrowia, poczuciem pustki i brakiem uczestnictwa w życiu społecznym. Odpowiedzią na te problemy jest oferta Centrum Seniorów, które realizuje zadania poprzez usługi pół-stacjonarne.

W roku sprawozdawczym z organizowanych przez Ośrodek spotkań otwartych skorzystało dodatkowo ok. 90 osób starszych ze środowiska lokalnego oraz miasta Lublina.

Pakiet usług i zajęć realizowanych w Centrum:

- usługi wspomagająco – aktywizujące (zajęcia psychologiczne, zajęcia manualno – plastyczne oraz inne zajęcia terapeutyczno – rozwijające, zgodnie z harmonogramem zajęć, organizacja czasu wolnego),
- usługi prozdrowotne (rehabilitacja leczniczo - usprawniająca, masaże),
- usługi bytowe (obiady).

Projekty CAIRS

1. W roku sprawozdawczym Centrum Seniorów kontynuowało realizację projektu spotkań otwartych. Projekt był skierowany do osób starszych, mieszkańców Miasta Lublin. Większość społeczności seniorów to osoby nadal aktywne, zaangażowane głównie w pomoc rodzinie, opiekę nad wnukami, domem. Grupa ta nie jest zainteresowana systematycznym korzystaniem z oferty Ośrodka. Wielu seniorów izoluje się, angażując się jedynie w bezpośrednią pomoc najbliższej rodzinie. Aby stworzyć alternatywę odpowiedniej oferty i zainteresować tę grupę ludzi, rozbudzić potrzebę zdobywania nowej wiedzy i integrować środowisko seniorów, Centrum stworzyło program spotkań otwartych. W roku 2012 były to spotkania wtorkowe - dwa razy w miesiącu. Czas trwania spotkań to ok. 2,5 godziny. W ofercie spotkań otwartych zrealizowano pięć rodzajów inicjatyw: blok spotkań psychologicznych, blok spotkań związanych z muzyką, blok spotkań plastycznych, blok propozycji seniorów, organizacja imprez okolicznościowych.
2. W 2012 roku Centrum Seniorów kontynuowało również inicjatywy międzypokoleniowe. Był to projekt pn.: „Międzypokoleniowe muzykowanie”. Celem inicjatywy była integracja dzieci i młodzieży, poprzez wspólne muzykowanie i śpiew. Projekt realizowany był z dziećmi i młodzieżą z następujących placówek: Przedszkola nr 66, Szkoły Podstawowej nr 3, Gimnazjum nr 30.
3. Dodatkowo, w obecnym roku, w ramach inicjatyw wewnętrznych zrealizowano projekt pn.: „Międzypokoleniowe Spotkania Patriotyczne”. Wartości patriotyczne, jako element ukształtowanego systemu są jednym z kierunków, które pozwalają młodym ludziom dokonywać właściwych wyborów. Niestety, patriotyzm nie jest obecnie popularnym pojęciem. Wśród uczestników Centrum Seniorów są osoby, które posiadają różnorodne doświadczenia z czasów wojennych i/lub z okresu lat 80-tych. Te osoby mogą dawać

młodzieży autentyczne świadectwo czasów. Celem projektu jest: przekazywanie poprzez seniorów wartości patriotycznych dzieciom i młodzieży.

4. W okresie od sierpnia do grudnia 2012 roku, Centrum Seniorów było realizatorem zadania publicznego pt.: „Poprawa jakości życia osób w podeszłym wieku – Bezpłatne spotkania integracyjne dla Seniorów Miasta Lublin”. Projekt zrealizowany w 2012 roku był kontynuacją działań rozpoczętych w roku 2009 i kontynuowanych w latach 2010 - 2011, wzbogacaną corocznie w nowe propozycje, które stanowiły odpowiedź na potrzeby klientów. Zadanie miało formę całościowego i kompleksowego oddziaływania na poprawę jakości życia osób w podeszłym wieku, poprzez aktywizację i integrację lokalnego środowiska seniorów, przeciwdziałanie izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych. Program skierowany był do osób starszych, po 55 roku życia, mieszkańców Miasta Lublin. Interdyscyplinarny program obejmował 5 rodzajów działań: spotkania warsztatowe z zakresu: psychologii, muzyki, plastyki, zajęcia sportowo – integracyjne, imprezy okazjonalne („Bal Letni”, „Pokaz Mody 55+”, „Wieczór humoru i satyry”, „Listopadowy wieczorek patriotyczny), spotkania okolicznościowe („Andrzejkki”, „Dzień Seniora”, „Wigilia”) oraz wyjazdowy warsztat integracyjno - rozwojowy (wycieczka).

Dzięki tym działaniom Ośrodek nie tylko dodatkowo urozmaicił ofertę bezpłatnych spotkań otwartych, lecz również dzięki dotacji dodatkowo wzbogacił swoje zasoby wyposażenia w materiały do zajęć, które będą służyły przez przyszłe lata. Prowadzone przy ich użyciu zajęcia poszerzyły się o jeszcze bardziej innowacyjną i wielowymiarową ofertę dostępną nie tylko dla klientów kontraktowych Ośrodka, lecz także są i nadal będą wykorzystywane przez inne osoby starsze z Miasta Lublina.

W 2012 roku Ośrodek dodatkowo podejmował szereg inicjatyw, np.: wycieczki, wyjścia poza Ośrodek, spotkania otwarte, międzypokoleniowe, okazjonalne, akcje skierowane do środowiska lokalnego, działania informacyjne o działalności Centrum. Ośrodek poprzez wymienione inicjatywy aktywnie przeciwdziałal izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych integrując lokalne środowisko osób starszych.

Zwieńczeniem w/w aktywnej działalności oraz przyjaznej atmosfery Centrum Seniorów jest prestiżowe wyróżnienie przyznane w 2012 r. przez Prezydenta Miasta Lublina – nadanie placówce tytułu: „MIEJSCE PRZYJAZNE SENIOROM”.

7.2. Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych z siedzibą przy ul. Młyńskiej 18 jest placówką o charakterze wsparcia dziennego, funkcjonującą w strukturze Filii Nr 5 MOPR, realizującą wszechstronną pomoc zmierzającą do ograniczania problemu bezdomności, jako syndromu wykluczenia społecznego oraz niwelowania jej skutków.

Ośrodek funkcjonuje przez cały rok i umożliwia pobyt w nim od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 18.00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. W okresie jesienno - zimowym, jeżeli uzasadniają to warunki atmosferyczne ośrodek może być czynny

dodatkowo w soboty oraz niedziele w godzinach 9.00 – 14.00. Ośrodek Wsparcia wypełniając zakładane zadania umożliwi osobom bezdomnym skorzystanie z następujących usług:

- udzielanie wsparcia w oparciu o obowiązujące przepisy prawa,
- prowadzenie pracy socjalnej przy wykorzystaniu narzędzi i instrumentów aktywizujących,
- profilaktyka pogłębienia dysfunkcji prowadzona na podstawie diagnozy indywidualnych potrzeb i możliwości
- zajęcia świetlicowe (telewizja, punkt biblioteczny, prasa),
- spotkania integracyjne, kulturalne i okolicznościowe,
- możliwość korzystania z zaplecza higieniczno - pralniczego oraz kuchennego.

Równie ważne są działania socjalne podejmowane przez kadrę Ośrodka, które zmierzają do wnikliwego rozpoznania problemów klienta, podłoża ich zaistnienia oraz dalszego zaplanowania adekwatnego wsparcia. Pomoc ta z jednej strony winna ułatwić osobie bezdomnej zabezpieczenie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, zaś z drugiej strony ma na celu modelowanie postawy klienta tak, aby pobudzić jego chęć do działań sprzyjających osiągnięciu korzystnych zmian w zakresie aktualnej sytuacji problemowej. Należy wskazać na duży stopień trudności w zakresie współpracy prowadzonej z osobami bezdomnymi. Prowadzenie długoterminowych działań socjalnych znacznie utrudnia fakt, iż osoby bezdomne z uwagi na brak stałego miejsca pobytu wykazują tendencje do częstego przemieszczania się. W ramach realizowanej współpracy z klientem wykorzystywane są narzędzia pracy socjalnej tj. kontrakty socjalne – w 2012 roku zawarto ich 18. W wyniku podejmowanej pracy socjalnej usamodzielniono 5 osób.

W roku 2012 z usług Dziennego Ośrodka Wsparcia skorzystały łącznie 302 osoby z 300 rodzin, w tym 2 dzieci. Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka na przestrzeni ostatnich lat systematycznie wzrasta, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 – Liczba osób korzystających z pomocy DOWB na przestrzeni lat 2009-2012

rok	2009	2010	2011	2012
liczba osób korzystających z usług DOWB - ogółem	238	249	286	302
w tym: wyłącznie z pracy socjalnej	106	109	120	116

W ramach inicjowanej aktywności lokalnej, w 2012 roku kadra ośrodka organizowała spotkania okolicznościowe oraz akcje dla osób pozbawionych domu. Wszystkie

przedsięwzięcia zostały przygotowane ze środków własnych oraz pozyskanych od sponsorów, przez pracowników Ośrodka, w ramach współpracy z innymi instytucjami, organizacjami i firmami osób prywatnych. Wśród akcji należy wymienić:

- Spotkanie Noworoczne - 30 uczestników,
- Prelekcja na temat „ Jak uniknąć raka szyjki macicy” - 24 uczestników,
- Walentynka dla Ciebie - 30 uczestników,
- Oddaj książkę,
- Śniadanie Wielkanocne - 22 uczestników,
- Konkurs „Plakat Wielkanocny” - wystroj światlicy - 11 uczestników,
- Prelekcja na temat „ Choroby weneryczne” – 13 uczestników,
- Dystrybucja żywności – 49 uczestników,
- Spotkanie opłatkowe - 50 uczestników,
- Wyjście do opery - 10 uczestników.

Kontrakty, programy

W 2012 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Bezdomnych realizowano Program Aktywności Lokalnej, w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, poprzez poprawę umiejętności społecznych i zawodowych „Nowe życie 3”, skierowany do 10 osób bezdomnych. Był on kontynuacją programu realizowanego w 2011 roku. Celem głównym projektu było ograniczenie obszarów wykluczenia społecznego poprzez aktywizację środowiska lokalnego oraz podnoszenie kompetencji życiowych i umiejętności społecznych 10 osób dotkniętych problemem bezdomności.

Program zrealizowano stosując następujące działania, instrumenty:

1) Indywidualna terapia psychologiczna

Zakres tematyczny był uzależniony od indywidualnych potrzeb uczestników, w tym m. in.: uświadomienie przyczyn występowania trudności życiowych, samopoznanie, określenie słabych i mocnych stron, rozwój umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie postawy asertywnej, określenie dalszych oczekiwań i ewentualne skierowanie do dalszej pomocy specjalistycznej.

2) Grupa samopomocowa dla osób uzależnionych i z problemem alkoholowym

Celem było zwiększenie motywacji do wprowadzenia zmian, zwiększenie zdolności do utrzymania abstynencji, dostarczenie niezbędnej wiedzy do zrozumienia przez pacjenta własnych problemów, zwiększenie zdolności do rozwiązywania problemów osobistych.

3) Warsztaty kształtowania własnego wizerunku

Celem treningu było: poznanie i praktyczne zastosowanie zasad skutecznej autoprezentacji, poznanie sposobów dokonywania autoprezentacji, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, poznanie i stosowanie zasad komunikacji werbalnej i niewerbalnej, opanowanie umiejętności minimalizowania tremy, zarządzanie własnym wizerunkiem.

4) Trening pracy

Celem treningu było: podniesienie poziomu wiedzy u uczestników w zakresie aktualnych potrzeb rynku pracy, nabycie umiejętności psychospołecznych w poruszaniu się po rynku pracy, istota, uwarunkowania i znaczenie umiejętności interpersonalnych dla rozwoju kariery zawodowej i efektywności funkcjonowania w pracy, przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

5) Trening asertywności

Celem treningu było: wzmocnienie poczucia pewności siebie, zniwelowanie barier związanych z komunikacją, określenie i wypracowanie postawy charakteryzującej się wyrażaniem własnych poglądów w sposób jawny z zachowaniem swoich potrzeb i z poszanowaniem zdania innych ludzi, zapoznanie z zasadami pracy grupowej, autoprezentacji, sposobu budowania dialogu międzyludzkiego w grupie, zmiana negatywnych przekonań na swój temat, wzmocnienie poczucia własnej wartości – autoprezentacja, zwiększenie kompetencji w zakresie komunikacji interpersonalnej, nabycie umiejętności radzenia sobie z napięciem, niepokojem, stresem w konstruktywny sposób, kształtowanie postawy zorientowanej na stawianie przed sobą konstruktywnych i pozytywnych celów.

Działania o charakterze środowiskowym

- wykonano prace malarskie związane z odnowieniem pomieszczeń w Dziennym Ośrodku Wsparcia dla Bezdomnych Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Młyńskiej 18. Osoby biorące udział w Programie Aktywności Lokalnej czynnie uczestniczyły w powyższych pracach, w trakcie, których pomalowano pomieszczenie świetlicowe, pomieszczenie łazienkowe, kuchnię oraz korytarz. Artykuły malarskie do wykonania działań pochodziły z własnych zasobów ośrodka,
- wykonano prace remontowo – porządkowe w Banku Żywności przy ul. Młyńskiej 18 w Lublinie, w ramach, których pomalowano okna oraz uporządkowano teren przed obiektem. Artykuły malarskie do wykonania działań pochodziły z zasobów własnych stowarzyszenia.

Zrealizowano zadanie publiczne **„Warsztaty umiejętności praktycznych”**, które otrzymało dofinansowanie Wojewody Lubelskiego w ramach finansowego wsparcia programów w sferze zapobiegania wykluczeniu społecznemu: osób w podeszłym wieku, osób bezdomnych oraz cudzoziemców posiadających status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pobyt tolerowany. Program warsztatów umiejętności praktycznych skierowany był do 10 osób bezdomnych z terenu Miasta Lublin, regularnie korzystających z usług Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych. Celem było nabycie umiejętności praktycznych, które będą wykorzystywane przez osoby bezdomne w życiu codziennym, poprzez zajęcia motywujące do działania. Pozyskana wiedza i umiejętności, stworzyły możliwość łatwiejszego radzenia sobie w życiu codziennym oraz społecznym i dały szansę powrotu na rynek pracy.

Program warsztatów obejmował:

- warsztaty edukacyjne – teoria dotycząca przygotowywania posiłków, profilaktyki zdrowia, prawidłowego żywienia,
- warsztaty pieczenia i gotowania – praktyczne umiejętności kulinarne,
- warsztaty racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi – poradnictwo oraz teoria dotycząca planowania i dysponowania środkami finansowymi,
- warsztaty kreowania własnego wizerunku – kreowanie wizerunku odbieranego pozytywnie przez społeczeństwo i osoby z własnego otoczenia pozwalające wyróżnić pozytywne cechy.

Pracownicy DOWB realizują także zadania z zakresu działań interwencyjno - motywacyjnych w środowisku osób bezdomnych tj. w miejscach niemieszkalnych na terenie miasta Lublina. Celem powyższych działań jest przeciwdziałanie zagrożeniu utraty zdrowia i życia, między innymi w okresie zimowym na skutek nadmiernego wychłodzenia organizmu z powodu niskich temperatur, jak również prowadzenie działań w zakresie motywacji tych osób do zmiany swojego dotychczasowego stylu życia.

Podejmowane inicjatywy mają na celu wskazanie alternatyw dalszego funkcjonowania osób dotkniętych problemem bezdomności. Doświadczenie pracowników socjalnych Ośrodka w zakresie problemu bezdomności oraz profil placówki służy pomocy i wsparciu pracowników socjalnych zatrudnionych w sekcjach pracy socjalnej.

Zintegrowane działania podejmowane przez placówkę we współpracy z pracownikami socjalnymi z sekcji pracy socjalnej mają charakter kompleksowy, co w efekcie przyczynia się do wzrostu efektywności pomocy udzielanej osobom bezdomnym.

7.3. Centrum Interwencji Kryzysowej

Centrum Interwencji Kryzysowej do 31 grudnia 2012 roku było komórką organizacyjną MOPR, funkcjonującą w pionie ds. wsparcia społecznego, realizującą zadania mające na celu zapewnienie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej oraz znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Zadania realizowano poprzez udzielanie pomocy specjalistycznej indywidualnej, grupowej, rodzinnej. Ponadto zapewniano doraźne całodobowe schronienie dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu bądź życiu poprzez umieszczenie w mieszkaniu interwencyjnym. Do zadań CIK należało także budowanie gminnego systemu pomocy opierającego się na współdziałaniu różnych służb i instytucji.

W roku 2012 r. w Centrum Interwencji Kryzysowej udzielono ogółem **13 268** porad, w tym: 5 865 porad w kontakcie bezpośrednim, 390 konsultacji telefonicznych, 42 internetowych oraz przez całodobowy telefon zaufania – 6971.

Tabela 13 - Pomoc udzielona w ramach zadań realizowanych przez CIK w 2012 roku

Pomoc w kontakcie bezpośrednim		Pomoc w kontakcie niebezpośrednim		
Porady prawne	Pomoc psychologiczno-terapeutyczna	Konsultacje telefoniczne	Porady i konsultacje w całodobowym telefonie zaufania	Konsultacje i porady internetowe
820	5 045	390	6 971	42
RAZEM 5 865 w tym: pomoc towarzysząca: poradnictwo socjalne, działania interwencyjne 3 250 (w tym 526 NK*)		RAZEM 7 403		

* NK – procedura Niebieskiej Karty

Większość klientów Centrum Interwencji Kryzysowej to osoby doświadczające przemocy, w tym zakresie udzielono łącznie 2323 porady specjalistyczne podczas spotkań osobistych, w tym 550 konsultacji dotyczyło przemocy wobec dzieci. Przyjęto 526 zgłoszeń o wszczęciu procedury Niebieskiej Karty, podjęto w związku z tym współpracę z instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie oraz klientami w celu objęcia rodziny pomocą prawną i wsparciem psychologicznym.

Pracownicy Centrum podejmowali także interwencje w środowisku – w okresie sprawozdawczym podjęto 132 działania interwencyjne w środowisku (we współpracy z policją i pracownikami socjalnymi), 74 osoby z zaburzeniami psychicznymi objęto wsparciem w postaci psychiatrycznej interwencji kryzysowej w środowisku domowym – we współpracy z lekarzami psychiatrami oraz podjęto 25 interwencji, w ramach zadań mobilnego interwenta - na wezwania policji. W czasie 52 dyżurów sobotnich interwencyjnych udzielono wsparcia 154 osobom.

Pracownicy CIK prowadzą i stale aktualizują bazę danych instytucji i organizacji pomocowych, działających na terenie miasta, jak również w obrębie województwa, z uwagi na fakt, iż do Centrum zgłaszają się osoby mieszkające poza Lublinem, które wymagają wsparcia. W takich przypadkach po uzyskaniu doraźnej pomocy osoby te kierowane są do odpowiednich placówek znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania.

Zajęcia grupowe

Uwzględniając potrzeby klientów, w Centrum Interwencji Kryzysowej prowadzone są następujące zajęcia grupowe: grupa psychoedukacyjna dla kobiet ofiar przemocy (dwie edycje) – w roku 2012 roku uczestniczyło w zajęciach 16 i 14 osób; warsztaty umiejętności

wychowawczych – 2 grupy po 14 osób; grupa wsparcia dla kobiet - ofiar przemocy o charakterze otwartym.

Telefon Zaufania

Telefon Zaufania finansowany z GPPiRPA czynny jest codziennie, przez całą dobę. Zatrudnieni są w nim specjaliści z różnych dziedzin (psychologowie, pedagodzy, terapeuci). Pracownicy zatrudnieni są na umowy - zlecenia. Główne zadania TZ to udzielanie: wsparcia psychicznego klientom, informacji na temat specjalistycznych placówek pomocowych na terenie województwa lubelskiego, informacji na temat procedur i możliwości uzyskania pomocy w różnych sprawach zgłaszanych przez klientów, działania pomocowe na rzecz klientów, współpraca z policją w ramach porozumienia „Szybka interwencja – skuteczna pomoc”, współpraca z instytucjami w ramach projektu „Mobilny Interwent”.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Telefonu Zaufania przyjęli **9874 zgłoszenia**, z czego odbyło się **6971** rozmów i konsultacji.

W przypadkach zaniedbań lub przemocy wobec dzieci, jak również bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia, pracownicy Telefonu podejmują dodatkowe działania takie, jak: kontakt z policją, pogotowiem, terenowym pracownikiem socjalnym, pracownikami CIK, powoływanie zespołów interdyscyplinarnych.

Mieszkanie interwencyjne

Mieszkanie interwencyjne funkcjonuje w ramach zadań Centrum Interwencji Kryzysowej. Lokal jest standardowo wyposażony. Posiada 13 miejsc noclegowych. Mieszkanie przeznaczone jest dla osób i rodzin znajdujących się z różnych przyczyn w sytuacji kryzysowej - wymagającej udzielenia pomocy w postaci schronienia oraz specjalistycznej pomocy psychologiczno – terapeutycznej. W 2012 roku w Mieszkaniu Interwencyjnym z tej formy pomocy skorzystało **16 osób, w tym 10 dzieci**. Dwie rodziny przebywały w związku z sytuacją kryzysową spowodowaną utratą mieszkania w wyniku pożaru, pozostałe z uwagi na ostrą przemoc w rodzinie.

Współpraca z instytucjami i organizacjami

Centrum Interwencji Kryzysowej współuczestniczyło w realizacji partnerskiego projektu „Razem przeciw przemocy” w ramach programu rządowego „Razem bezpieczniej” wspólnie z KSPOP AGAPE oraz Komendą Miejską Policji. W ramach projektu podjęto szereg działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Centrum Interwencji Kryzysowej oraz KSPOP AGAPE realizowało zajęcia grupowe dla osób doświadczających przemocy w rodzinie:

- 1) grupa terapeutyczna dla dzieci krzywdzonych – **11** dzieci;

- 2) grupa terapeutyczna dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie – **14** osób;
- 3) grupa psychoedukacyjna dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie – **14** osób.

Ponadto, w czasie trwania projektu przeprowadzono wspólnie z psychologiem 25 policyjnych patroli interwencyjnych, podczas których podjęto 46 interwencji.

Z zakresu działań edukacyjnych przeprowadzono 8 szkoleń dla grup interdyscyplinarnych, w których udział wzięły **203** osoby (pracownicy socjalni, kuratorzy, funkcjonariusze policji, pedagodzy szkolni).

Na bieżąco realizowane są także inne zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych we współpracy z innymi podmiotami m.in.: Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Stowarzyszeniem STOP, Stowarzyszeniem AGAPE, NADZIEJA, Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej oraz innymi instytucjami działającymi zarówno na terenie Lublina, jak i innymi o zasięgu ogólnopolskim: Fundacja La Strada, Fundacja Dzieci Niczyje, Pogotowie Niebieska Linia.

Pracownicy Centrum Interwencji Kryzysowej czynnie wspierali pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, prowadząc obsługę administracyjno – kancelaryjną. Przyjęto 526 kompletów dokumentacji dotyczącej procedury Niebieskiej Karty. Terapeuci CIK aktywnie uczestniczyli też w 112 spotkaniach grup roboczych.

Uchwałą Nr 664/XXVI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2012 roku Centrum Interwencji Kryzysowej będące dotychczas komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dniem 1 stycznia 2013 roku zaczęło funkcjonować, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej Miasta Lublin.

7.4. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu lokalnym, powołanym do realizacji zadań samorządu gminnego Miasta Lublin, w zakresie udzielania pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Uczestnikami funkcjonujących w ramach CAŚ grup wsparcia są dzieci i młodzież z ośmiu bloków socjalnych przy ul. A. Grygowej 4B, kierowani do uczestnictwa przez pracowników socjalnych Sekcji Pracy Socjalnej Nr 23 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunem dziecka.

Podstawę przyjęcia stanowi decyzja administracyjna, kierująca dziecko do uczestnictwa w zajęciach grupy wsparcia, określająca zakres pomocy, odpłatność za usługi bytowe - wyżywienie. W 2012 roku Centrum było czynne w roku szkolnym od poniedziałku do piątku

w godzinach od 8.00 do 19.00 oraz w soboty w godzinach od 8.00 do 14.00. W okresie ferii świątecznych i wakacji Centrum czynne jest w godzinach od 8.00 do 16.00.

Zadania realizowane przez CAŚ w 2012 roku

- Prowadzenie Grupy Wsparcia Nr 1 „Kącik Kubusia Puchatka” dla dzieci w wieku 3 - 6 lat,
- Prowadzenie Grupy Wsparcia Nr 2 dla dzieci w wieku 7 - 12 lat,
- Prowadzenie Grupy Wsparcia Nr 3 dla młodzieży w wieku 13 - 17 lat,
- Prowadzenie kawiarenki internetowej dla wszystkich chętnych mieszkańców bloków socjalnych,
- Prowadzenie siłowni dla wszystkich chętnych mieszkańców,
- Prowadzenie zajęć sportowych, stacjonarnych oraz wyjazdowych – dla dzieci i młodzieży uczestników Grup Wsparcia,
- Prowadzenie zajęć logopedycznych,
- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych,
- Kompleksowa opieka psychologiczna,
- Aktywizacja i animacja środowiska lokalnego – działania o charakterze środowiskowym: Spotkanie Wielkanocne, VI Festyn Rodzinny „Razem do Lata”, Spotkanie Oplatkowe „Bądźmy Razem”,
- Prowadzenie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, działającymi w obszarze pomocy społecznej w zakresie tworzenia lokalnej koalicji na rzecz niwelowania problemów społecznych,
- Prowadzenie dokumentacji każdego uczestnika Grup Wsparcia (opracowywanie indywidualnych planów pracy z dzieckiem, sporządzanie kwartalnych efektów oddziaływań wychowawczych, sporządzanie półrocznej diagnozy dzieci i ich rodzin, prowadzenie kart kontaktów z: pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, pracownikiem socjalnym oraz rodzicem/ opiekunem dziecka).

Realizacja zaplanowanych zadań

W ramach zajęć specjalistycznych, dostępnych dla wszystkich mieszkańców osiedla (bez stosowania trybu wniosku) CAŚ realizował:

- Poradnictwo i konsultacje psychologiczne – skorzystało 112 osób,
- Poradnictwo pedagogiczne – wsparciem objęto 75 dzieci,
- Kawiarenka internetowa - skorzystały średnio 72 osoby miesięcznie, w 111 zajęciach warsztatowych i edukacyjno – informatycznych uczestniczyło średnio 7 osób (w każdym zajęciu),
- Zajęcia w siłowni - systematycznie korzystały 34 osoby, średnio dziennie 8 osób,
- Zajęcia aerobiku - uczestniczyło 15 osób,

- Zajęcia warsztatowe „Szkoła dla rodziców”- w 22 spotkaniach uczestniczyło średnio 5 rodziców/opiekunów,
- Prowadzenie grupy samopomocowej dla dorosłych - w 16 spotkaniach uczestniczyło średnio 5 osób,
- Prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców - w 6 spotkaniach uczestniczyło średnio 12 osób.

W celu zapobieganie degradacji społecznej dzieci i młodzieży, w 2012 roku CAŚ podejmował szereg działań aktywizujących społeczność lokalną poprzez organizowanie czasu wolnego, rozwijanie indywidualnych zainteresowań dzieci i młodzieży.

7.5. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- zapewnienie konsultacji innych specjalistów mających wpływ w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- superwizja w pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń.

Terenem świadczenia usług przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin jest Miasto Lublin, w drodze porozumień Poradnia może świadczyć usługi innym gminom. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Realizacja zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w 2012 roku

W 2012 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 708 rodzin - o 120 rodzin więcej, niż w 2011 roku.

Tabela 14 - Liczba rodzin korzystających z usług Spec Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2009 – 2012

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2009 roku	Liczba rodzin w 2010 roku	Liczba rodzin w 2011 roku	Liczba rodzin w 2012 roku
Liczba rodzin ogółem	750	920	588	708
W tym rodzin naturalnych	717	886	564	673
w tym rodzin zastępczych	22	29	19	27
w tym rodzin adopcyjnych	11	6	2	1

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2012 roku objęła wsparciem 1 818 osób (w 2011 roku liczba ta wynosiła 1 420 osób).

Tabela 15 - Liczba osób korzystających z usług Spec. Poradni dla Rodzin na przestrzeni lat 2011 - 2012

	Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. - 1420		Liczba osób objętych wsparciem w 2012 r. - 1818	
	W tym dorosłych	W tym dzieci	W tym dorosłych	W tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających z usług	1 174	246	1 655	163
w tym: liczba osób w terapii	677	166	812	163
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	497	80	746	97

Działania terapeutyczne

W 2012 roku w Specjalistycznej Poradni Rodzin zaplanowano 5 219 sesji terapeutycznych, z czego przeprowadzono 4 523 sesje terapeutyczne. Z przyczyn leżących po stronie klienta nie odbyło się 696 sesji. Formy pracy realizowane w ramach działań Poradni:

1. Terapia rodzinna – 274 osoby,
2. Terapia małżeńska – 95 osób,
3. Terapia indywidualna – 498 osób,
4. Terapia pedagogiczna – 108 osób.

Działania psychoprofilaktyczne

W ramach działań Poradni przeprowadzono szereg spotkań psychoprofilaktycznych:

- „Szkola dla rodziców” (trening umiejętności wychowawczych) – 63 spotkania,
- dla rodzin utworzonych przez byłych wychowanków (integracyjne) – 2 spotkania,
- dla indywidualnych profesjonalistów – 32 spotkania,
- dla młodzieży akademickiej (trening rozwoju osobistego) – 1 spotkanie,
- dla rodzin zastępczych – integracyjne - 1 spotkanie,
- dla wolontariuszy (trening umiejętności społecznych) – 1 spotkanie,
- dla małżeństw (umiejętności komunikacyjne) – 4 spotkania,
- dla dzieci z trudnościami w adaptacji szkolnej – 3 spotkania.

Ponadto zorganizowano pomoc w nauce (zajęcia wyrównywania wiedzy) dla 20 dzieci, które są klientami Poradni i nie mogą w domu uzyskać wystarczającej pomocy. Zorganizowano Konferencję „Proces diagnozy i formy pomocy rodzinie”, która skierowana była do różnych środowisk: pomocy społecznej, oświaty, sądownictwa, służby zdrowia. Prelegenci reprezentowali różne ośrodki akademickie i pomocy społecznej z całego kraju. W programie przeprowadzono wykłady, warsztaty i sesję plakatową. Konferencja, w której uczestniczyły 92 osoby, została zorganizowana pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Lublin.

Działania informacyjno - szkoleniowe

W ramach działalności Poradni prowadzone są comiesięczne spotkania dla specjalistów pracujących z dzieckiem krzywdzonym (szkolenie umiejętności terapeutycznych) – 10 spotkań. Prowadzona jest biblioteczka książkowa ze zbiorem dotyczącym poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści. Przedstawiciele Poradni mieli wystąpienia na pięciu konferencjach dotyczących profilaktyki i terapii przemocy w rodzinie. Sześciu pracowników Poradni uczestniczyło w szkoleniach podyplomowych w 2012 roku.

8. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Wychodząc naprzeciw rozpoznanym potrzebom i oczekiwaniom społecznym, w 2012r. kontynuowano działania wolontarystyczne, skierowane do rodzin wieloprotblemowych, wielodzietnych, osób niepełnosprawnych, chorych oraz samotnych, które własnym staraniem nie są w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Prowadzona działalność zapoczątkowana była w 2007r. realizacją projektu pn., „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej”.

Wolontariat realizowany w MOPR odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i przybierał następujące formy:

- indywidualną (m.in. pomoc osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym, dzieciom w wyrównywaniu braków edukacyjnych, wsparcie psychologiczne na rzecz osób potrzebujących),
- grupową (m.in. pomoc w zakresie organizacji zajęć w placówkach – świetlice socjoterapeutyczne, Centrum Aktywności Środowiskowej).

W 2012r. nieodpłatną pomoc świadczyło 82 wolontariuszy, z którymi łącznie zawarto 102 porozumienia o współpracy. Pomocą wolontarystyczną objęto 62 środowiska indywidualne. Wolontariat grupowy realizowany był na terenie placówek funkcjonujących w strukturach Ośrodka, m.in. Centrum Aktywności Środowiskowej, świetlic socjoterapeutycznych, Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów. Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy wyniosła 4107,5. Praca świadczona przez wolontariuszy była wykonywana zgodnie z zakresem, określonym w zawieranych porozumieniach. Wykazywali oni duże zaangażowanie, za co niejednokrotnie byli doceniani zarówno przez osoby objęte pomocą, jak i pracowników socjalnych.

9. Współpraca z instytucjami i organizacjami

Współpraca z Lubelską Spółdzielnią Socjalną KOZIOŁEK

Przedmiotem realizacji umowy o współpracy, zawartej w dniu 1 sierpnia 2012r. pomiędzy Lubelską Spółdzielnią Socjalną „Koziołek”, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, była współpraca w związku z realizacją zadania, polegającego na zwiększeniu zaangażowania spółdzielni socjalnej na rzecz usług społecznych w zakresie integracji i aktywizacji społecznej w celu nabycia kompetencji i umiejętności społecznych przez osoby bezrobotne, korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach realizacji zadania, Spółdzielnia zobowiązała się do zorganizowania i przeprowadzenia zajęć szkoleniowo – warsztatowych, doradztwa indywidualnego dla każdego uczestnika, jak również zajęć grupowych, obejmujących warsztaty psychologiczne, doradztwo zawodowe „Spadochron”, warsztaty przedsiębiorczości społecznej, grupę wsparcia, kurs komputerowy, konsultacje z prawnikiem oraz instruktaz wizażu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zobowiązał się do udzielenia pomocy w rekrutacji i skierowaniu do zajęć w Klubie Integracji Społecznej „Lubelski Staw” 10 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej oraz do podpisywania kontraktów socjalnych, mobilizujących do uczestnictwa w projekcie poprzez udział w zajęciach szkoleniowo – warsztatowych, zajęciach grupowych, indywidualnych konsultacjach, jak również zwiększenia motywacji do działania w kierunku poszukiwania pracy.

Prace społecznie użyteczne - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

Od dnia 1 stycznia 2012r. zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach realizowanych działań, w 2012r. Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z 59 podmiotami (m.in. Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, placówkami oświatowymi, innymi jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Lublin oraz organizacjami pozarządowymi), na terenie których odbywały się prace społecznie użyteczne.

W miesiącu styczniu 2012r. sporządzono Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m.in. rodzaje prac społecznie użytecznych, liczbę godzin wykonywania prac społecznie użytecznych, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne kierowane były w 2012r. do 200 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (w tym 20 osób bezrobotnych, które uczestniczyły w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, ZNK oraz MUP).

Również w miesiącu styczniu 2012r. opracowano wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m.in. liczbę osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych, liczbę godzin, a także rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, w których były organizowane. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników do wykonywania prac społecznie użytecznych, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Ponadto w miesiącu styczniu 2012r. przekazano do MUP w Lublinie listę 967 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych oraz 62 osób bezrobotnych, które zostały wytypowane do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, ZNK oraz MUP.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2012r. z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 230 000zł (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% refundowane było ze środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie, na realizację prac społecznie użytecznych w 2012r. zaangażowano kwotę **205 087, 98 zł, będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie** (łącznie kwota świadczeń zrefundowanych ze środków Funduszu Pracy we wskazanym okresie wyniosła 307 631, 97zł).

W 2012r. skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych w poszczególnych podmiotach na terenie Miasta Lublin łącznie **282 osoby** bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów od poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne, przygotowywali każdego miesiąca dokumentację niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej zrealizowaniu występowali o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

W 2012r. prace społecznie użyteczne realizowały osoby bezrobotne, zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie oraz korzystające ze wsparcia MOPR, w liczbie wskazanej w poniższej specyfikacji:

- w miesiącu lutym 2012 r. – 150 osób
- w miesiącu marcu 2012 r. – 197 osób
- w miesiącu kwietniu 2012 r. – 196 osób
- w miesiącu maju 2012 r. – 194 osoby
- w miesiącu czerwcu 2012 r. – 193 osoby
- w miesiącu lipcu 2012 r. – 185 osób
- w miesiącu sierpniu 2012 r. – 181 osób
- w miesiącu wrześniu 2012 r. – 189 osób
- w miesiącu październiku 2012 r. – 193 osoby
- w miesiącu listopadzie 2012 r. – 185 osób.

Obsługa organizacyjno – techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego

Na podstawie porozumień zawartych w grudniu 2011 roku przez Prezydenta Miasta Lublin z poszczególnymi instytucjami działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dotyczących współpracy oraz uczestnictwa w Zespole Interdyscyplinarnym ich przedstawiciele, Prezydent Miasta Lublin Zarządzeniem nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011r powołał 14 członków Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład Zespołu weszli przedstawiciele pomocy społecznej, policji, ochrony zdrowia, oświaty, prokuratury, sądu, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych.

W 2012 roku za obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu odpowiadało Centrum Interwencji Kryzysowej MOPR w Lublinie.

W 2012r. Zespół Interdyscyplinarny odbył 18 posiedzeń, w trakcie, których zrealizowano m.in. następujące zagadnienia:

- zamknięcie procedury Niebieskiej Karty (omawianie każdego indywidualnego przypadku),
- bieżące monitorowanie pracy grup roboczych,
- uczestnictwo członków Zespołu w pracach grup roboczych,
- opracowanie sprawozdania z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2011 - 2015 za 2011 rok,
- opracowanie listy lokalnych placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i przekazanie jej placówkom pracującym na polu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie trybu powoływania grup roboczych,
- opracowanie wzorów dokumentacji obowiązujących grupy robocze oraz trybu obiegu dokumentacji,

- omówienie wyników kontroli Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie oraz Najwyższej Izby Kontroli,
- spotkania członków Zespołu z koordynatorami grup roboczych w celu omawiania bieżących problemów związanych z procedurą „Niebieskie Karty”,
- opracowanie druku kwartalnego sprawozdania z działalności grup roboczych,
- gromadzenie danych i prowadzenie sprawozdawczości z pracy grup roboczych,
- przedstawienie scenariuszy rozmów z dzieckiem krzywdzonym, rodzicem krzywdzącym oraz niekrzywdzącym,
- współorganizacja z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, członków grup roboczych oraz prokuratorów i sędziów,
- udział członków Zespołu w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”,
- udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w festynach, imprezach, organizowanych przez inne podmioty pracujące na polu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- uczestnictwo przewodniczącej Zespołu w posiedzeniach: Komisji Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miasta Lublin, Komisji ds. Rodziny Rady Miasta Lublin, Komisji Samorządności i Porządku Publicznego Rady Miasta Lublin.

W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” powołano **532 grupy robocze**, które odbyły **1.450 spotkań**. Na posiedzenia grup roboczych zgłosiło się **437 osób**, z czego **339 osób**, wobec których istnieje podejrzenie, że są ofiarami przemocy w rodzinie oraz **98 osób** podejrzanych o stosowanie tej przemocy.

Uchwałą Nr 664/XXVI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie utworzenia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie i nadania statutu, z dniem 1 stycznia 2013r. utworzono jednostkę organizacyjną pomocy społecznej pod nazwą Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, działającą jako jednostka budżetowa Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu.

Zgodnie z zapisami art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

W związku z powyższym, od stycznia 2013r. obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzi Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie również w 2012r. pozyskał skierowania na bezpłatny wypoczynek dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych, co umożliwiło udział w koloniach

letnich **178 dzieci**, w wieku od 7 –15 lat, osiągających dobre wyniki w nauce oraz niesprawiających problemów wychowawczych.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku - list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii i uczestniczyli w odprawie dzieci wyjeżdżających na letni wypoczynek.

Kolonie letnie zorganizowane zostały w Szczebrzeszynie, Milówce, Kielcach oraz miejscowości Zawoja - w 6. terminach, zgodnie z poniższą specyfikacją:

- Szczebrzeszyn w terminie od dnia 20 lipca 2012 r. do dnia 2 sierpnia 2012 r. - **15 dzieci**,
- Szczebrzeszyn w terminie od dnia 2 sierpnia 2012 r. do dnia 15 sierpnia 2012 r. - **24 dzieci**,
- Milówka w terminie od dnia 8 lipca 2012 r. do dnia 21 lipca 2012 r. - **5 osób**,
- Milówka w terminie od dnia 22 lipca 2012 r. do dnia 4 sierpnia 2012 r. - **40 osób**,
- Kielce w terminie od dnia 1 lipca 2012 r. do dnia 14 lipca 2012 r. - **69 osób**,
- Zawoja w terminie od dnia 14 lipca 2012 r. do dnia 27 lipca 2012 r. - **25 osób**.

Współpraca w ramach akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”

Dział ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2012r. ponownie czynnie włączył się w koordynację działań związanych z akcją. W ramach współpracy przekazano do sztabu informację, dotyczącą liczby rodzin z dziećmi, celem wykorzystania dla potrzeb akcji. Ponadto przekazano dane adresowe pomieszczeń w poszczególnych częściach miasta, przeznaczonych do dystrybucji pozyskanych darów. W ramach prowadzonej koordynacji działań utrzymywano systematyczny kontakt z poszczególnymi Filiami, pod kątem zapewnienia bieżącego przepływu informacji o przekazywanej pomocy.

W 2012r. pomoc w formie paczek otrzymało łącznie 1 074 rodzin. W ramach Akcji Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie uzyskał 8 029 kg darów żywnościowych. Dodatkowo z innych sztabów lokalnych pozyskano dary, które przekazano 30 rodzinom z 51 dziećmi. Łącznie wydano 11 153 kg darów.

Współpraca z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Współpraca z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi dotyczyła m.in. promowania nowoczesnego modelu opieki psychiatrycznej w oparciu o ideę psychiatrii środowiskowej, budowania zasad współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz

osób z zaburzeniami psychicznymi, przeciwdziałanie stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz tworzenie systemu komunikacji o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Współpraca z MOSiR „Bystrzyca” w Lublinie

Z inicjatywy Zastępcy Prezydenta Miasta Lublin – Pani Moniki Lipińskiej w terminie 12 - 15 czerwca 2012 roku została zorganizowana wycieczka do Kotliny Kłodzkiej i Czeskich Gór Stołowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczył w rekrutacji do udziału w powyższej inicjatywie dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W ramach prowadzonych działań podjęto współpracę z Wydziałem Komunikacji Urzędu Miasta Lublin w przedmiocie wyrobienia dowodów tymczasowych dzieciom nieposiadającym paszportów, niezbędnych do przekroczenia granicy. Ponadto pozostawano w stałym kontakcie z organizatorem wycieczki oraz Filiami MOPR w Lublinie, celem dokonania niezbędnych uzgodnień, jak również zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom (wytypowano 2 opiekunów – pracowników Ośrodka do udziału w wyjeździe).

Powyższa inicjatywa umożliwiła 40 dzieciom z rodzin objętych wsparciem Ośrodka poznanie nowych miejsc oraz ciekawe spędzenie czasu wolnego.

Współpraca z Teatrem Muzycznym w Lublinie

W miesiącu listopadzie 2012r. podjęto współpracę z Teatrem Muzycznym w Lublinie w przedmiocie dystrybucji bezpłatnych biletów na koncert operowy Nabucco G. Verdiego z udziałem gwiazd światowej opery. Zgodnie z dokonanym rozpoznaniem, pozyskano **151 biletów**, które zostały przekazane osobom zainteresowanym – korzystającym z pomocy MOPR w Lublinie.

Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2012r. po raz kolejny prowadzono współpracę z liderami Stowarzyszenie WIOSNA, w ramach realizacji projektu „Szlachetna paczka”. Projekt ten adresowany był do osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie **60 oświadczeń** osób/rodzin wymagających dodatkowej pomocy z obszaru Dzielnic Sławin, Rury oraz Wieniawa w Lublinie, które zostały przekazane do Liderów Szlachetnej Paczki.

Akcja „Gwiazdkowa Niespodzianka 2011”

Kontynuowane były również działania związane z Akcją „Gwiazdkowa Niespodzianka 2011”. W ramach podjętej współpracy przekazano do lokalnego dystrybutora akcji, tj. Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan w Lublinie – listę 45 dzieci w wieku od 2 – 14,

wytypowanych z ramienia Ośrodka do udziału w zabawie choinkowej, połączonej z otrzymaniem paczki upominkowej, która odbyła się w dniu 14 stycznia 2012r

Współpraca z mediami

W 2012r. prowadzona była współpraca z mediami - Nowym Tygodniem, Kurierem Lubelskim oraz Dziennikiem Wschodnim, w przedmiocie udzielania informacji dotyczących m.in.: programu pomocy w spłacie zadłużenia czynszowego (porozumienie MOPR, MUP, ZNK), form pomocy udzielanych rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, udzielania świadczeń z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych w związku ze zmianą kryterium dochodowego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie interwencji poszczególnych służb społecznych, jak również realizacji procedury odbierania dziecka w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Obsługa organizacyjno – biurowa Społecznej Rady Seniorów Miasta Lublin

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadzili obsługę organizacyjno – biurową Społecznej Rady Seniorów powołanej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin Nr 1060/2011 z dnia 7 listopada 2011r.

Zgodnie z § 2 ust. 2 Regulaminu Społecznej Rady Seniorów Miasta Lublin, składa się z 5 członków, w tym jednego powołanego przez Prezydenta Miasta Lublin spośród osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Gminy Lublin oraz czterech spośród osób zgłoszonych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także Rady Osiedli, Kluby Seniorów, Uniwersytet Trzeciego Wieku.

11. Uczestnictwo w Porozumieniach

Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W dniu 17 października 2012r. zawarto porozumienie pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w celu ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie. W ramach prowadzonej współpracy MOPR w Lublinie zobowiązał się do wyznaczenia pracowników Ośrodka, którzy po otrzymaniu informacji z Komendy Miejskiej Policji w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji, kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe,

jak również do przedkładania w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykazu osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy.

Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

Porozumienie między MOPR, MUP i ZNK

W związku z zawartym w dniu 7 grudnia 2011r. porozumieniem o współpracy, pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, Zarządem Nieruchomości Komunalnych w Lublinie oraz Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, osoby bezrobotne wykonujące prace społecznie użyteczne, będące lokatorami mieszkań komunalnych, które ze względu na trudną sytuację materialno – bytową posiadają zaległości w opłatach czynszowych (nie większe niż 15 000 zł) lub mające trudności w regulowaniu bieżących opłat czynszowych, a jednocześnie będące klientami MOPR oraz MUP, uczestniczyły w programie pomocy.

W ramach realizowanej inicjatywy osoby objęte programem, świadczące prace społecznie użyteczne na terenie poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz w innych podmiotach na terenie Miasta Lublin otrzymywały 50% świadczenia za faktyczne godziny wykonywania przydzielonych prac. Pozostałe 50% świadczenia przekazywano na konto Zarządu Nieruchomości Komunalnych w Lublinie.

W okresie 2012r. w ramach porozumienia prace społecznie użyteczne wykonywały osoby bezrobotne w liczbie wskazanej poniżej:

- w miesiącu marcu 2012 r. – 20 osób,
- w miesiącu kwietniu 2012 r. – 15 osób,
- w miesiącu maju 2012 r. – 15 osób,
- w miesiącu czerwcu 2012 r. – 15 osób,
- w miesiącu lipcu 2012 r. – 16 osób,
- w miesiącu sierpniu 2012 r. – 15 osób,
- w miesiącu wrześniu 2012 r. – 18 osób,
- w miesiącu październiku 2012 r. 16 osób,
- w miesiącu listopadzie 2012 r. – 16 osób.

Wykorzystanie instrumentu aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych, stworzyło osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy - szansę czynnego udziału w rynku pracy. Ich celem była aktywizacja społeczno - zawodowa osób bezrobotnych (bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych) oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W toku kilkuletniej współpracy z Aresztem Śledczym w Lublinie, w dniu 3 października 2011r. zawarto kolejne porozumienie, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2012r., przedmiotem

którego było ustalenie zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych.

W ramach prowadzonej współpracy, pracownik działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w trakcie 4 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej, zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej) oraz zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego.

Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia i ustalenie stopnia niepełnosprawności, możliwości otrzymania lokalu socjalnego z zasobów gminy, uzyskania statusu osoby bezrobotnej oraz uczestnictwa w szkoleniach, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia, jak również poradnictwa w zakresie usług dostępnych dla osób zwalnianych z aresztu w ramach ofert innych podmiotów.

Spotkania z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności na terenie Aresztu Śledczego w Lublinie obejmowały również segment, w którym osoby osadzone miały możliwość zadawania pytań odnoszących się do interesujących ich zagadnień (m.in. możliwość podjęcia pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności, spłata zadłużeń czynszowych, wsparcie dla członków rodziny, możliwość otrzymania pożyczki).

W każdym spotkaniu wzięło udział około 30 - 40 osób odbywających karę pozbawienia wolności.

12. Uczestnictwo w Partnerstwach

Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w ramach Umowy Partnerskiej zawartej w dniu 29 marca 2012r., dotyczącej wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych”, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu” w 2012r., uczestniczył w rekrutacji beneficjentów projektu poprzez zawarcie kontraktów socjalnych, kierujących bezrobotnych podopiecznych do Klubu Integracji Społecznej, prowadzonego przez Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta. Ponadto MOPR w Lublinie zobowiązał się do uwzględnienia uczestników KIS, którzy ukończą edycję KIS w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2013r. do wykonywania prac społecznie użytecznych (pod warunkiem

spełnienia przesłanek do wykonywania prac przez te osoby oraz zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Gminy Lublin na ten cel).

W 2012r. w zajęciach KIS, mających na celu aktywizację społeczną i zawodową beneficjentów, a w szczególności wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, specjalistyczne kursy zawodowe, zajęcia integracyjne, uczestniczyło 10 osób długotrwale bezrobotnych, korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Realizacja działań w ramach zadania obejmuje okres od dnia 1 lipca 2012r. do 31 grudnia 2013 r.

Lubelskie Partnerstwo Publiczno - Społeczne

Lubelskie Partnerstwo Publiczno – Społeczne zostało zainicjowane przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie przy współpracy Urzędu Miasta Lublin w miesiącu maju 2011r. Wówczas podpisano deklarację współpracy w ramach Lubelskiego Partnerstwa Publiczno – Społecznego. W początkowym okresie do Partnerstwa przystąpiło 18 instytucji, organizacji, które chciały wspólnie podjąć współpracę mającą na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2012r. Lubelskie partnerstwo Publiczno – Społeczne skupiało 36 partnerów, będących reprezentantami 3 sektorów.

Zgodnie z deklaracją współpracy, misją porozumienia było promowanie rozwoju lokalnego Miasta Lublina, budowa społeczeństwa obywatelskiego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób pozostających bez pracy, w tym w szczególnej trudnej sytuacji na rynku pracy. Partnerska współpraca administracji samorządowej, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych realizowana jest poprzez wspólne, wielopłaszczyznowe działania na rzecz wspierania osób pozostających w szczególnej trudnej sytuacji na rynku pracy, rozszerzenie i umocnienie współpracy, zaangażowanie Partnerów w tworzenie strategii rozwiązywania problemów lokalnych oraz tworzenie warunków dla aktywizacji osób niepełnosprawnych i umożliwienia podjęcia aktywności.

Lubelskie Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej

Partnerstwo zostało zawiązane w celu tworzenia właściwego klimatu współpracy międzysektorowej, sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorstw społecznych, a także inicjatyw związanych z przedsiębiorczością społeczną. Cel partnerstwa obejmuje zintegrowanie działań samorządów lokalnych, instytucji oraz organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej na Lubelskim Obszarze Metropolitarnym (obszarze Miasta Lublin i okolic), jak również przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia i dezintegracji społecznej poprzez rozwój społeczno – gospodarczy, edukację oraz aktywizację zawodową zbiorowości lokalnej. Działania na rzecz ekonomii społecznej obejmują zarówno działania na rzecz osób indywidualnych, jak i wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Partnerstwo

powstało w odpowiedzi na potrzebę współpracy oraz konieczność utworzenia klimatu przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorstw społecznych i inicjatyw ekonomii społecznej.

13. Współpraca przy realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych

13.1. Projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

W związku z realizacją przez Marszałka Województwa Lubelskiego projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu województwie lubelskim”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, pracownicy MOPR również w 2012r. koordynowali działania związane z dodatkową rekrutacją uczestników projektu. Przeprowadzona w roku 2011r. rekrutacja nie pozwoliła na uzyskanie wymaganej liczby 189 gospodarstw domowych.

W wyniku kolejnej rekrutacji, w miesiącu październiku 2012r. skierowano do Wydziału Projektów Nieinwestycyjnych Urzędu Miasta Lublin listę zawierającą 11 potencjalnych beneficjentów projektu.

Projekt „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”, skierowany jest do gospodarstw domowych z województwa lubelskiego, zagrożonych wykluczeniem z aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, ze względu na trudną sytuację materialną lub niepełnosprawność. Głównym celem projektu jest przeszkolenie uczestników, zapewnienie im bezpłatnego dostępu do Internetu oraz niezbędnych urządzeń i oprogramowania.

13.2. Projekt „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej

W 2012r. Dział ds. pomocy środowiskowej koordynował działania związane z udziałem Ośrodka w projekcie „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”. Projekt realizowany jest w okresie od marca 2009r. do grudnia 2013r. przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych, na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach zawartego kontraktu Ośrodek podjął zobowiązanie do upowszechnienia, a docelowo wdrożenia metody organizowania społeczności lokalnej. Działania realizowane w ramach projektu mają służyć aktywizacji, integracji oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób, rodzin oraz społeczności lokalnych.

W dniu 30 marca 2012r. odbyła się w Trybunale Koronnym w Lublinie konferencja pn.: „Aktywizowanie społeczności lokalnej – sposoby i korzyści”, której celem było zaprezentowanie działań środowiskowych (w tym organizowania społeczności lokalnej)

promowanie partnerstwa i wspólnych inicjatyw, jak również promowanie metody OSŁ wśród pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W 2012r. został opracowany raport końcowy, dotyczący wdrażania OSŁ w instytucji dla potrzeb projekt pn.: „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”.

13.3. Projekt „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD”

W ramach współpracy z podmiotami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych realizującymi zadanie zlecone z zakresu pomocy społecznej, w 2012 roku realizowane było zadanie w formie dystrybucji artykułów żywnościowych pozyskanych w ramach programu.

W dniu 19 marca 2012r. Prezydent Miasta Lublin ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na dystrybucji żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD w 2012 roku na rzecz osób i rodzin dotkniętych ubóstwem zamieszkujących na terenie Miasta Lublin i osób bezdomnych.

Dotację ze środków konkursu przeznaczono na dystrybucję artykułów żywnościowych, pozyskanych w ramach Programu pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD w 2012 roku na rzecz osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, zamieszkujących na terenie Miasta Lublin i osób bezdomnych.

Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania wyniosła **125 000 zł.**

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania dotację otrzymały następujące podmioty:

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny w Lublinie, ul. Narutowicza 54 – dotacja w wysokości **25 044,00 zł.**
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie, ul. Puchacza 8 – dotacja w wysokości **50 173,00 zł.**
- Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy w Lublinie, ul. Puchacza 6 – dotacja w wysokości **49 783,00 zł.**

Z ww. podmiotami w dniu 26 kwietnia 2012r. zawarto umowy na realizację zadania. Zadanie było realizowane w okresie od 26 kwietnia 2012r. do 15 grudnia 2012r.

13.4. Realizacja zadań służących aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin

W ramach *Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w 2012 roku*, stanowiącego Załącznik do uchwały Nr 325/XVII/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 19 stycznia 2012 roku, realizowane było zadanie służące aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku, zamieszkujących na terenie Miasta Lublin.

W dniu 16 lipca 2012 roku Prezydent Miasta Lublin ogłosił otwarty konkurs ofert o wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na realizacji zadań:

1. Organizacja działań w ramach ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej seniorów.
2. Podejmowanie działań mających na celu integrację i aktywizację społeczną seniorów.

Łączna wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadań wyniosła 20 000 zł.

Podmioty ubiegające się o przyznanie dotacji aplikowały wyłącznie na realizację Zadania Nr 2.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania, dotację otrzymały następujące podmioty:

- 1) Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych INTEGRACJA w Lublinie – dotacja w wysokości 6998,00 zł;
- 2) Stowarzyszenie Integracji Międzypokoleniowej – SIM w Lublinie – dotacja w wysokości 1021,00 zł;
- 3) Fundacja „tu obok” w Lublinie – dotacja w wysokości 3404,00 zł;
- 4) Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie – dotacja w wysokości 3436,00,00 zł;
- 5) Polski Związek Emerytów, rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Lublinie – dotacja a wysokości 5141,00 zł.

Z ww podmiotami w dniu 26 września 2012 roku zawarto umowy na realizację zadania. Termin realizacji: od dnia podpisania umowy do dnia 30 listopada 2012 r.

Łącznie na realizację zadania przeznaczono dotację w wysokości 20 000,00 zł. Z ww dotacji, jako niewykorzystaną kwotę zwrócono na konto Zleceniodawcy 158,00 zł.

VI. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

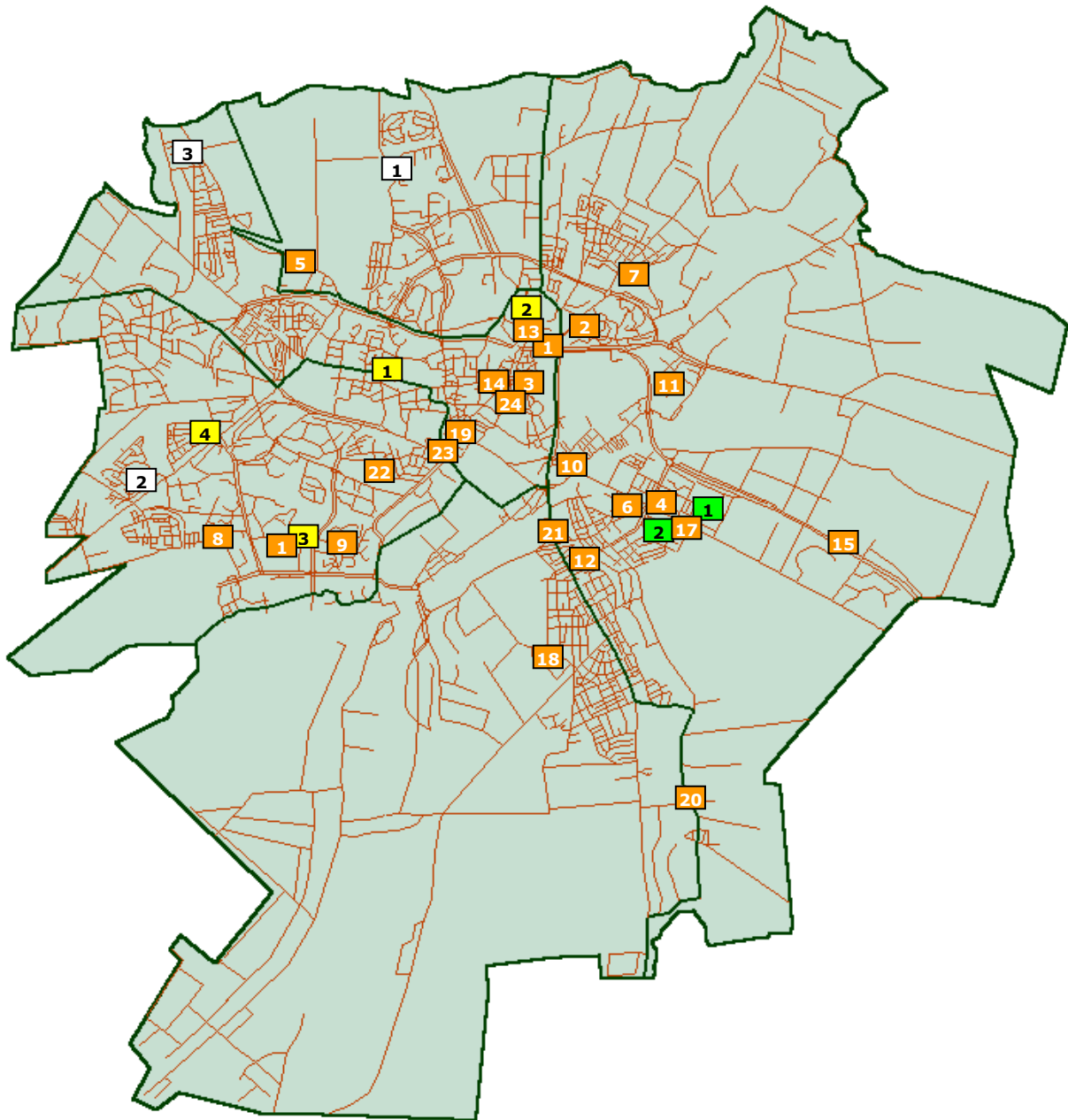
W związku z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Zarządzeniem nr 79/2/2012 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 27 lutego 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie został wyznaczony organizatorem pracy z rodziną oraz Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin Nr 1122/2011 z dnia 24 listopada 2011 roku organizatorem pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2011r. nr 149 poz. 887 z późn. zm.). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy. Organizowanie pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

W ramach pomocy instytucjonalnej w Mieście Lublin funkcjonują placówki wsparcia dziennego oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze. Ich rozmieszczenie zobrazowano na poniższej mapie.

Mapa 2 – Placówki opiekuńczo-wychowawcze i placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin

Placówki całodobowe rodzinne

- 1 Rodzinny Dom Dziecka, ul. Harnasie 3/26-27
- 2 Rodzinny Dom im. Serca Jezusa, ul. Judyńca 47
- 3 Rodzinny Dom im. św. Dominika, ul. Kąkolowa 7

Placówki całodobowe socjalizacyjne

- 1 Dom Dziecka im. Ewy Szelburg-Zarembiny, al. Raclawickie 22
- 2 Dom Dziecka im. Janusza Korczaka, ul. Sieroca 15
- 3 Dom Młodzieży SOS, ul. Jutrzenki 1
- 4 Dom im. Matki Weroniki, ul. Romanowskiego 6

Placówki całodobowe wielofunkcyjne

- 1 Placówka Wielofunkcyjna "Pogodny Dom", ul. Pogodna 31
- 2 Pogotowie Opiekuńcze, ul. Kosmonautów 51

Placówki wsparcia dziennego opiekuńcze

- 1 Dom św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży. Ognisko Wychow., ul. ks. M. Słowikowskiego 1a
- 2 Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. św. Dominika Savio, ul. Kalinowszczyzna 3
- 3 Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego, ul. Królewska 10
- 4 Klub Młodzieżowy, ul. Łąbedzia 15
- 5 Świetlica św. Brata Alberta, ul. Willowa 15
- 6 Świetlica Op.-Wych. przy Parafii Św. Maksymiliana, ul. Dr. Męcz. Majdanka 27

- 7 Świetlica Op.-Wych. przy Parafii p.w. św. Antoniego Padewskiego, ul. Kasztanowa 1
- 8 Świetlica Op.-Wych. przy Parafii p.w. Św. Urszuli Ledóchowskiej, ul. Biedronki 13
- 9 Świetlica Op.-Wych. przy Parafii Św. Rodziny, ul. Radości 13
- 10 Świetlica Op.-Wych. przy Parafii Św. Michała Archanioła, ul. Fabryczna 19
- 11 Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza "Promyk", ul. Odlewnicza 11a
- 12 Ośrodek Młodzieżowy Nr 1, ul. Kunickiego 128
- 13 Ośrodek Młodzieżowy Nr 2, ul. ks. M. Słowikowskiego 1
- 14 Świetlica Op.-Wych. Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, ul. Krak. Przedmieście 1
- 15 Świetlica Integrycyjna "Razem", ul. Doświadczalna 46
- 16 Placówka Wsparcia Dziennego "Jutrzenka", ul. Jutrzenki 1
- 17 Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza "Sokolik", ul. Pogodna 19
- 18 Świetlica Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży "con amore", ul. Róży Wiatrów 9
- 19 Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, ul. Narutowicza 54
- 20 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Misericordia", ul. Głuska 138
- 21 Placówka Wsparcia Dziennego "CIUCHCIA", ul. Kunickiego 35

Placówki wsparcia dziennego specjalistyczne

- 22 Specjalistyczny Ośrodek Opiek.-Wych. "Domostwo Amigoniańskie", ul. Jaworowskiego 12
- 23 Ośrodek Terapeutyczny, ul. Narutowicza 74a
- 24 "AGAPE CLUB", ul. Bernardyńska 5

1. Wspieranie rodziny

1.1. Asystent rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powołuje instytucję asystenta rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę.

W 2012 r. w Lublinie zatrudnionych było 20 asystentów rodziny. Na dofinansowanie realizacji przedmiotowego zadania Miasto Lublin w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Asystent rodziny 2012 r.” pozyskało środki finansowe w kwocie 296 846,73zł. Ogółem wydatki na zatrudnienie asystentów rodziny wyniosły 453 428,31zł.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi przede wszystkim trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i będących w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami wieloproblemowymi, monitorując ich sytuację pod kątem zaspokojenia potrzeb dzieci. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W okresie od miesiąca maja do grudnia 2012 roku usługami asystenta objętych zostało łącznie 310 rodzin niewydolnych wychowawczo, z czego z 6 rodzinami zakończono pracę ze względu na osiągnięcie celów, z 11 zaprzestano współpracy z powodu braku akceptacji przez rodzinę takiej formy pomocy, natomiast z 7 ze względu na brak efektów. Sześciu rodzinom zmieniono asystenta na inną formę wsparcia. Pod opieką jednego asystenta pozostawało średnio 15 rodzin.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- 1) Działań skierowanych na poprawę sytuacji życiowej rodzin poprzez edukację, motywowanie oraz kierowanie działaniami rodzin, co miało służyć zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- 2) Działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji. Asystenci udzielali pomocy w redagowaniu pism urzędowych, wsparcia w procesie ubiegania się przez rodziny o świadczenia socjalne, przydział lub wymianę lokalu, umorzenia długów lokatorskich, itp.
- 3) Pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, udział w diagnostyce, w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej terapii uzależnień, w grupach

wsparcia, grupach dla ofiar przemocy, dla osób współzależnionych. Sugerowali skorzystanie z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowali członków rodziny do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

- 4) Działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych. Asystenci motywowali i kierowali na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie, informowali o prawidłowościach rozwojowych dotyczących dzieci, które wymagają zmiany postaw wychowawczych, informowali o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, kierowali na diagnostykę psychologiczną, pedagogiczną oraz psychiatryczną oraz motywowali do zastosowania zaleceń specjalistów w kontakcie z dzieckiem.
- 5) Działań mających na celu poprawienie funkcjonowania rodzin. Asystenci prowadzili z nimi rozmowy nt. podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udzielali pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych. Motywowali i monitorowali postępy członków rodzin w podjętej nauce.
- 6) Działań mających na celu uświadomienie ważności utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin. Wskazywali w jaki sposób szukać ofert pracy, uczyli pisania CV oraz listów motywacyjnych, przygotowywali do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami.
- 7) Opracowywania we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikami socjalnymi planów pracy z rodziną, który obejmował zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określał terminy realizacji i przewidywał efekty podjętej pracy. Asystenci sporządzili 312 planów.
- 8) Działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami. Prowadzona była dokumentacja pracy z rodziną w postaci informacji o rodzinie, planu pracy z rodziną i indywidualnej karty pracy z rodziną.
- 9) Dokonania okresowej oceny sytuacji rodziny po sześciu miesiącach pracy z nią, w której zawarto informacje m.in. o efektach prowadzonych działań oraz zasadności (lub niezasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2012r. dokonano 264 oceny.

1.2. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popiełuszki 28E (patrz str.41), a także Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, ul. Probstwo 6 (patrz str.36).

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Pracownicy placówki wsparcia dziennego współpracują z rodzicami, lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny. W niektórych przypadkach dziecko może zostać skierowane do placówki przez sąd.

Placówki wsparcia dziennego działające w formie opiekuńczej zapewniają: opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego oraz rozwój zainteresowań.

Są prowadzone w formie:

- kół zainteresowań,
- świetlic,
- klubów, ognisk wychowawczych.

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 21 placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej, które dysponują 640 miejscami. W roku 2012 z ich usług skorzystało 918 dzieci.

W 2012 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowały 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie specjalistycznej, które dysponowały 79 miejscami. W roku 2012 z ich usług skorzystało 106 dzieci.

Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej realizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, indywidualne programy: korekcyjne, psychokorekcyjnych, psychoprofilaktycznych oraz terapię: psychologiczną i socjoterapię.

W roku 2012 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało 1 056 000zł.

Tabela 16 - Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2012 roku z podziałem na typ.

L.p.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Liczba miejsc	Rodzaj i typ placówki
1.	Fundacja AMIGO-POLSKA ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego specjalistyczna
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a, 20-019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	19	placówka wsparcia dziennego specjalistyczna

3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20-109 Lublin	„AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20-109 Lublin	35	placówka wsparcia dziennego specjalistyczna
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a , 20-124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	60	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3, 20-129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio przy Domu Zakonnym Salezjanów ul. Kalinowszczyzna 3, 20-129 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
7.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Krzyża ul. Pogodna 7, 20-337 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20-335 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
8.	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Brata Alberta ul. Willowa 15, 20-819 Lublin	Świetlica Św. Brata Alberta ul. Willowa 15 20-819 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
9.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników Majdanka 27, 20-325 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii p.w. św. Antoniego Padewskiego ul. Kasztanowa 1, 20-245 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
10.		Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii p.w. Św. Urszuli Ledóchowskiej ul. Biedronki 13, 20-543 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
11.		Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii Św. Rodziny ul. Radości 13, 20-530 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
12.		Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii Św. Michała Archanioła ul. Fabryczna 19, 20-301 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
13.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Maksymiliana Kolbe ul. Droga Męcz. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii Św. Maksymiliana ul. Dr. Męcz. Majdanka 27, 20-325 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
14.	Fundacja Integracyjna „Na Tatarach” ul. Gospodarcza 7, 20-213 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza „Promyk” ul. Odlewnicza 11a, 20-219 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
15.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20-113 Lublin	Ośrodek Młodzieżowy Nr 1 ul. Kunickiego 128, 20-434 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
16.		Ośrodek Młodzieżowy Nr 2 ul. ks. Michała Słowikowskiego 1, 20-124 Lublin	40	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
17.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Krakowskie Przedmieście 1, 20-002 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20-002 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza

18.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46, 20-236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
19.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Al. Wilanowska 309 A, 02 – 670 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1 20-538 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
20.	Towarzystwo Sportowo-Turystyczne „Sokolik” ul. Krańcowa 106, 20-320 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza „Sokolik” ul. Pogodna 19, 20-337 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
21.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
22.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	25	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
23.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 2, 20-440 Lublin	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Misericordia” ul. Głuska 138, 20-380 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
24.	Stowarzyszenie Promocji Kultury na Rzecz Środowisk Lokalnych i Osób Niepełnosprawnych „Dziesiąta” ul. Kunickiego 35, 20-417 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „CIUCHCIA” ul. Kunickiego 35, 20-417 Lublin	30	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza

Poza w/w placówkami wsparcia dziennego, prowadzonymi przez podmioty pozarządowe, w strukturach Filii Nr 3 i Filii Nr 5 MOPR funkcjonują **świetlice socjoterapeutyczne**, które mają do dyspozycji łącznie 30 miejsc. Są to:

1. Świetlica socjoterapeutyczna, ul. Głęboka 11;
2. Świetlica socjoterapeutyczna nr 2, ul. Piekarska 27.

Przeznaczone są dla dzieci w wieku od 7 - 15 lat, mają na celu świadczenie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, niewydolnych wychowawczo oraz wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju.

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem będzie, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Do końca 2012 roku, ze względu na brak rodzin zainteresowanych, na terenie Miasta Lublin nie została ustanowiona ani jedna rodzina wspierająca. Istnieje zatem pilna potrzeba rozpropagowania informacji w tym zakresie, zmierzająca w konsekwencji do wyłaniania chętnych rodzin w kolejnych latach. Zakładając, że tą formą pomocy obejmowane będą rodziny ze szczególnie trudnymi problemami,

zdiagnozowane jako dysfunkcyjne, do 2015 roku należy ustanowić do 15 rodzin wspierających. W celu realizacji tego zadania konieczne jest zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów umów zawieranych z rodzinami wspierającymi.

Istnieje również potrzeba organizowania grup wsparcia dla rodzin z problemem niewydolności wychowawczej oraz grup wsparcia dla dzieci wychowujących się w takich rodzinach. W pierwszym półroczu 2013 roku asystenci rodziny zatrudnieni w Zespole ds. pieczy zastępczej oraz asysty rodzinnej zajmą się wyłonieniem kandydatów i skompletowaniem uczestników takich grup.

2. System pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

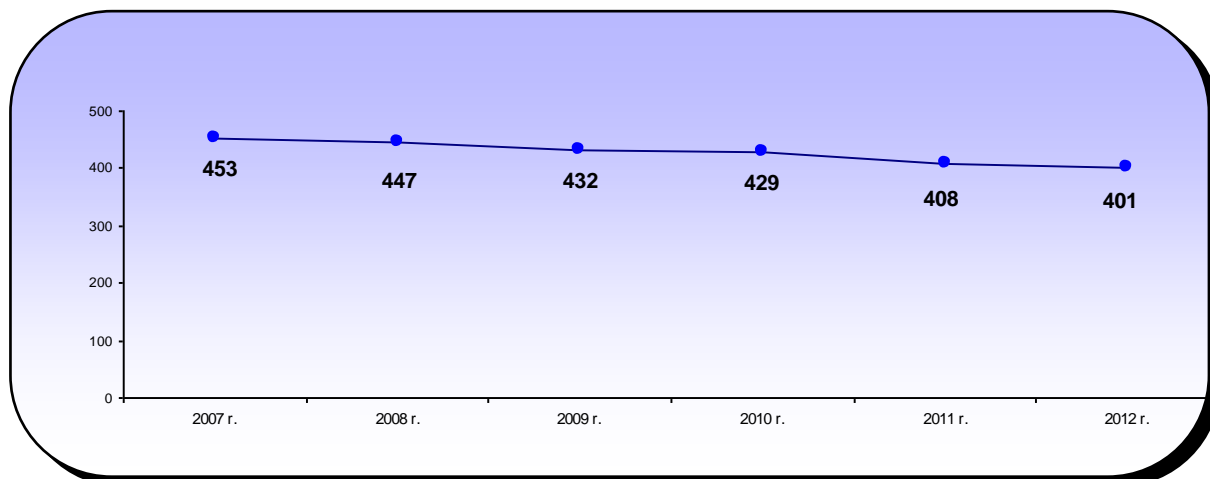
1. Rodziny zastępcze:
 - spokrewnione
 - niezawodowe
 - zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne
2. Rodzinne domy dziecka.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W 2012 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało **401** rodzin zastępczych, w których umieszczono **536** dzieci, w tym:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione – 296 rodzin – 355 dzieci;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe – 97 rodziny¹² – 124 dzieci;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe – 9 rodzin – 57 dzieci.

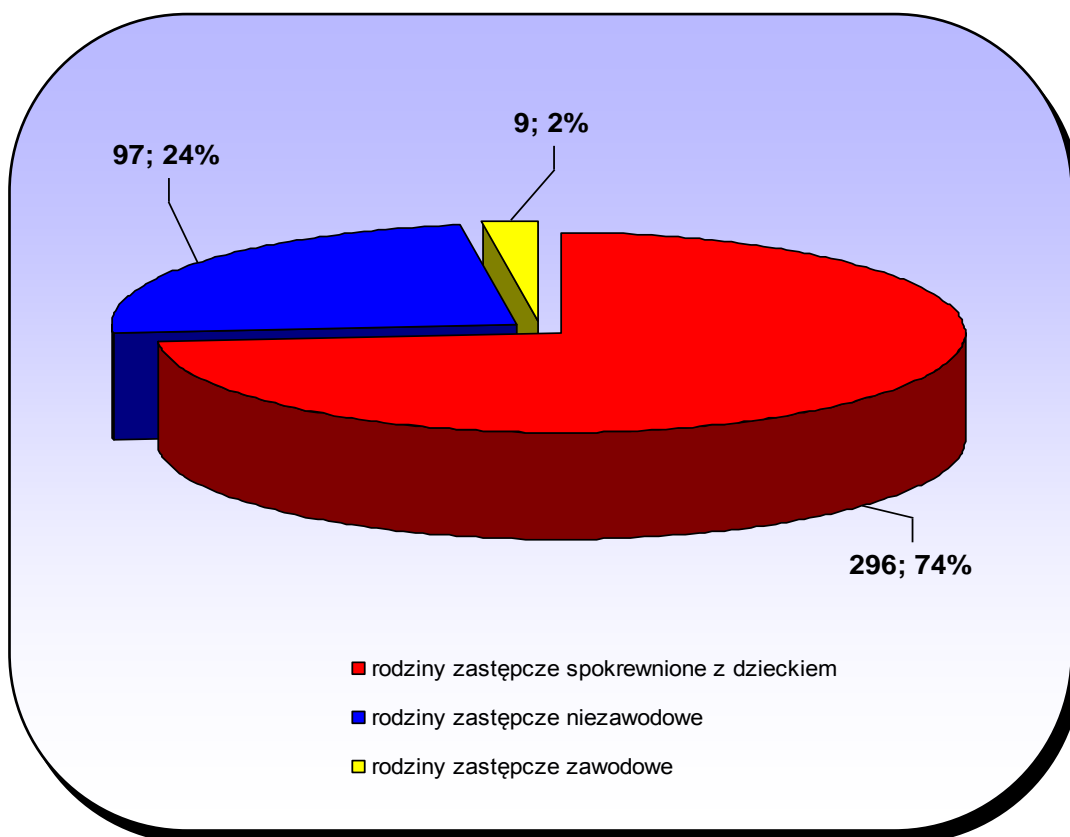
¹² jedna rodzina zastępcza pełniła podwójną funkcję – rodziny spokrewnionej z dzieckiem i rodziny niezawodowej, dlatego w typach rodzin wykazywana jest dwa razy

Wykres 8 - Zestawienie liczby rodzin zastępczych na przestrzeni lat 2007 – 2012.

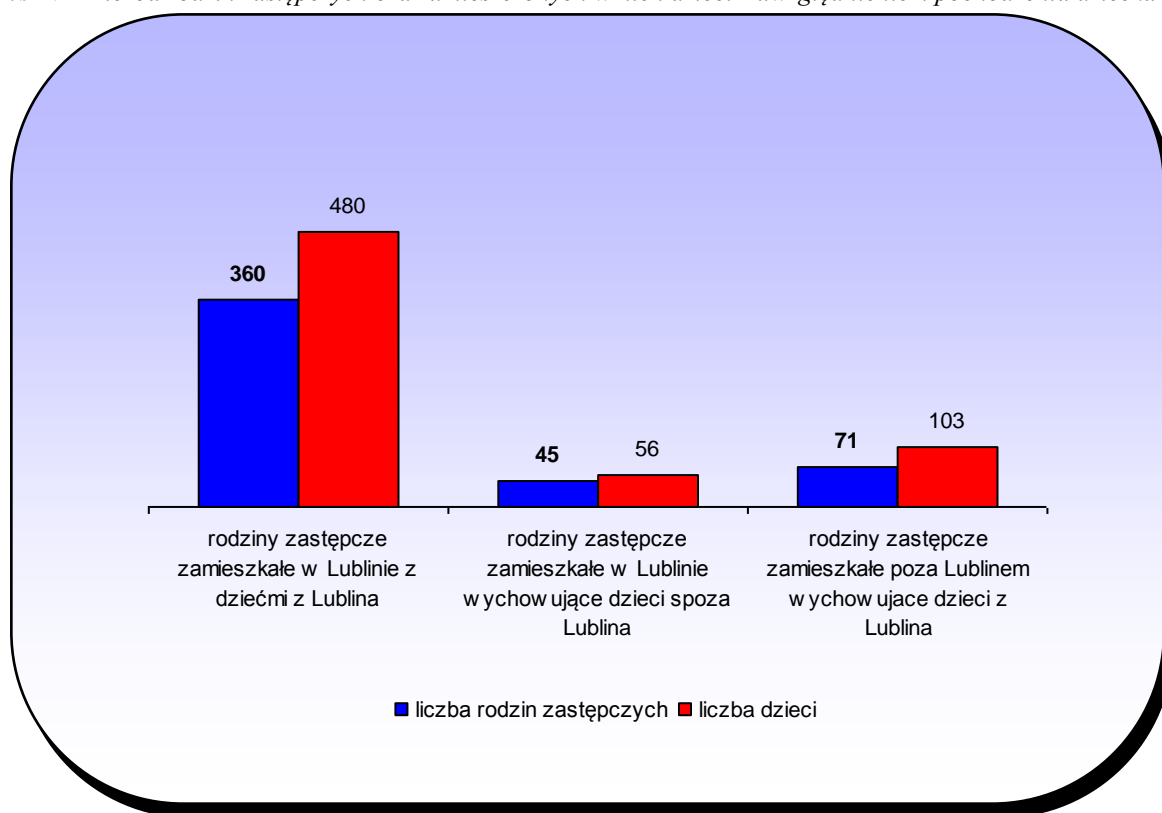
Dominującą grupą rodzin zastępczych (74%) są rodziny spokrewnione z dzieckiem, którą najczęściej stanowią dziadkowie. Liczbę rodzin zastępczych z podziałem na typ oraz stosunek % do ogólnej liczby rodzin zastępczych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 - Liczba rodzin zastępczych z podziałem na typ.

2.1.1. Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci z uwzględnieniem miejsca pochodzenia dziecka

Wykres 10 – Liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci z uwzględnieniem pochodzenia dziecka

2.1.2. Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych

Tabela 17 – Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Wydatki
rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	278	335	2 641 745,57 zł
rodzina zastępcza niezawodowa	74	94	1 023 733,07 zł
rodzina zastępcza zawodowa	2	6	78 171,61 zł
zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	7	45	310 928,90 zł
wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych z pochodnymi	9	51	302 890,10 zł
Razem	360	480	4 357 469,25 zł

W zależności od postanowienia sądu, dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny

zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to m.in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dziecka. W 45 rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin przebywało 56 dzieci spoza powiatu. Za pobyt tych dzieci w rodzinach zastępczych wydatki ponoszą te powiaty, w których dzieci mieszkały przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej. W 2012 r. wydatki te stanowiła kwota 541 241,51 zł, w tym 34 331,16 zł stanowiło wynagrodzenie 4 zawodowych rodzin zastępczych.

Tabela 18 – Dzieci pochodzące spoza Lublina umieszczone w lubelskich rodzinach zastępczych

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Wydatki
rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem	18	20	141 936,40 zł
rodzina zastępcza niezawodowa	23	30	315 513,62 zł
rodzina zastępcza zawodowa	2	3	34 877,49 zł
zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	2	3	14 582,84 zł
wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych z pochodnymi	4	6	34 331,16 zł
Razem	45	56	541 241,51 zł

2.1.3. Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Powiat właściwy ze względu na zamieszkanie dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, refunduje wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zorganizowanej w innym powiecie. Miasto Lublin w skali całego 2012 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 103 dzieci, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 31 powiatami). Dwoje dzieci umieszczonych w niezawodowych rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, a przed umieszczeniem w rodzinnej pieczy zastępczej zamieszkałych na terenie Miasta Lublin jest pochodzenia cudzoziemskiego.

Tabela 19. Dzieci pochodzące z Lublina umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

L.p.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Wydatki na utrzymanie dzieci lubelskich na terenie innych powiatów
1	Bialski	1	1	12 000,00
2	Biłgorajski	2	4	48 414,30
3	Chełmski	1	1	12 000,00
4	Garwoliński	1	1	3 366,00
5	Głogowski	1	1	16 869,60
6	Hrubieszowski	1	1	12 000,00
7	Janowski	1	2	26 400,00
8	Krasnostawski	2	4	32 763,14
9	Kraśnicki	2	2	24 000,00
10	Kościański	1	1	5 187,10
11	Leski	2	7	126 647,32
12	Lubartowski*	7	9	99 810,05
13	Lubelski	16	28	292 452,39
14	Łęczyński	6	10	98 742,53
15	Miasto Świnoujście	1	1	7 920,00
16	Mragowski	1	1	12 000,00
17	Opolski	1	2	25 800,00
18	Parczewski	2	3	36 000,00
19	Pucki	2	2	18 972,54
20	Puławski	2	2	17 600,00
21	Radomski	2	2	37 941,85
22	Rycki	1	1	5 302,00
23	Rzeszowski**	2	2	23 287,65
24	Staszowski	1	1	12 000,00
25	Świdnicki	4	5	52 265,80
26	Warszawski Zachodni	1	1	12 823,50
27	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	2	6 000,00
28	Wielicki	1	1	42 645,10
29	Wołomiński	2	3	38 143,57
30	Wyszkowski	1	1	12 000,00
31	Zamojski	1	1	13 317,60
Ogółem:		71	103	1 184 672,04

*w tym wydatki na dziecko cudzoziemskie – 12 458,70 zł

** w tym wydatki na dziecko cudzoziemskie – 12 000,00 zł

2.1.4. Zestawienie wydatków na pomoc dla rodzin zastępczych

Łącznie Miasto Lublin ponosi wydatki na utrzymanie 639 dzieci umieszczonych w 476 rodzinach zastępczych. Wydatki te w 2012 roku wyniosły 6 083 382,80zł (łącznie dzieci lubelskie mieszkające w Lublinie i poza powiatem, za które Miasto Lublin ponosi wydatki), z tego kwota 541 241,51 zł (45 rodzin, w których przebywało 56 dzieci) została Miastu Lublin zrefundowana przez powiaty. Zgodnie w właściwością powiatową Miasto Lublin poniosło wydatki na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wysokości 5 542 141,29 zł.

Tabela 20 – Zestawienie wydatków przeznaczonych na pomoc dla rodzin zastępczych w 2012 roku

Wyszczególnienie	Łącznie	Rodziny zastępcze zamieszkałe w Lublinie z dziećmi z Lublina	Rodziny zastępcze zamieszkałe poza Lublinem wychowujące dzieci z Lublina	Rodziny zastępcze zamieszkałe w Lublinie wychowujące dzieci spoza Lublina	Rodzina zastępcza poza Lublinem z dzieckiem cudzoziemskim
Liczba rodzin zastępczych	472	360	71	45	2 (ujęta w rodzinach poza Lublinem)
Liczba dzieci	639	480	103	56	2
Wydatki całoroczne	6 083 382,80 zł	4 357 469,25 zł	1 184 672,04 zł	541 241,51 zł	24 458,70 zł
Wydatki Miasta Lublin	5 542 141,29 zł	4 357 469,25 zł	1 184 672,04 zł	0 zł	24 458,70 zł
Wydatki innych powiatów	541 241,51 zł	0,00 zł	0,00 zł	541 241,51	0,00 zł

2.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2012 r. zatrudniono 10 koordynatorów. Na dofinansowanie realizacji przedmiotowego zadania Miasto Lublin w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 2012” pozyskało środki finansowe w kwocie 93 609,54zł. Ogółem wydatki na zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wyniosły 428 695,10 zł.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali z 196 rodzinami zastępczymi, w tym z 7 rodzinami współpracę zakończono. W ramach podejmowanych działań udzielali pomocy i wpierali rodziny zastępcze w realizacji ich zadań.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów dotyczyły:

- 1) Rozpoznania potrzeb dzieci oraz motywowania i kierowania opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno - pedagogicznych, logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, świetlic środowiskowych, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, itp.), których działania mogły w sposób istotny wspierać rodzinę w zapewnieniu dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej odpowiednich warunków do właściwego rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
- 2) Poszukiwania pomocy w nauce dla dzieci poprzez: kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych. W wyjątkowych przypadkach motywowali opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby specjalnym potrzebom dzieci. Motywowali dzieci do rozwijania zainteresowań;
- 3) Występowania do szkół o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi w celu dokonywania wszechstronnej analizy sytuacji dziecka;
- 4) W ramach całościowego poznania sytuacji dziecka starali się nawiązać kontakt z jego rodzicami;
- 5) Sporządzania przy współpracy z rodziną zastępczą i ewentualnie asystentem rodziny (jeśli rodzina była objęta asystenturą) planów pomocy dziecku. Stworzono 339 planów, które określały kierunki pracy z dzieckiem i rodziną zastępczą;
- 6) Udzielania wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkiwali wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- 7) Tworzenia dokumentacji dotyczącej swojej pracy z rodziną zastępczą. Dla każdej rodziny sporządzono informację o rodzinie zastępczej, informacje o dziecku przebywającym w rodzinie zastępczej oraz indywidualne karty pracy z rodziną.

Od stycznia 2013 roku, ze względu na zakończenie programu rządowego „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 2012” zatrudnionych pozostaje 5 koordynatorów. Maksymalna liczba rodzin które mogą zostać objęte wsparciem wynosi zatem 150.

Prognozy potrzeb wykazują, iż w kolejnych latach (2013 - 2015) zapotrzebowanie na opiekę koordynatora utrzyma się na poziomie zbliżonym do 2012r., lub nieznacznie wzrośnie, również przy uwzględnieniu rodzin zastępczych nieposiadających 2 - letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza. Wskazuje to na potrzebę zwiększenia zatrudnienia,

w najbliższych latach, dodatkowych 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu należy systematycznie pozyskiwać dodatkowe środki finansowe ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych.

2.3. Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- 1) rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

W roku 2012 w Mieście Lublin, ze względu na brak zainteresowania ze strony rodzin zastępczych, nie funkcjonowały rodziny pomocowe. W kolejnych latach, biorąc pod uwagę, iż jest to nowa forma wsparcia, należy spodziewać się zwiększonego nią zainteresowania. Koniecznym będzie więc ustanowienie rodzin pomocowych. Rodziny takie sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej.

2.4. Instytucjonalna piecza zastępcza - placówki opiekuńczo-wychowawcze

Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie placówek opiekuńczo - wychowawczych.¹³ Na podstawie art. 101 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka opiekuńczo – wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo – wychowawcza typu:

- 1) socjalizacyjnego;
- 2) interwencyjnego;
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego;
- 4) rodzinnego.

¹³ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Placówka opiekuńczo – wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno – terapeutycznego.

W 2012 roku w Lublinie funkcjonowało 9 placówek opiekuńczo – wychowawczych, z których 5 prowadzonych było przez Miasto Lublin (2 socjalizacyjne, 1 rodzinna, 2 wielofunkcyjne), natomiast 4 placówki (2 socjalizacyjne, 2 rodzinne) działały na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym na ich prowadzenie (placówki niepubliczne).

W Lublinie funkcjonowały:

- 4 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 2 placówki wielofunkcyjne,

dysponujące łącznie 264 miejscami przeznaczonymi dla realizacji opieki całkowitej (w tym 60 miejsc w placówkach działających na zlecenie Miasta Lublin).

Tabela 8. Placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2012 roku.

placówki opiekuńczo – wychowawcze			Prowadzone przez Miasto Lublin		Działające na zlecenie Miasta Lublin	
			Liczba miejsc 31.12.12	Liczba dzieci korzystających w 2012	Liczba miejsc 31.12.12	Liczba dzieci korzystających w 2012
opiekuńczo - wychowawcze socjalizacyjne i rodzinne	socjalizacyjne	Dom Dziecka im. Ewy Szelburg-Zarembiny	76	92	44	47
		Dom Dziecka im. Janusza Korczaka				
		Dom Młodzieży SOS				
		Dom im. Matki Weroniki				
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8	12	16	19
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa				
Rodzinny Dom im. św. Dominika						
opiekuńczo – wychowawcze wielofunkcyjne	zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej	Placówka Wielofunkcyjna „Pogodny Dom”	72	121		
	zadania placówki interwencyjnej i specjalistyczne wsparcia dziennego	Pogotowie Opiekuńcze	48	130		
Placówki - razem osób:			204	355	60	66

W placówkach umieszczonych było 421 dzieci (w tym 31 dzieci w placówkach rodzinnych).

W 2012 roku dofinansowanie placówek działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosło 1 448 398,44zł.

Przyjętymi w MOPR formami sprawowania nadzoru są m. in.:

- monitoring, tj. ciągła obserwacja pracy placówki, realizacji zadań i celów,
- wizyty kontrolne – ogląd doraźny, kontrole funkcjonowania,
- lustracje: bazy, estetyki i higieny pomieszczeń, zainteresowania środowiska działalnością placówek, bieżącej frekwencji w placówkach wsparcia dziennego, itp.
- przegląd i analiza dokumentacji: sprawozdań, regulaminów wewnętrznych, planów, dokumentów kadrowych, dokumentacji wychowanków, dokumentacji dotyczącej działalności agend placówki, planów i sprawozdań finansowych,
- konsultacje i spotkania problemowe z dyrektorami i kierownikami placówek,
- udział w uroczystościach i imprezach organizowanych przez placówki,
- uzgadnianie regulaminów placówek.

Pod koniec 2012 roku, w celu dostosowania organizacji placówek do obowiązujących przepisów prawnych,¹⁴ została przeprowadzona reorganizacja nadzorowana i koordynowana przez MOPR:

1. W miejsce Placówki Wielofunkcyjnej „Pogodny Dom” - **utworzono 6 Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Rodzinka I – Rodzinka VI**, liczących do 14 miejsc każda. Placówki łączą zadania placówki typu socjalizacyjnego i placówki typu interwencyjnego.
2. Na bazie Domu Dziecka im. Ewy Szelburg – Zarembiny – **utworzono 4 placówki opiekuńczo – wychowawcze Dom Rodzinny Nr 1 – Nr 4**, liczące do 14 miejsc każda. **Domy Rodzinne** łączą zadania placówki typu socjalizacyjnego i placówki typu interwencyjnego.
3. **Pogotowie Opiekuńcze** w Lublinie od 1 stycznia 2013 roku stało się placówką typu interwencyjnego z 30 miejscami.

W związku z przeprowadzonymi reorganizacjami w myśl ustawy, utworzone zostały **2 Centra Administracyjne:**

- 1) **Centrum Administracyjne „Pogodny Dom”- do obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Rodzinka I – Rodzinka VI;**
- 2) **Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg – Zarembiny do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych Dom Rodzinny Nr 1 – Nr 4.**

2.4.1. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych

Zadaniem MOPR jest m.in. wykonanie postanowienia sądu zarządzającego umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej. Wykonanie postanowienia odbywa się poprzez skierowanie dziecka do danego typu placówki, zwykle wskazanego

¹⁴ W szczególności ze względu na art. 94, 95, 229, 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

w postanowieniu sądowym. Dzieci mogą być umieszczane w placówkach również na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych.

Do placówki kieruje powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie (w Lublinie – MOPR). W 2012 roku MOPR skierował 141 dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin, w tym 101 dzieci pochodzących z Lublina i 40 dzieci z innych powiatów.

Tabela 22 - Skierowania do placówek opiekuńczo - wychowawczych realizujących zadania placówki interwencyjnej, socjalizacyjnej i rodzinnej w Lublinie w 2012 roku

Typ placówki	Nazwa placówki	Liczba wydanych skierowań	Uwagi powiat pochodzenia dziecka
zadania placówki interwencyjnej	Pogotowie Opiekuńcze	49	40 Lublin Miasto (w tym 4. obyw. Ukrainy), 3 lubelski, 2 świdnicki, 4 rycki.
		23	zadania interwencyjne: 16 Lublin grodzki, 2 lubelski 3 łączyński, 2 świdnicki.
zadania placówki socjalizacyjnej	Placówka Wielofunkcyjna „Pogodny Dom”	26	zadania socjalizacyjne: 11 Lublin, 2 lubartowski, 3 łączyński, 1 pruszkowski, 2 rycki, 7 świdnicki.
	Dom Dziecka im. E. Szelburg - Zarembiny	14	13 Lublin, 1 rycki.
	Dom Dziecka im. J. Korczaka	7	3 Lublin, 1 lubelski, 1 puławski, 1 rycki, 1 świdnicki.
	Dom Młodzieży SOS	7	4 Lublin, 1 łączyński, 1 mławowski, 1 włodawski.
	Dom im. Matki Weroniki	4	4 Lublin
placówki rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	4	4 Lublin
	Rodzinny Dom im .Serca Jezusa	6	5 Lublin, 1 białobrzeski

	Rodzinny Dom Dziecka	4	4 Lublin
	Razem:	141	w tym: 101 dzieci z Lublina 40 dzieci spoza Lublina

Dodatkową grupę, nieujęta w powyższej tabeli, stanowili małoletni i nieletni uciekinierzy z domów rodzinnych, z placówek opiekuńczo – wychowawczych, doprowadzani do Pogotowia Opiekuńczego lub Placówki Wielofunkcyjnej „Pogodny Dom” przez funkcjonariuszy Policji. Ich pobyt nie wymagał wydania skierowania, trwał zwykle 1 – 7 dni. W 2012 roku działaniami tego typu objęto 19 dzieci, w tym 12 spoza Miasta Lublin i 7 dzieci z Lublina.

Na bieżąco odbywała się współpraca z dyrektorami placówek, do których są kierowane dzieci, uzgadniane były możliwości i uwarunkowania ich przyjęcia do danej placówki.

Jeżeli powiat (również Miasto Lublin) nie może umieścić dziecka w placówce na swoim terenie z powodu braku placówki lub braku miejsc w placówkach – zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do placówki odpowiedniego typu. Często poszukiwanie miejsca w placówce przedłuża się, z tego powodu wnioski są kierowane do kolejnych powiatów, również poza województwo lubelskie.

W 2012 roku wystosowano 32 wnioski dotyczące skierowania 17. dzieci pochodzących z Lublina do placówek całodobowych funkcjonujących na terenie innych powiatów (niektóre były wysyłane do kilku powiatów). Część wniosków zostało załatwionych odmownie. W ciągu 2012 roku w placówkach poza Lublinem funkcjonujących na terenie 3 powiatów umieszczonych zostało 12. dzieci pochodzących z Lublina.

W imieniu starostów innych powiatów, powiatowe centra pomocy rodzinie zwracały się do MOPR z wnioskami o skierowanie dzieci pochodzących z ich powiatów do placówek na terenie Lublina.

W 2012 roku do MOPR wpłynęły 34 wnioski na podstawie, których 40. dzieci pochodzących spoza terenu Lublina (17 powiatów) umieszczono placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta Lublin. Pozostałe wnioski załatwiono odmownie (brak miejsc w placówkach).

2.4.2. Koszt utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej

Zgodnie z obowiązującym od 01.01.2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę

rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego roku kalendarzowego. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczono wysokość średnich miesięcznych kosztów utrzymania dziecka w 2012 roku, w poszczególnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie Nr 65/1/2012 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 30 stycznia 2012 roku zgodnie, z którymi średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2012 roku wyniosły:

- Placówka Wielofunkcyjna „Pogodny Dom” – **3 642 zł**,
- Dom Dziecka im. Ewy Szelburg – Zarembiny – **3 903 zł**,
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – **4 684 zł**,
- Rodzinny Dom Dziecka – **2 955 zł**,
- Pogotowie Opiekuńcze – **4 770 zł**,
- Dom im. Matki Weroniki – **3 171 zł**,
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – **2 975 zł**,
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – **2 888 zł**,
- Dom Młodzieży SOS – **4 937 zł**.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie, którego dziecko przebywa w placówce a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce ponoszonej przez rodziców, opiekunów prawnych, pełnoletnich wychowanków.

2.4.3 Ustalanie odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w placówce opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. W przypadku braku możliwości uzyskania od rodziców całości lub części opłaty, opłatę ponoszą osoby dysponujące dochodem dziecka a także osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, w wysokości nie wyższej niż 50% kwoty dochodu dziecka. Opłata ustalana jest w drodze decyzji administracyjnej przez powiat, z terenu, którego dziecko pochodzi.

W stosunku do osób zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia

opłaty ustalone zostały w uchwale Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku.

W związku z art. 226 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych decyzje dotyczące opłaty za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej należało w 2012 roku zweryfikować i wydać nowe. Jednocześnie na bieżąco przygotowywane były decyzje dotyczące opłaty za pobyt dzieci przyjętych do placówek w 2012 roku.

Decyzje wydane w 2012 roku nie powodują zobowiązań finansowych osób, którym zostały wydane.

Niektóre informacje dotyczące prowadzonych w 2012 roku spraw związanych z opłatą za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 23 – Odpłatność rodziców, opiekunów prawnych, kuratorów, pełnoletnich wychowanków za pobyt w placówkach (decyzje, liczba wychowanków) w 2012 roku

Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Łączna liczba dzieci, których dotyczą wydane decyzje	Decyzje wydane rodzicom			Decyzje wydane opiekunom prawnym		Decyzje wydane pełnoletni m wychowankom	Łączna liczba wydanych decyzji
		wspólne gosp. domowe	matka	ojciec	umorzenie postępowania	odstąpienie od ustalenia		
na terenie Lublina	179	22	92	68	23	5	10	220
poza Lublinem	71	5	21	24	8	2	3	63
razem	250	27	113	92	31	7	13	283

2.4.4. Zadania dotyczące umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem własnego powiatu i zobowiązań powiatów do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w tych placówkach

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo – wychowawczej funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a odpowiednim Powiatem. Do dnia 31 grudnia 2011 roku obowiązek zawarcia porozumienia wynikał z art. 86 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Od 1 stycznia 2012 roku porozumienia zawierane są na mocy art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i dotyczą dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego i typu rodzinnego. Zgodnie z art. 191 ust. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat ponosi wydatki na dziecko przebywające w placówce typu interwencyjnego w wysokości proporcjonalnej do liczby dni

pobytu dziecka, bez obowiązku zawarcia porozumienia, na podstawie wystawionej noty księgowej.

Całość zadania związanego z porozumieniami, ich realizacją, ustalaniem opłat za pobyt dzieci w placówkach realizujących zadania interwencyjne, prowadzi Sekcja ds. placówek opiekuńczo - wychowawczych.

Wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spowodowało konieczność powtórznego zawarcia porozumień z powiatami, z terenu, których w dniu 1 stycznia 2012 roku dzieci przebywały w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w Lublinie. W ciągu 2012 roku były także zawierane nowe porozumienia z powiatami z terenu których w 2012 roku dzieci były umieszczane w lubelskich placówkach.

Przygotowane i uzgodnione z danym powiatem porozumienie, po akceptacji radcy prawnego, w imieniu Miasta podpisuje Prezydent Miasta Lublin oraz Skarbnik Miasta Lublin. Wszystkie zawierane przez Miasto Lublin porozumienia są rejestrowane w prowadzonym w MOPR rejestrze.

W okresie sprawozdawczym zostały sporządzone i podpisane:

- 24 porozumienia zawarte powtórnie,
- 5 porozumień nowych.

Większość porozumień została skonstruowana w sposób umożliwiający przyjęcie do placówek w Lublinie kolejnych dzieci z danego powiatu bez konieczności zawierania następnego porozumienia. W przypadku 6 powiatów porozumienia dotyczą konkretnych dzieci i danej placówki opiekuńczo – wychowawczej w Lublinie. W jednym przypadku Miasto Lublin zawarło z danym powiatem 4 porozumienia (Powiat Łęczyński).

Tabela 24 - Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w Lublinie, w 2012 roku, na mocy zawartych porozumień, w rozbiciu na powiaty, z których pochodzą dzieci

Lp.	Powiat z którego dziecko pochodzi	Placówki prowadzone przez Miasto Lublin					Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin				Razem dzieci	
		Placówka Wielofunkcyjna „Pogodny Dom”		Dom Dziecka im. Ewy Szelburg - Zarembiny	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekuńcze	Dom Młodzieży SOS	Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa		Rodzinny Dom im. św. Dominika
		socj.	interw.									
1	białski						1					1
2	Biała Podlaska											1
3	białostocki											1
4	białobrzegi	1		2					2	1	1	7
5	chełmski											1
6	elcki							1				1
7	grójecki							3				3

8	hrubieszowski							1				1
9	janowski									2		2
10	kozienicki							1				1
11	kraśnicki						1					1
12	legionowski							1				1
13	lubartowski	2		1	2		6	3	1			15
14	lubelski		10		4		8					22
15	łęczyński	3	3					1	1			8
16	mragowski							1				1
17	Opole						1					1
18	parczewski	2										2
19	pruskowski	1						2				3
20	puławski				1		1					2
21	Radom							3				3
22	radzyński	5					2	1				8
23	rycki	2		6			4				1	13
24	Siedlce						1	2				3
25	sokólski						1					1
26	Sosnowiec						3					3
27	świdnicki	15	6	6	1		14		1			43
28	Tarnobrzeg							1				1
29	tarnobrzeski							1				1
30	tomaszowski				1		3					4
31	Warszawa			1								1
32	włodawski						1	3		2		6
33	zwoleński				1							1
Razem dzieci:		31	19	16	10	0	49	26	5	5	2	163

Łącznie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 163 dzieci pochodzących z 33. powiatów.

W każdym miesiącu przesyłane były do każdego powiatu wykazy dzieci pochodzących z tego powiatu przebywających w poszczególnych placówkach w Lublinie.

Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin w 2012 roku wynikająca z realizacji porozumień wyniosła 2 699 264,02 zł oraz 1 024 599,23 zł z tytułu pobytu dzieci w placówkach realizujących zadania interwencyjne (bez zobowiązań za grudzień 2012 płatnych w styczniu 2013 roku).

Tabela 25 - Liczba dzieci pochodzących z Miasta Lublin, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem miasta w 2012 roku

Lp.	powiat	placówka	Liczba dzieci przebywających w 2012 roku	Stan w dniu 31.12.2012
1	białogardzki	Wioska Dziecięca SOS w Karlinie	8	7
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju	21	17
3	grudziądzki	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Białochowie	2	2
4	kolbuszowski	Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce	1	1
5	Kraków	Interwencyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza	1	0
6	krasnostawski	Niepubliczny Zespół Placówek w Tuligłowach	2	2
7		Dom Dziecka w Krasnymstawie	2	2
8	kraśnicki	Wioska Dziecięca SOS w Kraśniku	25	18
9		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa	4	3
10		Dom Dziecka w Kraśniku	1	1
11	lubelski	Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej	4	4
12		Dom Dziecka w Przybysławicach	3	3
13	Rybnik	Dom Dziecka	2	0
14	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS	16	14
15	Warszawa	Pogotowie Opiekuńcze Nr 2	1	0
16	zamojski	Dom Dziecka Nr 2 w Zwierzyńcu	1	0
17	Zamość	Dom Dziecka	1	1
18		Pogotowie Opiekuńcze	2	0
Razem osób:			97	75

W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 13 powiatów przebywało 97 dzieci pochodzących z Lublina. Między powiatami a Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące umieszczenia dzieci w placówkach i kosztów ich utrzymania sformułowane w formie odpowiednio zawartych porozumień (podstawy prawne powyżej). W 2012 roku zawarto 25 porozumień zaproponowanych przez powiaty (20 zawarto powtórnie w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 5 dotyczyło dzieci umieszczonych w placówkach w roku 2012). Niektóre powiaty zawierały odrębne porozumienia dla każdego dziecka umieszczanego w placówce funkcjonującej na ich terenie.

Po zakończeniu każdego kwartału pracownik Sekcji sporządzał dla Wydziału Budżetu i Księgowości Urzędu Miasta Lublin zestawienia zobowiązań finansowych Miasta Lublin w stosunku do poszczególnych powiatów z tytułu zawartych porozumień oraz pobytu dzieci w placówkach typu interwencyjnego. Wykaz zawierał informacje o wpłatach, które do dnia sporządzenia winny być dokonane przez Wydział Budżetu i Księgowości na rzecz powiatów oraz o przewidywanych zobowiązaniach Miasta do końca roku budżetowego (zaangażowanie środków finansowych).

Zobowiązania Miasta Lublin w 2012 roku w stosunku do innych powiatów wyniosły 2 744 800,00 zł.

3. Pomoc udzielana usamodzielnianym wychowankom

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, oraz placówki (różnego typu) zostali objęci przez MOPR w Lublinie pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

1. pieniężną na usamodzielnienie,
2. pieniężną na kontynuowanie nauki (comiesięczna),
3. w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
4. w uzyskaniu zatrudnienia,
5. na zagospodarowanie.

Zasady udzielania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i na kontynuowanie nauki określone są w:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zmianami),
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami),
- rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005r. Nr 6, poz. 45 ze zmianami) – dotyczy osób, które opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą przed dniem 1 stycznia 2012r.,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012r., poz. 954),
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012r., Nr 58, poz. 305).

W ramach pomocy w usamodzielnieniu pod opieką MOPR w 2012 roku znajdowało się 447 usamodzielniających się wychowanków (261 osób z rodzin zastępczych i 186 osób

wychowanków z 60 placówek). Najwięcej usamodzielnia się wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 26 placówek, w tym 8 w Lublinie). Wśród placówek socjalizacyjnych 6 to placówki typu rodzinnego (w tym 2 lubelskie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2012 roku usamodzielniali się wychowankowie z 20 młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 12 zakładów poprawczych, z 1 schroniska dla nieletnich oraz z 1 młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

W 2012 roku 255 osobom przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, co stanowi 57 % wszystkich osób usamodzielnionych w 2012 roku (z tego 15 osobom, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

3.1. Usamodzielniani wychowankowie z rodzin zastępczych

Tabela 26 – Usamodzielniani wychowankowie z rodzin zastępczych w 2012 roku

Lp.	Treść zadania	Liczba wychowanków
1.	Ilość prowadzonych spraw w tym:	261
1.1.	Wychowankowie pochodzący z miasta Lublin (przed umieszczeniem w opiece zastępczej zamieszkiwali w Lublinie)	227
1.2.	Wychowankowie pochodzący z innego powiatu a osiedlający się w mieście Lublinie	34
1.3.	Wychowankowie, którzy w roku 2012 osiągnęli pełnoletność w rodzinie zastępczej	47
1.4.	Wychowankowie, którzy w roku 2012 opuścili rodzinę zastępczą	29
2.	Podjęte działania w tym:	
2.1.	Przygotowanie projektów pism dotyczących wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia	50
2.2.	Ustalenie sytuacji dochodowej wychowanka - wystąpienia o wywiady środowiskowe do pracowników socjalnych (lub innych PCPR)	246 dla 153 osób
2.3.	Pomoc w opracowaniu programu usamodzielnienia	50
2.4.	Uzgodnienie wspólnie z wychowankiem i jego opiekunem składników pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej	28
2.5.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym:	
2.6.	- opiniowanie wniosków do Urzędu Miasta w sprawie przyznania mieszkania z zasobów Gminy Lublin	12
	- pomoc w skompletowaniu wniosku w staraniach wychowanków o przyznanie mieszkania chronionego	4
2.7.	Wyłącznie praca socjalna	111
2.8.	Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia dla osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych	3
2.9.	Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dla potrzeb projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”	43 wywiady z 21 osobami

3.	W okresie sprawozdawczym wypłacono:	
3.1.	Świadczenia pieniężne na usamodzielnienie	9 /9 decyzji/
3.2.	Świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki	176 /1 535 św./
3.3.	Świadczenia na zagospodarowanie w formie rzeczowej	25 /25 decyzji/
4.	W okresie sprawozdawczym przygotowano decyzje:	
4.1.	Przyznające: - pomoc pieniężną na usamodzielnienie - pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (dla ilu osób)* - decyzje zmieniające w ramach EFS (dla ilu osób)* wkład własny - pomoc na zagospodarowanie - pobyt w mieszkaniu chronionym**	12 /12 decyzji/ 161 /268 decyzji/ 16 /16 decyzji/ 28 /28 decyzji/ 11 /23 decyzje/
4.2.	Ustalające odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym *** (w tym decyzje zmieniające)	13 /48 decyzje/
4.3.	Uchylające pobyt w mieszkaniu chronionym	2 /2 decyzje/
4.4.	Odmowne: - pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki - pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej - pomoc pieniężna na usamodzielnienie - uchylene decyzji na kontynuowanie nauki	14 1 1 2
4.5.	Zawieszona wypłata pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki	14
4.6.	Umorzone postępowanie w sprawie udzielenia pomocy: - pieniężnej na kontynuowanie nauki - na zagospodarowanie	2 1
4.7.	Nienależnie pobrane świadczenia - pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki - pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej	3 3
5.	Sprawy przekazane do SKO w tym: - podtrzymano w mocy, - uchylono decyzje do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, - uchylono decyzję w całości i umorzono [postępowanie w całości	6 1 3 2

3.2. Usamodzielniani wychowankowie z placówek

Tabela 27 - Usamodzielniani wychowankowie z placówek roku 2012

L.p.	Treść zadania	Ilość wychowanków
1.	Ilość prowadzonych spraw w tym:	186
1.1	Wychowankowie pochodzący z Miasta Lublin (przed umieszczeniem w opiece zastępczej zamieszkiwali w Lublinie)	162
1.2	Wychowankowie pochodzący z innego powiatu a osiedlający się w Lublinie	24
1.3	Wychowankowie, którzy w roku 2012 osiągnęli pełnoletność w placówce	51
1.4	Wychowankowie, którzy w roku 2012 opuścili placówkę	25
1.5	Wychowankowie opuszczający placówki wymienione w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, młodzieżowe ośrodki socjoterapii)	57
2.	Podjęte działania w tym:	
2.1.	Przygotowanie projektów pism dotyczących wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, w tym akceptacji opiekuna	54

2.2.	Ustalenie sytuacji dochodowej wychowanka – wystąpienia o wywiady środowiskowe do pracowników socjalnych (lub innych PCPR)	178 dla 105 osób
2.3.	Pomoc w opracowaniu programu usamodzielnienia	50
2.4.	Uzgodnienie wspólnie z wychowankiem i jego opiekunem składników pomocy na zagospodarowanie	17
2.5.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych - opinie/pisma/zaświadczenia do Urzędu Miasta w sprawie przyznania mieszkania z zasobów Gminy Lublin	58
	- pomoc w skompletowaniu załączników do wniosku w staraniach wychowanków o przyznanie mieszkania chronionego na terenie Miasta Lublin	6
2.6.	Wyłącznie praca socjalna	81
2.7.	Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia	9
2.8.	Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dla potrzeb projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”	17 wywiadów z 8 osobami
3.	W okresie sprawozdawczym wypłacono:	
3.1.	Świadczenia pieniężne na usamodzielnienie	10
3.2.	Świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki	87 /652 św./
3.3.	Świadczenia na zagospodarowanie w formie rzeczowej	16
4.	W okresie sprawozdawczym przygotowano decyzje:	
4.1.	Przyznające: - pomoc pieniężną na usamodzielnienie - pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (dla ilu osób)* - decyzje zmieniające w ramach EFS (dla ilu osób)* – wkład własny - pomoc na zagospodarowanie - pobyt w mieszkaniu chronionym**	14 /14 decyzji/ 87 /129 decyzji/ 6 /6 decyzji/ 17 /17 decyzji/ 14 /30 decyzji/
4.2.	Ustalające odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym (w tym decyzje zmieniające)***	20 /83 decyzje/
4.3.	Uchylające pobyt w mieszkaniu chronionym	3 /3 decyzje/
4.4.	Odmowne: - uchylenie decyzji na kontynuowanie nauki - pomoc na zagospodarowanie - pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4 2 2
4.5.	Zawieszona wypłata pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki	12 /12 decyzji/
4.6.	Umorzone postępowanie w sprawie: - pieniężnej na kontynuowanie nauki - na zagospodarowanie - pieniężnej na usamodzielnienie	2 1 2
4.7.	Nienależnie pobrane świadczenie - pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	4

* Decyzje przyznające pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wydawane były na początku stycznia/lutego oraz września/października po przedłożeniu przez usamodzielniającego się wychowanka zaświadczenia stwierdzającego kontynuowanie nauki.

** Decyzje o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym (uzgodnienia mają formę pisemną i dotyczą m.in. okresu pobytu w mieszkaniu chronionym).

*** Decyzje ustalające odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym wydawane są na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

	- pomoc na zagospodarowanie	2
5.	Sprawy przekazane do SKO w tym:	5
	- podtrzymano w mocy,	3
	- uchylono decyzje do ponownego rozpatrzenia	2

Tabela 28 - Zestawienie liczby usamodzielniających się wychowanków placówek z podziałem na formę otrzymanej pomocy oraz rodzaj placówki

Rodzaj placówki	Ogólna liczba wychowanków usamodzielniających się		Dotyczy wychowanków kontynuujących naukę, którzy otrzymali przynajmniej 1 świadczenie		Dotyczy wychowanków, którzy otrzymali decyzją pomoc na zagospodarowanie		Dotyczy wychowanków, którzy otrzymali decyzją pomoc na usamodzielnienie	
	liczba osób	liczba placówek	liczba osób	liczba placówek	liczba osób	liczba placówek	liczba osób	liczba placówek
socjalizacyjne	120	19	66	15	13	8	13	8
rodzinne	8	6	6	4	0	0	1	1
interwencyjne	1	1	1	1	0	0	0	0
schroniska dla nieletnich	4	1	1	1	0	0	0	0
zakłady poprawcze	20	12	3	3	1	1	0	0
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	32	20	9	8	3	3	0	0
młodzieżowe ośrodki socjoterapii	1	1	1	1	0	0	0	0
RAZEM	186	60	87	33	17	12	14	9

3.3. Świadczenia udzielane osobom w procesie usamodzielnienia

Tabela 29 - Świadczenia przyznane osobom w procesie usamodzielniania w 2012 roku

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzin zastępczych			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	Osób		świadczeń wypłaconych	Osób	

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	9	9	49 410,00 zł	10	10	59 292,00 zł
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	1 535	176	756 260,06 zł (z czego 13 000 zł dotacja z budżetu państwa)	652	87	320 017,88 zł
				z tego osoby, o których mowa w art.88 ust.1 ustawy o pomocy społecznej		
				81	14	39 694,29 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	25	25	78 174,00 zł	16	16	60 645,00 zł
				z tego osoby, o których mowa w art.88 ust.1 ustawy o pomocy społecznej		
				4	4	11 529,00 zł
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	7	X	X	4	X
Łącznie			883 844,06 zł	Łącznie		439 954,88 zł
Łącznie wydatki na usamodzielnienia 1 323 798,94 zł						
Mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych	Łączny koszt utrzymania mieszkań chronionych – 78 051,18 zł, z tego: 36 941,29 zł - środki finansowe Miasta Lublin, oraz 41 109,89 zł środki przeznaczone na wyposażenie mieszkania przy ul. Wyżynnej 16/31 w Lublinie, pochodzące ze środków unijnych w ramach realizowanego przez MOPR projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”					

Wartość pomocy na zagospodarowanie była wypłacana w wysokości nie niższej niż 1500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3000 zł (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r) lub nie mogła przekroczyć kwoty odpowiadającej 300% podstawy (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.).

Poniższe zestawienie przedstawia zróżnicowanie przyznanej decyzjami pomocy na zagospodarowanie wypłaconej w 2012 roku.

Tabela 30 - Zróżnicowanie wysokości pomocy udzielonej usamodzielnianym, przyznanej w 2012 roku

podstawa ustalania	Liczba osób, którym przyznano decyzją w 2012 r. pomoc na zagospodarowanie			
	Podstawa prawna	Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych	Usamodzielniani wychowankowie opuszczający placówki	Łącznie
100%	ustawa z dnia 12 marca	0	1	1

200%	2004r.o pomocy społecznej	17	9	26
300%		3	6	9
3 000 zł	ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	0	1	1
1500 zł		8	8	8
Razem		28	17	45

Jedną z form pomocy są mieszkania chronione przygotowujące osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Szczegółowe informacje na temat tej formy pomocy znajdują się na stronie 104.

4. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

W związku z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin Nr 1122/2011 z dnia 24 listopada 2011 roku, które wyznacza Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie organizatorem pieczy zastępczej w Mieście Lublin w strukturach Ośrodka utworzono Zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

W 2012 r. w Zespole zatrudniono: kierownika, 2 pedagogów, psychologa oraz 2 inspektorów. Ponadto kierownik Zespołu koordynował pracę 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 20 asystentów rodziny.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,
- wspieranie rodzin naturalnych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie powołał zarządzeniem wewnętrznym nr 58/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku członków komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W roku 2012 komisja odbyła 5 posiedzeń, na których zakwalifikowano 2 rodziny

Do zadań Zespołu należy także organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcje rodzin zastępczych. W okresie sprawozdawczym zorganizowano 4 cykle szkoleniowe

(łącznie 187 godzin) dla rodzin zastępczych, w wyniku których przeszkolono 41 osób z 32 rodzin.

W ramach działalności Zespołu przeprowadzono 491 ocen sytuacji 392 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 103 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

W Zespole dokonano ponadto oceny 18 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonym im dzieckiem.

Specjaliści zatrudnieni w Zespole świadczyli poradnictwo (pedagogiczne i psychologiczne) na rzecz rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci. Poradnictwem objęto 45 rodzin zastępczych, udzielając 69 porad.

Porady dotyczyły:

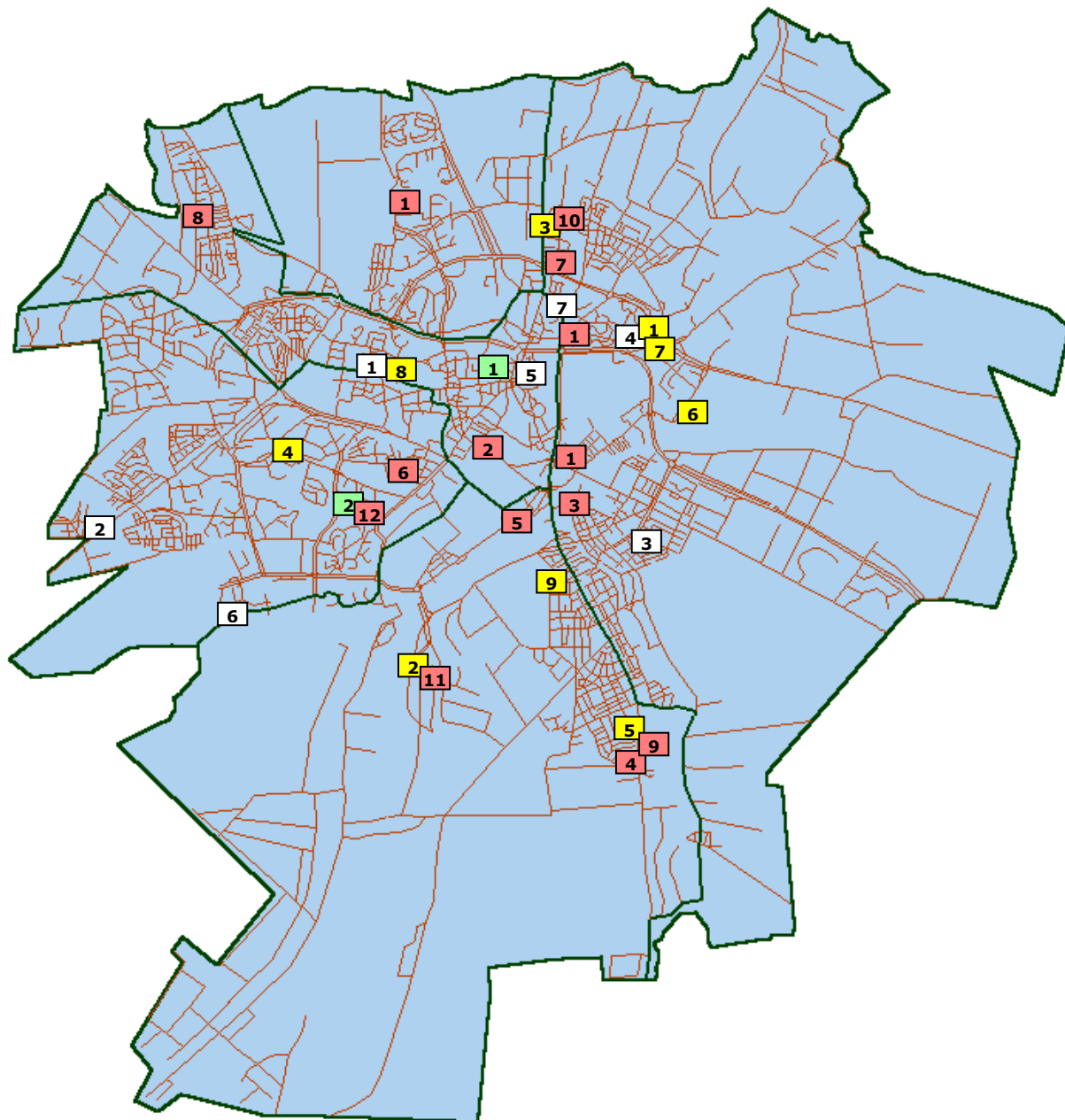
- współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka,
- problemów wychowawczych wynikających z historii życia podopiecznego,
- postaw opiekunów zastępczych wobec problemów dziecka,
- metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych.

W czerwcu 2012 r. w ramach obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego Zespół we współpracy ze Specjalistyczną Poradnią dla Rodzin uczestniczył w przygotowaniu konferencji pt. „Lublin dla Rodzin” oraz Pikniku Rodzinnego dla rodzin zastępczych i usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej, organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie sprawował nadzór merytoryczny nad działalnością 7 domów pomocy społecznej i 36 ośrodków wsparcia. Na poniższej mapie przedstawiono system funkcjonujących w Mieście Lublin placówek wskazanych powyżej typów.

Mapa 3 - Domy Pomocy Społecznej i Ośrodki Wsparcia na terenie Miasta Lublin

Domy Pomocy Społecznej

- 1 DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, ul. Głowackiego 26
- 2 DPS "Betania" w Lublinie, Al. Kraśnicka 223
- 3 DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie, ul. Kosmonautów 78
- 4 DPS "Kalina" w Lublinie, ul. Kalinowszczyzna 84
- 5 DPS im. Wiktorii Micheliśowej w Lublinie, ul. Archidiakońska 7
- 6 DPS im. Błogosławionego Jana Pawła II, ul. Ametystowa 22
- 7 Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej, ul. Dolińskiego 1

Środowiskowe domy samopomocy

- 1 ŚDS "Kalina", ul. Kalinowszczyzna 84
- 2 ŚDS, ul. Nałkowskich 78
- 3 ŚDS "Absolwent", ul. Spółdzielczości Pracy 65
- 4 ŚDS "Roztocze", ul. Wallenroda 2a
- 5 ŚDS "Misericordia", ul. Abramowicka 2
- 6 ŚDS "Serce", ul. Gospodarcza 32
- 7 ŚDS "Mefazja", ul. Towarowa 19
- 8 Filia ŚDS "Mefazja" - „MEMORY”, al. Raclawickie 22
- 9 ŚDS "Akademia Artystyczna", ul. Wyścigowa 31

Dzienne domy pomocy

- 1 DDPS Nr 1, ul. Niecała 16 (w Zespole Ośrodków Wsparcia)
- 2 DDPS nr 2, ul. Pozytywistów 16 (w Zespole Ośrodków Wsparcia)

Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych

- 1 Schronisko dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3a
Całoroczna noclegownia dla bezdomnych kobiet, ul. Bronowicka 3a
Ośrodek wsparcia dla samotnych matek, ul. Bronowicka 3
- 2 Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, ul. Dolna Panny Marii 32
Sezonowe miejsca interwencyjne
- 3 Schronisko dla bezdomnych mężczyzn, ul. Garbarska 17
Sezonowe miejsca interwencyjne
- 4 Sezonowa noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Abramowicza 2F
- 5 Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, ul. Młyńska 8
- 6 Ośrodek wsparcia dla samotnych matek i kobiet w ciąży, ul. Chmielewskiego 9

Inne ośrodki wsparcia

- 7 Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Bazylianówka 44
- 8 Ośrodek Wsparcia Dom Dzieci Benjamin, ul. Zbożowa 22a
- 9 Klub Samopomocy "Misericordia", ul. Abramowicka 2
- 10 Klub Samopomocy „Absolwent”, ul. Spółdzielczości Pracy 65
- 11 Klub Samopomocy "Przystań", ul. Nałkowskich 78
- 12 Klub Samopomocy "Galeria", ul. Pozytywistów 16
- 13 Centrum Usług Socjalnych, ul. Lwowska 28 (w Zespole Ośrodków Wsparcia)
- 14 Dzienny Ośrodek Adaptacyjny, ul. Poturzyńska 1 (w Zespole Ośrodków Wsparcia)

1. Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej oferują łącznie 606 miejsc, z których w 2012 roku skorzystały 753 osoby. Ośrodki wsparcia dysponują 1 146 miejscami, z których w 2012 roku skorzystało 2 391 osób. Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej wynosił około sześciu miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2012 roku na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało łącznie **108** osób w tym:

- Do DPS im. M.T. z Kalkuty – **28** osób,
- Do DPS „Kalina” – **19** osób,
- Do DPS im. W. Micheliśowej – **4** osoby,
- Do DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie – **11** osób,
- Do DPS „Betania” – **13** osób,
- Do Prawosławnego DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – **11** osób,
- Do DPS z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej – **22** osoby.

1.1. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

Tabela 31 - Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2012 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Micheliśowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2012r.	134	101	64	98	135	26	48

Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	157	124	64	117	190	29	64
--	-----	-----	----	-----	-----	----	----

Średni koszt utrzymania osoby w lubelskich domach pomocy społecznej, naliczany według odpłatności, wynosił w 2012 roku średnio **2 965,28 zł**, w tym:

- 1) Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **2 994 zł**;
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **2 871 zł**;
- 3) Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **3 135 zł**;
- 4) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **3 261 zł**;
- 5) Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy Al. Kraśnickiej 223 – **2 741 zł**;
- 6) Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **2 767 zł**;
- 7) Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – **2 988 zł**.

Skierowania do domów pomocy społecznej odbywają się systematycznie. W przypadku braku miejsc w domach na terenie Miasta Lublin, osoby kierowane są poza Lublin.

Osoby, którym odmówiono skierowania do domu pomocy społecznej mają zabezpieczoną pomoc w formie usług opiekuńczych - finansowanych przez gminę.

Osoby wymagające natychmiastowej interwencji służb umieszczane są w domach pomocy społecznej poza Lublinem. W roku 2012 roku w 38 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 21 powiatów poza Lublinem zamieszkiwało łącznie **231** osób.

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2012 roku wyniósł 4 229 232,42 zł. Średni koszt dofinansowania pobytu gminy Lublin wyniósł 1 767,81 zł miesięcznie na jednego mieszkańca.

2. Ośrodki wsparcia

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2012 roku skorzystało ogółem **3 691 osób**, w tym 1 233 osoby korzystały z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 2 458 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi, korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy i klubach samopomocy. W dwunastu tego typu placówkach wsparcie otrzymały 1 082 osoby.

Drugą pod względem liczebności grupą, były osoby przebywające w schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. W okresie sprawozdawczym pomocy w formie schronienia udzielono 658 osobom w ośmiu prowadzonych placówkach. Liczną grupę stanowiły także osoby w wieku starszym korzystające z usług dziennych domów pomocy i innych ośrodków wsparcia.

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2012 roku oferta placówek skierowana do mieszkańców Miasta Lublin została wzbogacona o nowopowstałe, a w już funkcjonujących placówkach zwiększano liczbę miejsc.

W dniu 1 listopada 2012 roku rozpoczął działalność Klub Samopomocy przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Absolwent” przy Al. Spółdzielczości Pracy 65 prowadzonym przez Stowarzyszenie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Nr 1 dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Od 1 listopada 2012 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Nałkowskich 78 zwiększono liczbę miejsc z 70 na 75 w filii ŚDS przy ul. Lwowskiej 28. Placówka świadczy pomoc osobom z chorobą Alzheimera i zaburzeniami pamięci.

W dniu 20 listopada 2012 roku nastąpiło otwarcie Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów przy ul. Pogodnej 19. Centrum swoją ofertę skierowało do 15 osób w podeszłym wieku pragnących żyć w sposób aktywny, chcących jak najdłużej zachować swoją niezależność i samodzielność.

Od dnia 1 grudnia 2012 roku przy Al. Raławickich 22 rozpoczęła funkcjonowanie Filia Środowiskowego Domu Samopomocy „Mefazja”. Nowopowstała placówka nosi nazwę „Memory” i przeznaczona jest dla 16 osób z chorobą Alzheimera.

Od dnia 1 grudnia 2012 roku o 6 miejsc została zwiększona liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina”, mieszczącym się przy ul. Kalinowszczyzna 84 w Lublinie, który jest dziennym ośrodkiem wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla osób w podeszłym wieku, z zaburzeniami pamięci, chorobą Alzheimera i schorzeniami pokrewnymi. Dom został utworzony w 2005 roku - początkowo dla 8 osób, w kolejnych latach liczba miejsc była stopniowo zwiększana, osiagając w grudniu 2012 roku liczbę 34.

W okresie sprawozdawczym pomoc w ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej otrzymało łącznie **4 444** osoby.

3. Liczba osób korzystających z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w 2012 roku

Tabela 32 - Liczba osób korzystających z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin, w 2012 roku

wyszczególnienie		jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin				jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów				ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba osób
		podmiot prowadzący – gmina		inny podmiot prowadzący		podmiot prowadzący – powiat		inny podmiot prowadzący			
		liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób	liczba jednostek	liczba osób		
domy pomocy społecznej		0	0	0	0	6	724	1	29	7	753
ośrodki wsparcia	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	2	139	6	341	8	480
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	2	117	2	485	4	602
	dzienne domy pomocy/ZOW	2	126	0	0	0	0	0	0	2	126
	noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych	0	0	8	658	0	0	0	0	8	658
	jadłodajnie	0	0	1	687	0	0	0	0	1	687
	inne ośrodki wsparcia	7	851	5	225	0	0	1	62	13	1 138
ośrodki wsparcia		9	977	14	1 570	4	256	9	888	36	3 691
RAZEM		9	977	14	1 570	10	980	10	917	43	4 444

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 MOPR nadzorował realizację umów zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta a organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym między innymi umowy:

- 1) z *Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej*:
 - na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie dla 25 osób (2 aneksy),
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie domu dla samotnych matek dla 70 osób (1 aneks),
 - na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla 15 kobiet i noclegowni dla 15 kobiet (1 aneks),
- 2) z *Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie schroniska dla mężczyzn, w tym noclegowni całorocznej i okresowej (1 aneks).
- 3) ze *Stowarzyszeniem Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Nr 1* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 30 osób niepełnosprawnych intelektualnie (3 aneksy),
- 4) z *Fundacją Dom Dzieci Benjamin* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 36 dzieci niepełnosprawnych intelektualnie (1 aneks),
- 5) z *Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 16 osób z zaburzeniami psychicznymi (1 aneks),
- 6) z *Lubelskim Stowarzyszeniem Alzheimerowskim* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 23 osób z chorobą Alzheimera (2 aneksy),
- 7) z *Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 60 osób z zaburzeniami psychicznymi (3 aneksy),
- 8) z *Parafią Rzymsko - Katolicką p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie świetlicy dla 10 osób w podeszłym wieku, chorych i samotnych (1 aneks),
- 9) ze *Związkiem Stowarzyszeń – Lubelski Bank Żywności* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie banku żywności (1 aneks),
- 10) z *Lubelskim Towarzystwem Dobroczynności* na prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy dla 97 osób niepełnosprawnych intelektualnie (3 aneksy),
- 11) z *Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta* na prowadzenie Ośrodka Wsparcia dla Osób Bezdomnych, w tym schroniska dla 35 osób, noclegowni dla 30 osób oraz zapewnienie posiłku dla ubogich i potrzebujących, w tym jednego gorącego posiłku dla bezdomnych mężczyzn – 35 miejsc (3 aneksy),

- 12) z *Funduszem Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej* na prowadzenie ośrodka wsparcia dla samotnych matek i kobiet w ciąży dla 10 osób (1 aneks),
- 13) z *Diecezją Lubelsko - Chełmską* na prowadzenie Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych (1 aneks),
- 14) z *Fundacją Nieprzetartego Szlaku* na utworzenie i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy typu B i typu C dla 15 osób (3 aneksy).

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Zgodnie z przyjętym planem pracy na 2012 rok w zakresie pomocy cudzoziemcom realizowano następujące zadania:

- Kontynuowano okresowe analizy w zakresie dominujących problemów społecznych i potrzeb cudzoziemców oraz zgłaszano propozycje rozwiązań. W sposób szczególny uczestniczono w pracach nad dokumentem „Polityka Migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”. Wiele naszych postulatów i rekomendacji zostało przyjętych do ostatecznego kształtu dokumentu.
- Przygotowywano służby społeczne do zmian, które wynikały z ustawy abolicyjnej.
- Rozwijano kompetencje zawodowe pracowników socjalnych dotyczące pracy z cudzoziemcami.
- Uczestniczono w projektach dotyczących szeroko rozumianej migracji i wielokulturowości.
- Realizowano projekty „Bezpieczna przystań – prowadzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców „Mieszkanie i praca – integracja cudzoziemców w Lublinie”.
- Angażowano cudzoziemców w działania na rzecz migrantów i środowiska lokalnego.

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2012 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - udzielono pomocy finansowej z zakresu zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 4 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 7 osób. W zakresie pomocy finansowej w okresie sprawozdawczym przyznano 52 świadczenia dla 4 osób uprawnionych w łącznej kwocie 30 951,00 zł. Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały 31 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie 24 651,00 zł. Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy zasiłki wahały się w granicach od 380,00 zł do 1175,00 zł miesięcznie na osobę. W uzgodnieniu z cudzoziemcami środki finansowe przeznaczone na pokrycie opłat mieszkaniowych, wydatkowane były bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Cudzoziemcy mieli możliwości kształcenia językowego w postaci indywidualnych korepetycji, kursów językowych organizowanych przez lokalne organizacje pozarządowe, jak również z wykorzystaniem programów komputerowych do nauki języka polskiego.

W 2012 roku udzielono 21 świadczeń pieniężnych dla 3 osób uprawnionych na pokrycie opłat związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 6 300,00 zł.

Na skutek nie wywiązywania się cudzoziemców z ustaleń podjętych w programie integracyjnym, wydano 1 decyzję wstrzymującą, a następnie odmawiającą udzielenia pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji. Ponadto jednej rodzinie odmówiono przystąpienia do programu integracyjnego z uwagi na brak współdziałania ze służbami społecznymi w pokonywaniu trudności życiowych.

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez pracowników tut. Ośrodka oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, korzystanie ze świadczeń służby zdrowia, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu mieszkań i kontaktach ze środowiskiem lokalnym.

W ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową kontynuowano działania zorientowane na: korzystanie migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, zwolnienie cudzoziemców z opłat za wydanie kart pobytu itp.

W ubiegłym roku kontynuowano działania mające na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu przeprowadzono liczne rozmowy z wynajmującymi mieszkania i wspierano cudzoziemców w pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów województwa. W efekcie, 2 rodziny wynajęły mieszkania, a jedna uzyskała propozycję najmu lokalu mieszkalnego wchodzącego w zasoby mieszkalne województwa. Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych. Rezultatem inicjatyw motywujących było podjęcie przez cudzoziemców pracy n/p umowy zlecenia, umowy o pracę lub stażu zawodowego.

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności cudzoziemców, pracownicy socjalni systematycznie poszukują i wdrażają nowe rozwiązania, czym jest prowadzenie mieszkań chronionych dla cudzoziemców. Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż w Polsce tylko dwa miasta tj. Lublin i Warszawa prowadzą mieszkania chronione dla cudzoziemców (szczegółowe informacje na powyższy temat znajdują się na str. 100)

2.Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

W okresie roku sprawozdawczego realizowano również zadania związane z udzielaniem pomocy cudzoziemcom na zasadach ogólnych na podstawie ustawy o pomocy

społecznej. Pomoc kierowana była do cudzoziemców zamieszkujących na terenie Miasta Lublin i odnosiła się do osób legitymujących się zezwoleniem na osiedlenie, statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą, kartą Polaka, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, zgodą na pobyt tolerowany oraz obywateli UE, którzy uzyskali zgodę na pobyt w Polsce, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP.

W roku 2012 pracownicy socjalni rozpoznali 51 środowisk cudzoziemskich liczących 149 osób. Piętnaście rodzin zostało objętych wyłącznie pracą socjalną, pozostałe 36 rodzin objęto również pomocą finansową. Praca socjalna świadczona na rzecz rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach. W tym zakresie pracownicy Ośrodka przeprowadzili 2 wywiady środowiskowe na potrzeby Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców. Wywiady były źródłem informacji o edukacyjnym i środowiskowym funkcjonowaniu rodzin migrantów, a zwłaszcza sytuacji małoletnich dzieci. Ponadto w szczególnych sytuacjach pracownicy MOPR Lublin kontaktowali się ze służbami sanitarnymi i medycznymi oraz placówkami dyplomatycznymi. Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie procesu leczenia cudzoziemców, dokonywania opłat za usługi medyczne, dobrowolnych powrotów oraz legalizacji pobytu.

W roku 2012 pomocą finansową na zasadach ogólnych objęto 36 rodzin i udzielono 457 świadczeń o łącznej wartości 143 031,21 zł. Średnia wysokość świadczenia otrzymanego przez rodzinę wyniosła 312,98 zł, natomiast średnie roczne wydatki poniesione na rodzinę to kwota 3 973,09 zł. Do najczęściej przyznawanych form pomocy należało świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności (przyznane w 78 % rozpoznanych środowiskach) oraz zasiłek okresowy, przyznany w 61 % środowisk). Zasiłek celowy przyznany został 21 rodzinom, co stanowi 58% wszystkich środowisk cudzoziemskich.

3. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi.

Tutejszy Ośrodek podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie z:

- **Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom przy Caritas Archidiecezji Lubelskiej.** Caritas świadczył pomoc socjalną dla cudzoziemców. Wydawał potrzebującym środki czystości, odzież, artykuły spożywcze.
- **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie**

Wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców.

– **Lubelskim Ośrodkiem dla Cudzoziemców przy ulicy Wrońskiej 5e.**

Ośrodek dla Cudzoziemców informował tutejsze służby społeczne o decyzjach Szefa Urzędu d/s Cudzoziemców, w sprawie udzielenia jednej z form ochrony na terytorium RP.

– **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie**

Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą: informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu. W ramach realizowanego przez Fundację projektu dotyczącego budowania Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia organizowano spotkania, szkolenia i instruktarze dla osób pracujących z cudzoziemcami.

– **Fundacją A-venir**

W ramach szkoleń podnoszących kompetencje pracowników Urzędu Miasta Lublin organizacja pozarządowa we współpracy z MOPR Lublin zaangażowała cudzoziemców w działania na rzecz podnoszenia świadomości społecznej nt. migracji i uchodźstwa.

– **Stowarzyszeniem Homo-Faber.**

Stowarzyszenie, w swej działalności koncentrowało się na wielokulturowości Miasta Lublin, w tym podejmowano działania mające na celu otwarcie społeczności lokalnej, która przyjmuje imigrantów i uchodźców.

Pomoc dla repatriantów i kombatantów

Zadania, które dotychczas realizowane były przez służby społeczne na rzecz repatriantów od 2012 roku podjął Wydział Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin – stosownie do przypisanych kompetencji. Natomiast wypłatę świadczeń dla kombatantów od 2012 roku realizuje Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie.

VIII. MIESZKANIA CHRONIONE

W roku 2012 w dyspozycji Miasta Lublin pozostawało łącznie 28 mieszkań chronionych z 89 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystały 102 osoby.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku

Mieszkania chronione usytuowane w Domu Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 im. Błogosławionego Jana Pawła II, przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki. W szczególności są to osoby uczestniczące w procesie usamodzielnienia poprzez uczestnictwo w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Szczegółowe zasady dot. zasad kierowania do mieszkań chronionych prowadzonych przez ww. Dom, zostały zawarte w Zarządzeniu nr 14/2011 Prezydenta Miasta Lublin, z dnia 17 stycznia 2011 r., w sprawie zasad kierowania do mieszkań chronionych prowadzonych przez Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie, przy ul. Ametystowej 22 im. Błogosławionego Jana Pawła II.

Ww. Dom dysponuje 18 mieszkaniem chronionymi dla 39 osób. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w roku 2012 skorzystało 46 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczoną dla cudzoziemców, którzy korzystają z ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie na terenie Miasta Lublin prowadzi 3 mieszkania chronione dla cudzoziemców, w których mogą zamieszkać

4 rodziny. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej mającą na celu przygotowanie cudzoziemców do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną.

Funkcjonowanie mieszkań chronionych było możliwe dzięki środkom Miasta Lublin oraz funduszowi Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców. Mieszkanie przy ul. Zamojskiej 10/3 do czerwca 2012 roku prowadzone było w ramach projektu „Bezpieczna przystań – prowadzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców”, natomiast od lipca 2012 roku włączone zostało w struktury projektu „Mieszkanie i praca - integracja cudzoziemców w Lublinie”. W ramach tego przedsięwzięcia funkcjonują dwa pozostałe mieszkania usytuowane przy ul. 3 Maja 8/2 oraz ul. Mireckiego 4/50.

Do dyspozycji cudzoziemców w mieszkaniach było 25 miejsc. W 2012 roku z pobytu w lokalach skorzystały 22 osoby z 5 rodzin.

3. Mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych

Nieodłącznym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków są mieszkania chronione, przeznaczone dla osób opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011, Nr 149, poz. 887 ze zm.), młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego o każdej porze. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia. Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. W uzasadnionych przypadkach Prezydent może ją zwolnić z ponoszenia opłat.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku do dyspozycji usamodzielnianych wychowanków przekazano 7 mieszkań chronionych o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystały 34 osoby.

Tabela 33 - Osoby usamodzielniane, zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, prowadzonych przez Dom Dziecka im. Szelburg – Zarembiny oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w 2012 roku

Pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Miasta Lublin	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Dom Dziecka im. Ewy Szelburg - Zarembiny w Lublinie			
	z rodzin zastępczych		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców na ostatni dzień okresu sprawozdawczego
ul. Ogrodowa 5/2i2 a (6 miejsc)	4	3	3	3
ul. Rynek 11/8 (5 miejsc)	1	1	5	4
ul. Staszica 8/5 (5 miejsc)	4	3	5	2
ul. Strzembosza 1/73 (4 miejsca)	1	0	5	2
Łącznie	10	7	18	11
	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
ul. Mireckiego 4/38 (1 miejsce)	2	1	0	0
ul. Mireckiego 4/45 (1 miejsce)	0	0	1	1
ul. Mireckiego 4/51 (2 miejsca)	2	2	1	0
Łącznie	4	3	2	1

IX. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2005 – 2013

W ramach realizacji zadań wpisujących się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2005 – 2013, rokrocznie podejmowanych jest szereg inicjatyw i działań zarówno przez instytucje samorządowe Miasta Lublin, jak i lubelskie organizacje pozarządowe. Wszystkie zmierzają do poprawy sytuacji społecznej i warunków życia mieszkańców miasta.

W roku 2012 koszt działań wpisanych w 5 celów głównych Strategii wyniósł **226 628 121,52** zł. Poziom poniesionych kosztów wzrósł, w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym o **47 314 178,09** zł. Z budżetu państwa pochodziło **107 555 101,3**zł (47,5% ogółu wydatków), z budżetu gminy **54 437 372,67** zł (24% wydatków), zaś z innych źródeł (w tym m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców i innych funduszy oraz środków własnych organizacji pozarządowych) pochodziło **64 635 647,55** zł (co stanowiło łącznie 28,5% ogółu wydatkowanych środków).

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów opierały się na programach, w tym: Programie Wsparcia Dzieci i Rodzin na terenie Lublina w latach 2008 - 2013 (Uchwała Nr 302/XVIII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2008r.), Programie działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008 – 2013 (Uchwała Nr 275/XVII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 21 lutego 2008 r.), Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok (Uchwała Nr 265/XV/2011 Rady Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku) i Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii (Uchwała Nr 955/XXXVIII/2010 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin (z późn. zm.), Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w 2012 roku (Uchwała nr 325/XVII/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 19 stycznia 2012 roku) oraz Programie współpracy miasta Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2012 rok (Uchwała Nr 266/XV/2011 Rady Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011r.), Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2007 – 2013 (Uchwała Nr 1127/XLVI/2006 Rady Miasta Lublin z dnia 19 października 2006 r.), Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2011-2015 (Uchwała nr 176/XIII/2011 Rady Miasta Lublin z dnia 8 września 2011 r.), a także Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2012 – 2015 (Uchwała Nr 603/XXIV/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 18 października 2012 roku). Zadania były również realizowane w ramach projektów finansowanych lub współfinansowanych z funduszy pozabudżetowych.

Największe koszty w ramach Strategii poniesiono na realizację zadań wpisujących się w Cel 1 Główny Strategii – „Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę”. Na realizację zadań w jego ramach poniesiono łącznie koszty w wysokości: **114 458 085,76 PLN**. Niemniej należy dodać, że na wypłatę świadczeń socjalnych dla mieszkańców Miasta Lublin wydatkowano kwotę **72 369 686,85 PLN**.

Wśród zadań, które zostały zrealizowane w ramach Celu 1, na szczególną uwagę zasługuje realizacja Programu działań na rzecz dużych rodzin „**Rodzina Trzy Plus**”, przyjętego Uchwałą nr 429/XIX/2012 Rady Miasta Lublin w dniu 29 marca 2012 r. Działaniami w ramach Programu objęto łącznie **4 210** rodzin, zaś koszt działań wyniósł 60 000 PLN, sfinansowanych w całości z budżetu Miasta Lublin.

Drugim, pod względem wysokości poniesionych kosztów na realizację zadań w jego ramach, był 2. Cel Główny Strategii – „Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób niepełnosprawnych i starszych”.

Wydatki na jego realizację zamknęły się w kwocie **87 815 644,33 zł** i stanowiły 38,7% ogółu poniesionych kosztów na realizację zadań w ramach Strategii.

Najwięcej środków finansowych poniesiono na realizację projektów realizowanych przez Miasto Lublin – „Zakup niskopodłogowego taboru autobusowego”, „Zakup autobusów mini” współfinansowanych ze środków pozabudżetowych, wpisujących się w obszar Zadania 2.2.5. Stopniowe likwidowanie istniejących barier technicznych, komunikacyjnych, architektonicznych oraz społecznych w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym i starszym pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym. Całkowity koszt wymienionych projektów wyniósł w 2012 roku **44 217 041,22 zł** (należy podkreślić, że kwota **34 507 481,09 zł**, czyli 78% całkowitego kosztu projektów, pochodziła ze środków zewnętrznych) – zakupiono 80 szt. autobusów niskopodłogowych i 20 szt. autobusów mini.

W roku 2012 rozpoczęto realizację Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w 2012 roku, wpisującego się swym zakresem w 2 Cel Strategii. Program stanowił kierunkowskaz dla inicjatyw realizowanych w mieście na rzecz seniorów. W efekcie podjętych działań, rozszerzono ofertę wsparcia środowiskowego dla starszych mieszkańców Lublina, stworzono im możliwość aktywniejszego włączenia się w życie społeczne oraz zbudowano płaszczyznę działań na rzecz wzmacniania idei solidarności międzypokoleniowej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska seniorów, rozbudowano istniejącą dotychczas w mieście sieć ośrodków wsparcia o kolejne trzy placówki. Rozpoczęły one działalność w dzielnicach: Czechów (w październiku 2011 roku), Tatary (w lutym 2012 roku) i Bronowice (w listopadzie 2012 roku), tj. w tych obszarach miasta gdzie brak było usług socjalnych skierowanych do seniorów, a świadczonych przez tego typu placówki.

Zaangażowanie i działania podejmowane przez realizatorów Programu zostały dostrzeżone i nagrodzone pierwszym miejscem w wojewódzkim konkursie „Gmina Przyjazna Seniorom”. W sposób szczególny zostały wyróżnione działania środowiskowe, podejmowane przez pracowników socjalnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Miasto Lublin zostało także nominowane do Nagrody Pary Prezydenckiej w I edycji Konkursu „Dobry Klimat dla Rodziny”, w kategorii „Inicjatywy Międzypokoleniowe”.

Należy podkreślić, że zaplanowane wydarzenia i ich szeroka oferta w ramach wszystkich celów Programu spotkały się z dużym zainteresowaniem osób starszych. Pozwala to sformułować twierdzenie, iż cele nakreślone przez Program zostały dobrane adekwatnie do bieżącej sytuacji seniorów w Mieście Lublin, dlatego też w latach kolejnych realizowany będzie Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2013 - 2015 .

Trzecim pod względem wysokości środków finansowych poniesionych na jego realizację, jest Cel 4 Główny Strategii – „**Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym**”. Wydatki na realizację zadań w ramach powyższego Celu zamknęły się w kwocie **16 113 222,35** zł. Stanowiły one 7% ogółu poniesionych kosztów w ramach Strategii.

Wydatki na 3. Cel Główny Strategii „Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami oraz osoby uzależnione i ich rodziny” wyniosły w roku 2012 - **1 610 588,54** zł. Poziom wydatków na realizację 3. Celu Strategii zmniejszył się w porównaniu do roku ubiegłego o 1,2% i stanowił 0,71% ogółu poniesionych wydatków.

Należy jednak nadmienić, iż zakres i ilość działań wchodzących w ten obszar jest najmniej rozbudowana w całym dokumencie Strategii.

Na realizację zadań w ramach 5. Celu Głównego Strategii „Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych w ramach społeczeństwa informacyjnego” poniesiono koszty w wysokości **6 630 580,54** zł.

Podsumowując analizę finansową realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, należy podkreślić, iż podobnie, jak w latach ubiegłych, duża ilość zadań na rzecz potrzebujących mieszkańców miasta, realizowana była bez nakładów finansowych, bądź też w oparciu o pomoc finansową lub rzeczową sponsorów.

W załączeniu przedłożony jest szczegółowy formularz realizacji poszczególnych zadań (Załącznik nr 1).

X. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

1. Projekt systemowy „Człowiek inwestycją w społeczeństwo” realizowany w ramach POKL

Projekt realizowany był w 2012 roku jako piąta edycja.

Wartość projektu na rok 2012 wynosiła: 4 425 009,16 PLN

Cel główny:

Zapewnienie klientom i klientkom Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, którzy są w wieku aktywności zawodowej, nie pracują i korzystają z pomocy społecznej, wsparcia w kierunku reintegracji ze społeczeństwem i rynkiem pracy poprzez równoczesny rozwój form aktywnej integracji i upowszechnianie pracy socjalnej.

Cele szczegółowe:

- wzrost kompetencji społecznych,
- podniesienie lub zdobycie nowych kwalifikacji,
- zwiększenie motywacji do dalszego działania,
- zwiększenie świadomości na temat możliwości poszukiwania i wykorzystania informacji o szkoleniach, kursach, ofertach pracy oraz poruszania się po rynku pracy,
- wzrost aktywności społecznej.

Łącznie różnorodnym wsparciem w ramach projektu objęto **823 osoby**.

Zastosowane zostały narzędzia aktywnej integracji skierowane do następujących grup:

- 206 osób objętych pracą w ramach kontraktu socjalnego i jego odmianami (z czego 182 osoby w ramach kontraktu socjalnego, 24 osoby w ramach indywidualnego programu usamodzielnienia), grupa ta stanowi 25 % spośród wszystkich osób objętych projektem,
- 250 osób niepełnosprawnych otrzymało wsparcie w ramach programu wspierania działań na rzecz niepełnosprawnych, które stanowią 30 % - ową grupę odbiorców projektu,
- w ramach 24 odrębnych programów /PAL/ realizowanych dla różnych grup odbiorców, wsparciem objęto 367 osób, które stanowiły najliczniejszą, bo aż 45 % - ową grupę uczestników projektu.

Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego poniesione na realizację projektu w 2012 roku zamknęły się kwotą **3 960 380,76 zł**.

2. Program Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin

Kolejnym narzędziem realizacji projektu systemowego jest przyjęty Uchwałą Nr 549 / XXVII / 2008 Rady Miasta Lublin z dnia 18 grudnia 2009r. „Program Aktywności Lokalnej Miasta Lublin na lata 2009 – 2013”, który w 2012 roku realizowany był poprzez dwadzieścia cztery programy aktywności lokalnej adresowane do konkretnych grup klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, w tym:

Zadania realizowane przez MOPR do realizacji w ramach w/w Programu

1. Program Aktywności Lokalnej na 2012 rok „Asystent Rodziny”, dla 10 osób.
2. Program Aktywności Lokalnej na 2012 rok „Bądźmy razem”, dla 10 osób.
3. Program Aktywności Lokalnej Świadczeniobiorców Filii Nr 5 MOPR w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez poprawę umiejętności społecznych i zawodowych „Nowe Życie 3” na 2012r., dla 10 osób.
4. Program Aktywności Lokalnej w zakresie aktywizacji środowiska lokalnego, podniesienia kompetencji społecznych i przeciwdziałania marginalizacji osób niepełnosprawnych z obszaru działania Filii Nr 3 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Mieszka I 4 – na 2012 rok „Usprawniamy codzienność”, dla 9 osób.
5. Program Aktywności Lokalnej w zakresie aktywizacji środowiska lokalnego, podniesienia kompetencji wychowawczych oraz umiejętności społecznych rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego z obszaru działania Filii Nr 3 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Mieszka I 4 - 2012 rok „Akademia rodzinna”, dla 11 osób.
6. Program Aktywności Lokalnej w zakresie aktywizacji środowiska lokalnego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, podniesieniu kompetencji rodzicielskich i społecznych rodzin niepełnych z obszaru działania Filii Nr 4 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na rok 2012 „Aktywna mama”, dla 12 osób.
7. Program Aktywności Lokalnej na 2012 rok „Życie w moich rękach”, dla 10 osób.
8. Program Aktywności Lokalnej „Spójrzmy na siebie na nowo” na 2012 rok, dla 15 osób.
9. Program Aktywności Lokalnej w zakresie wsparcia rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym lub długotrwale, przewlekłe chorym z obszaru działania Filii Nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Lubartowskiej 6-8 w 2012 roku „Szczęśliwa Rodzina”, dla 10 osób.
10. Programu Aktywności Lokalnej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców obszaru działania Filii Nr 2 MOPR w Lublinie na 2012 rok „Akademia Aktywnego Rozwoju”, dla 25 osób.
11. Program Aktywności Lokalnej „Krok do przodu”, dla 10 osób.

Łącznie: 132 osoby

W budżecie projektu zaplanowano na realizację PAL (realizowanych przez MOPR w Lublinie) środki w wysokości 470 412,48 PLN, wydatkowano środki w wysokości 378 995,34 PLN (80,57%).

Zadania zlecone przez MOPR do realizacji w ramach w/w Programu

- 1) „Wspieranie działań aktywizujących osoby z niepełnosprawnością intelektualną mieszkających na terenie Miasta Lublin będących uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy „Absolwent” przy Al. Spółdzielczości Pracy 65 w Lublinie” - Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego Nr 1 w Lublinie z siedzibą: 20 - 147 Lublin, Al. Spółdzielczości Pracy 65 – 20 osób;
- 2) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej ofiar przestępstw” - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 10 osób;
- 3) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych” - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 10 osób;
- 4) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze” - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 20 osób;
- 5) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej rodzin, w szczególności małżeństw przeżywających kryzys” - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 20 osób;
- 6) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej Dorosłych Dzieci Alkoholików” - Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 20 osób;
- 7) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej kobiet współzależnych”
- Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, 20 - 109 Lublin, ul. Bernardyńska 5 – 15 osób;
- 8) „Podniesienie poziomu aktywności społecznej w każdej sferze życia społecznego osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami mieszkań chronionych przy ul. Ametystowej 22 w Lublinie” – Fundacja Fuga Mundi z siedzibą: ul. Hutnicza 20B, Lublin - 15 osób;
- 9) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej rodzin z osobą długotrwale i/lub przewlekle chorą” - Fundacja Fuga Mundi z siedzibą: ul. Hutnicza 20B, Lublin - 20 osób;
- 10) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych” – Caritas Archidiecezji Lubelskiej z siedzibą: ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2, Lublin – 30 osób;

- 11) „Szkolenie dla kandydatów na asystenta osoby niepełnosprawnej” – Fundacja Fuga Mundi z siedzibą: ul. Hutnicza 20B w Lublinie – 20 osób;
- 12) „Podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych” - Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo, 20 - 236 Lublin, ul. Doświadczalna 46 – 20 osób;
- 13) „Wsparcie działań na rzecz integracji zawodowej i społecznej rodzin wielodzietnych” – Fundacja Praesterno Ośrodek w Lublinie z siedzibą: ul. Organowa 4 w Lublinie – 15 osób;

Łącznie: 235 osób.

W budżecie projektu zaplanowano na realizację PAL (zleconych przez MOPR w Lublinie) środki w wysokości 906 500,00 PLN, wydatkowano środki w wysokości 812 836,05 PLN (89,67%).

Działaniami aktywizującymi objęto łącznie **367** osób. Celem programów była aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców oraz umożliwienie im zdobycia kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W ramach realizacji wyżej wymienionych programów aktywności lokalnej zastosowano instrumenty aktywnej integracji inspirujące do nowych wyzwań, uzyskania samodzielności i kompetencji do samodzielnego radzenia sobie z problemami.

3. Projekty realizowane na rzecz cudzoziemców

Projekt „Bezpieczna przystań - prowadzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców” - współfinansowany z Europejskiego Funduszu na Rzecz Uchodźców.

W 2010 roku tut. Ośrodek rozpoczął realizację 30-to miesięcznego projektu "Bezpieczna przystań – prowadzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców" współfinansowanego przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców. Działania projektowe prowadzono od 1 stycznia 2010 roku do 30 czerwca 2012 roku.

Celem projektu była integracja osób objętych ochroną międzynarodową, w tym uznanych uchodźców i cudzoziemców korzystających z ochrony uzupełniającej poprzez: pomoc i doradztwo w dziedzinach takich, jak zakwaterowanie, środki utrzymania, integracja na rynku pracy, opieka socjalna, działania mające na celu wspieranie trwałego i stałego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, kształcenie, szkolenia zawodowe, uznawanie kwalifikacji i dyplomów.

W roku ubiegłym beneficjentami projektu było 43 cudzoziemców, w tym 34 dzieci.

Budżet projektu w roku 2012 to kwota: 140 871,68 zł, w tym wkład własny: 35 217,92 zł.

W okresie sprawozdawczym zakładane rezultaty projektu zostały osiągnięte i obejmowały:

- funkcjonowanie mieszkania chronionego,
- sporządzenie dokumentów w postaci protokołów z posiedzenia komisji kwalifikacyjnej i protokołów z wizyt asystenta rodzinnego w mieszkaniu chronionym,
- wypełnianie przez cudzoziemców ankiet dotyczących funkcjonowania mieszkania chronionego i działań asystenta,
- prowadzenie działań środowiskowych tj. rozmów z cudzoziemcami, społecznością lokalną i kontaktów z organizacjami pozarządowymi,
- 2 publikacje prasowe,
- uczestnictwo 1 osoby dorosłej w kursie zawodowym,
- udział 13 dzieci cudzoziemskich w zajęciach edukacyjnych i ogólnorozwojowych,
- uczestnictwo 10 dzieci w zorganizowanych formach wypoczynku,
- zorganizowanie 9 wyjść kulturalnych dla rodzin cudzoziemców m.in. do kin, teatrów, muzeów, parku rozrywki,
- zorganizowanie dla 60 osób konferencji podsumowującej realizację przedsięwzięcia.

Konferencja skierowana została do wąskiego grona osób zajmujących się sprawami cudzoziemców. Nie mniej jednak uczestniczyli w niej przedstawiciele instytucji i organizacji zajmujących się sprawami cudzoziemców z różnych części naszego kraju.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podpisał umowę finansową na realizację projektu „Mieszkanie i praca – integracja cudzoziemców w Lublinie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

Termin realizacji projektu: Projekt realizowany będzie przez okres 36 miesięcy tj. od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Realizacja projektu nastąpi w ramach trzech programów rocznych:

Programu 2011 (01.01.2012r. - 31.12.2012r),

Programu 2012 (01.01.2013r. - 31.12.2013r),

Programu 2013 (01.01.2014r. - 31.12.2014r) .

Całkowita wartość projektu: 1 039 919,09 zł (w tym wkład własny w wysokości: 259 979,77 zł). Na całkowitą wartość projektu składają się 3-y odrębne, trwające 1 rok umowy finansowe.

W okresie sprawozdawczym realizowano pierwszą część projektu i podpisano pierwszą umowę finansową na kwotę: 316 687,90 zł, w tym wkład własny w wysokości: 79 171,98 zł, środki z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców to kwota: 237 515,93 zł.

Beneficjenci projektu: Inicjatywa skierowana jest bezpośrednio do osób legitymujących się statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, natomiast pośrednio odnosi się również do społeczeństwa przyjmującego.

Cele projektu: Szczegółowymi celami projektu jest zapewnienie pracy, mieszkania i możliwości kształcenia dla dorosłych cudzoziemców oraz możliwości rozwoju dla dzieci.

Działania realizowane w ramach projektu:

Prowadzenie czynności informacyjno-promocyjnych o projekcie

Działanie realizowano poprzez: spotkania indywidualne z cudzoziemcami, spotkania robocze z pracownikami służb społecznych, comiesięczne raportowanie Radnym Miasta Lublin o realizowanej inicjatywie, aktualizowanie danych o projekcie na stronie internetowej MOPR, rozpowszechnianie danych o projekcie poprzez spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji zaangażowanych w projekt „Lublin dla wszystkich” oraz wizyty studyjne w Lublinie pracowników zagranicznych organizacji rządowych i pozarządowych.

Zorganizowanie staży zawodowych dla cudzoziemców

Celem działania było umożliwienie cudzoziemcom aktywności zawodowej poprzez odbycie staży zawodowych. W okresie sprawozdawczym 9 osób podjęło staż zawodowy, 8 migrantów zakończyło staż zgodnie z przewidywanym terminem.

Pobyt cudzoziemców w mieszkaniach chronionych

W okresie sprawozdawczym z pobytu w trzech mieszkaniach chronionych prowadzonych przez MOPR przebywało 5 rodzin liczących 22 cudzoziemców. Pomoc skierowano do rodzin wielodzietnych, niepełnych lub niepełnosprawnych. Przeprowadzono 26 wywiadów środowiskowych dotyczących przyznania pobytu w mieszkaniu chronionym oraz 17 wywiadów w sprawie ustalenia odpłatności za korzystanie z tej formy wsparcia. Wydano 9 decyzji przyznających pobyt i 16 ustalających odpłatność.

Spotkania asystenta z przedstawicielami środowiska lokalnego oraz środowiskiem szkolnym.

W okresie sprawozdawczym pracownicy MOPR odbyli 17 spotkań z przedstawicielami środowiska lokalnego.

Uczestnictwo cudzoziemców w szkoleniach lub kursach zawodowych, stosownie do możliwości i preferencji zawodowych.

W efekcie działań socjalnych 7 kobiet uczestniczyło w kształceniu zawodowym, w tym 6 pań brało udział w kursie obsługi kasy fiskalnej. Ponadto jedna z nich zgłosiła dodatkowo potrzebę doskonalenia znajomości języka polskiego i korzystała z indywidualnych korepetycji z języka polskiego. Inna realizowała kurs masażu.

Uczestnictwo dzieci cudzoziemców w zajęciach edukacyjnych i ogólnorozwojowych np. przedszkolnych, świetlicowych, kołach zainteresowań oraz wycieczkach lub innych formach zorganizowanego wypoczynku.

Udział dzieci cudzoziemców w zajęciach edukacyjnych zorientowany był na nabywanie lub rozwijanie znajomości języka polskiego, integrację społeczną, przygotowanie

do pełnienia ról uczniowskich i ról wynikających z kontaktów rówieśniczych. Ponadto przyczyniał się do pobudzania świadomości rodziców na temat zasadności kształcenia dzieci, rozwijania ich zdolności oraz budowania postaw pro-edukacyjnych. Jednocześnie przyczyniał się do zapewnienia opieki dzieciom na czas zajęć edukacyjnych dla osób dorosłych. Ogólnie z tej formy pomocy skorzystało 25 małoletnich migrantów.

Zabezpieczenie pomocy psychologicznej dla cudzoziemców.

Działanie realizowano poprzez 27 godzin indywidualnych spotkań cudzoziemców z psychologiem.

Zorganizowanie wystaw fotograficznych na temat życia cudzoziemców

W ramach działania przygotowano 4 wystawy, których celem było przedstawienie losów i życia codziennego cudzoziemców w Polsce. Wystawy pozwalały przybliżyć Polakom problemy z jakimi borykają się migranci, zwiększyły tolerancję na odmienność kulturową i obyczajową, jak również przyspieszyły proces adaptacji do życia w społeczeństwie polskim.

Zorganizowanie wyjść kulturalnych dla cudzoziemców

W okresie sprawozdawczym lokatorzy mieszkań chronionych, rodziny osób uczestniczących w stażach zawodowych, jak również inni cudzoziemcy z grupy docelowej mieli możliwość korzystania z wyjść kulturalnych. Łącznie zorganizowano 21 wyjść kulturalnych. Migranci byli między innymi w ogrodzie botanicznym, kręgielni, skansenie, stadninie koni, kinie, teatrze, cyrku, sali zabaw Bugi, na Festiwalu Sztukmistrzów, Jarmarku Jagiellońskim, basenie.

Projekt „Indywidualny Plan działania – integracja azylantów, cudzoziemców ze statusem i ochroną uzupełniającą poprzez kompleksowe doradztwo i pomoc prawną” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców i budżetu państwa

Termin realizacji projektu: Projekt podzielony na trzy roczne części. Realizacja przewidziana jest przez okres 36-ciu miesięcy tj. od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Cele projektu:

Cel I. Wypracowanie spójnego systemu pomocy dla grup szczególnie wrażliwych, ułatwiających perintegrację i integrację społeczną.

Cel II. Zapewnienie pomocy psychologicznej, socjalnej, zawodowej i prawnej dla azylantów, uznanych uchodźców oraz cudzoziemców objętych ochroną uzupełniającą.

Cel III. Stworzenie Indywidualnych Planów Działania, jako sposobu na integrację cudzoziemców.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Integracji Cudzoziemców, jako działanie realizowane przez MOPR w Lublinie:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiedzialny jest za prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Integracji Cudzoziemców, który został powołany w miesiącu styczniu 2009 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w partnerstwie z Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Lubelskiej w ramach projektu „Wspólny dom – Polska”. Od m-ca stycznia 2012r. Zespół kontynuuje swoją działalność w ramach „Indywidualnego Planu Działania” Spotkania Zespołu odbyły się cyklicznie w miesiącach II, III, V, VIII, XI.

Cele Zespołu Interdyscyplinarnego:

Celem strategicznym Zespołu Interdyscyplinarnego jest zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla cudzoziemców w środowisku lokalnym poprzez objęcie rodzin cudzoziemskich profesjonalną pomocą.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Rozwinięcie i ugruntowanie współpracy wszystkich służb miejskich, instytucji i organizacji pozarządowych odpowiedzialnych za pomoc cudzoziemcom.
- Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form profesjonalnej pomocy dla cudzoziemców.
- Wspieranie działań instytucji rządowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych ukierunkowanych na pomoc cudzoziemcom.
- Oddziaływanie na politykę lokalną w zakresie pomocy cudzoziemcom.
- Inicjowanie i organizacja spotkań i dyskusji nt. dominujących problemów i potrzeb cudzoziemców.
- Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z integracją cudzoziemców.
- Diagnozowanie i ustalanie planu pomocy dla beneficjentów wg zachodzących potrzeb.
- Monitorowanie oraz systematyczna ocena efektów podejmowanych działań.

Zrealizowane działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Integracji Cudzoziemców w okresie I – XII 2012r.:

W 2012 roku Zespół ds. Integracji Cudzoziemców pracował zgodnie z ogólnym harmonogramem projektowym oraz zorganizował jedno spotkanie poza planem. Łącznie odbyło się 5 spotkań Zespołu w terminach: 17 luty, 30 marca, 30 maja, 28 sierpnia, 28 listopada.

Ogółem, w okresie I – XII 2012r. w pracach Zespołu wzięło udział 89 osób, w tym cudzoziemcy oraz przedstawiciele organizacji samorządowych i pozarządowych, takich, jak:

1. Urząd ds. Cudzoziemców, Ośrodek dla Cudzoziemców w Lublinie,
2. Lubelski Urząd Wojewódzki,
3. Miejski Urząd Pracy w Lublinie,
4. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie,
5. Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa,
6. Stowarzyszenie Homo Faber,
7. Stowarzyszenie „Dla Ziemi”,
8. Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu,
9. Caritas Polska,
10. Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom, Caritas Archidiecezji Lubelskiej,
11. Towarzystwo Instytut Europy Środkowo – Wschodniej,
12. Szkoła Podstawowa Nr 31 w Lublinie,
13. Gimnazjum Nr 12 w Lublinie,
14. Gimnazjum Nr 14 w Lublinie,
15. Fundacja Praesternio.

Problemy nad którymi pracował Zespół w okresie I – XII 2012r.:

- Wypracowanie wspólnego stanowiska na temat kształtu polskiej polityki integracyjnej na podstawie kwestionariusza ankiety opracowanego przez grupę roboczą ds. integracji cudzoziemców przy Międzyresortowym Zespole ds. Migracji, pod przewodnictwem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
- Problemy w integracji lokatorów mieszkania chronionego prowadzonego przez MOPR w Lublinie w ramach projektu „Bezpieczna przystań – prowadzenie mieszkania chronionego dla cudzoziemców” i innych mieszkań chronionych dla cudzoziemców utworzonych przez MOPR.

Oraz:

- Poprawa sytuacji dzieci cudzoziemskich w lubelskich szkołach:
Dnia 30.05.2012r. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego rozpoczęli obrady zmierzające do wypracowania planu działania na rzecz poprawy sytuacji dzieci uchodźczych w lubelskich szkołach.

Podczas pierwszego spotkania w sprawie edukacji omówione zostały materiały dotyczące liczby dzieci uchodźców uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich na terenie miasta Lublin, jak też działania podejmowane na rzecz dzieci przez różne podmioty oraz potrzeby nauczycieli pracujących bezpośrednio z uczniami z odmiennych kręgów kulturowych. Materiał do analizy stanowiły dane przekazane Zespołowi przez Urząd Miasta Lublin. W toku dalszych prac Zespołu postanowiono o organizacji działań na rzecz rodziców.

Dnia 28.08.2012r. odbyły się pierwsze zajęcia warsztatowe skierowane do rodziców dzieci z zakresu: praw i obowiązków w polskiej szkole, kolejne w dniu 28.11.2012r. nt. wzmocnienia i zwiększenia ich kompetencji wychowawczych. Podjęte zagadnienie poprawy edukacji uchodźców poskutkowało potrzebą opracowania postulatów dyrektorów lubelskich szkół, do których uczęszcza najczęściej dzieci uchodźców, jak też organizacji rządowych i pozarządowych do rekomendacji władzom samorządowym miasta Lublin. Spotkanie w tej sprawie zaplanowano na 2013r.

W toku swoich prac Zespół czuwał także nad postępowaniem zmian polityki lokalnej w zakresie ułatwienia dostępu do mieszkań z zasobów miasta Lublin osobom z ochroną uzupełniającą. W dniu 31 maja 2012r. Rada Miasta Lublin Uchwałą Nr 462/XXI/2012 w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin rozszerzyła grupę osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego o osoby posiadające nie tylko status uchodźcy ale również ochronę uzupełniającą.

Oprócz głównych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w zakresie koordynacji pracami Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowana była także działalność wspierająca partnera w zakresie tworzenia mieszkań chronionych, IPD, a także w zakresie procedur administracyjnych i pracy socjalnej.

Należy nadmienić, iż jednocześnie z przeprowadzonymi działaniami upowszechniano informacje o projekcie uczestnicząc min. w spotkaniach Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów Instytutu na rzecz Państwa Prawa, konferencji o roli asystentów kulturowych oraz edukacji międzykulturowej zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Dla Ziemi”.

XI. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Świadczenia socjalne i rehabilitacja osób niepełnosprawnych

Z dniem 1 maja 2004 roku wszedł w życie nowy system świadczeń rodzinnych mający na celu stworzenie jednolitego, przejrzystego i spójnego systemu pomocy rodzinie, ustalenie jednego organu wypłacającego oraz jednolitych kryteriów i zasad ich przyznawania.

W związku z koniecznością wdrożenia z dniem 1 maja 2004 roku nowego systemu świadczeń rodzinnych Prezydent Miasta Lublin upoważnił Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych. Z uwagi na powyższe w strukturze Ośrodka powstał Pion Świadczeń Socjalnych.

Od dnia 1 września 2005r. Pion Świadczeń Socjalnych rozpoczął realizację zadań nałożonych ustawą z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej, a następnie od dnia 1 października 2008r. zadania nałożone ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Nowe zadania realizowane w roku 2011 przez Pion wynikają z rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, ustanowionego uchwałą Nr 182/2011 Rady Ministrów w dniu 27 września 2011 r. W dniu 4 października 2011 r., Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji, wskazanego wyżej programu (Dz. U. z dnia 7 października 2011 r., Nr 212, poz. 1262).

Dział ds. osób niepełnosprawnych realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W obszarze działania pionu świadczeń socjalnych funkcjonują:

Dział obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców

Zadaniem działu ds. obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców, należy w szczególności: przyjmowanie, rejestrowanie, weryfikacja złożonej dokumentacji przez osoby ubiegające się o świadczenia socjalne oraz udzielanie informacji dotyczących ustalania, przyznawania i wypłaty świadczeń socjalnych. W ramach działu funkcjonują:

- Wieloosobowe stanowiska pracy ds. obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców.

Dział świadczeń socjalnych

Dział ten zajmuje się w szczególności: ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych, postępowaniem egzekucyjnym wobec świadczeniobiorców, postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz sprawozdawczością w tym zakresie. W ramach działu funkcjonują:

- Sekcja realizacji świadczeń

- Sekcja postępowania egzekucyjnego:
 - postępowanie z zakresu świadczeń nienależnie pobranych.
 - postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych.
- Wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych
- Wieloosobowe stanowisko pracy ds. analiz i sprawozdawczości

Dział ds. Osób niepełnosprawnych

Do zadań działu ds. osób niepełnosprawnych należy realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Dział ds. Osób Niepełnosprawnych MOPR koordynuje działania, jakie podejmowane są przez jednostki miasta i organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez realizację powiatowego programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Lublina, a także wspiera osoby niepełnosprawne w ich codziennym funkcjonowaniu przez pakiet dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Świadczenia realizowane przez pion świadczeń socjalnych

2.1. Świadczenia realizowane przez dział ds. świadczeń socjalnych oraz dział ds. obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców

I. Świadczenia rodzinne :

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego; w tym,:
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
- 3) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

II. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

2.2. Zadania realizowane przez dział ds. osób niepełnosprawnych

- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,

- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,
- dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,
- realizacja "Programu na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin",
- realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

3. Realizacja zadań pionu ds. świadczeń socjalnych

3.1. Realizacja zadań działu obsługi, ewidencji i informacji mieszkańców

Pracownicy Działu Obsługi, Ewidencji i Informacji Mieszkańców w roku 2012 obsługiwali interesantów przy 12 stanowiskach na sali obsługi klienta.

W okresie I-XII 2012 r. pracownicy D-OM przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego.

Ogółem przyjęto **21 344** wnioski o świadczenia, w tym:

- 3 643 wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 1 704 wnioski o zasiłek pielęgnacyjny,
- 3 130 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 10 946 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 803 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- 1 118 wniosków o pomoc rządową dla nie których osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W 2012 roku w sali obsługi interesantów funkcjonowało stanowisko recepcyjno-informacyjne oraz linia telefoniczna – informacja, czynna w godzinach przyjęć interesantów, gdzie dyżurujący pracownicy udzielali nie zbędnych informacji, wydawali druki wniosków o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Opracowano informatory o dokumentach niezbędnych do przyznania świadczeń. W związku z rządowym programem

wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne pracownicy działu przeprowadzili w minionym roku weryfikację osób pobierających to świadczenie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy założono w 2012 roku metryki we wszystkich aktach osobowych świadczeniobiorców.

3.2. Realizacja zadań działu świadczeń socjalnych

Sekcja realizacji świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2012r. sekcja na bieżąco realizowała zadania nałożone ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadania nałożone ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, przepisami wykonawczymi oraz Kodeksem postępowania administracyjnego.

Od miesiąca czerwca 2012r. Sekcja Realizacji Świadczeń Działu Świadczeń Socjalnych podjęła aktywne przygotowania do kolejnego okresu zasiłkowego i świadczeniowego 2012/2013.

W uzgodnieniu z Działem Finansowo-Księgowym ustalonych zostało dwanaście terminów realizacji świadczeń socjalnych w okresie od 1 listopada 2012r. do 31 października 2013r. (na każdy miesiąc) w kasach Ośrodka. Przygotowano harmonogramy wypłat w kasach w poszczególnych terminach oraz przygotowano indywidualne terminarze wypłat. Od miesiąca czerwca osobom mającym ustalone prawo do zasiłku pielęgnacyjnego terminarze na nowy okres zasiłkowy i świadczeniowy 2012/2013 wydawane były przy kasach Ośrodka. Pracownicy sekcji przygotowywali jednocześnie rejestry do prowadzenia bieżącej ewidencji i realizacji świadczeń w okresie zasiłkowym i świadczeniowym 2012/2013.

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. pracownicy sekcji realizacji świadczeń wydali:

- **3758** decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- **206** decyzji odmawiających przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **18285** decyzji przyznających, odmów, zmieniających i uchylających z zakresu świadczeń rodzinnych,
- **1952** decyzje z zakresu pomocy rządowej,
- sprawdzili pod względem merytorycznym **2444** listy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz **4559** list wypłat świadczeń rodzinnych oraz przekazali do realizacji,
- prowadzili **189** spraw w trybie odwoławczym,
- skierowali **408** spraw do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w tym: odwołań, akt sprawy oraz wniosków o stwierdzenie nie ważności wydanych decyzji,
- w **236** sprawach udzielili odpowiedzi na otrzymane wnioski.

Dział w roku 2012 odnotował **74** decyzje ostatecznie wydanych przez samorządowe kolegium odwoławcze, z tego:

- 1) **52** pozostawiające w mocy decyzję organu właściwego,
- 2) **16** zmieniających decyzję organu właściwego,
- 3) **6** uchylających decyzję organu właściwego i przekazujących sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Mając na względzie wzmożony okres pracy sekcji, skupioną wokół sześciu zespołów pracy, odpowiedzialnych za przyporządkowane alfabetycznie sprawy, wzmocniono dodatkowo skład zespołów sześcioma osobami odbywającymi staż w dziale świadczeń socjalnych.

Sekcja postępowania egzekucyjnego.

1) Postępowanie w sprawie nie należnie pobranych świadczeń socjalnych

W roku 2012 pracownicy realizujący zadania na stanowiskach ds. postępowania egzekucyjnego prowadzili postępowania wobec **1022** osób, u których stwierdzono świadczenia nienależnie pobrane (w tym **454** osób, wobec których postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w **2012** r.).

Łącznie z zakresu świadczeń nienależnie pobranych wydanych zostało **1638** decyzji ustalających łączną kwotę **642 554,37zł** świadczeń nienależnie pobranych (w tym za 2012r. **234 907,57zł natomiast za lata 2004-2011 407 646,80zł**).

W roku 2012 wystawiono **239** upomnień, **298** tytułów wykonawczych oraz przygotowano **12** aktualizacji tytułów wykonawczych.

W toku postępowania egzekucyjnego odzyskano łącznie **350 627,96zł** w tym (**88 388,85 zł** należności za rok 2012 oraz **262 239,11 zł** za lata 2004-2011).

Co miesiąc realizowano wypłaty dla średnio **230** świadczeniobiorców w formie przelewów oraz realizowanych w kasie tut. Ośrodka. W związku z powyższym prowadzone były rejestry bieżących wypłat dla świadczeniobiorców, mających ustalone nienależnie pobrane świadczenia. Ponadto prowadzone były rejestry: sald nienależnie pobranych świadczeń na kontach księgowych, sprawozdań comiesięcznych obrotów na kontach księgowych oraz zaksięgowanych w danym miesiącu decyzji o nie należnie pobranych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego i zaliczce alimentacyjnej.

Dla potrzeb Działu Finansowo – Księgowego co miesiąc sporządzane były zestawienia osób, którym dokonywano potrąceń z bieżąco realizowanych wypłat na poczet spłat nienależnie pobranych świadczeń z uwzględnieniem rodzaju potrącanego świadczenia. W każdym miesiącu przeprowadzana była analiza obrotów na kontach księgowych, pozwalająca monitorować zwrot nie należnie pobranych świadczeń socjalnych w rozbiciu na poszczególne rodzaje świadczeń oraz przygotowywane sprawozdanie z tego zakresu.

Ponadto po każdym kwartale, jak również w skali całego 2012 roku, ustalano prognozowane odsetki od nienależnie pobranych świadczeń.

2) Postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych

W rejestrze prowadzonym przez sekcję ds. postępowania egzekucyjnego do dnia 31.12.2012r. łącznie zarejestrowano **6854** dłużników alimentacyjnych.

Prezydent Miasta Lublin jest organem właściwym wierzyciela i dłużnika w **3701** sprawach, organem właściwym wierzyciela w **1295** sprawach oraz organem właściwym dłużnika w **430** sprawach.

W ramach prowadzonego postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego pracownicy podjęli następujące działania:

- przygotowali i wysłali **2728** informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa,
- przygotowali i wysłali **2366** wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzili **536** wywiadów alimentacyjnych,
- wydali i wysłali **2631** decyzji żądania zwrotu dla dłużników alimentacyjnych,
- przygotowali i wysłali **642** wnioski do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań,
- wszczęli **890** postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- wystąpili z **930** wnioskami do komorników sądowych o wydanie zaświadczenia potwierdzającego, czy przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- wydali **839** decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- wydali **51** decyzji umarzających w całości postępowanie wszczęte w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- skierowali **257** wniosków o aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych,
- skierowali **366** wniosków o ściganie,
- skierowali **564** wnioski o udzielenie informacji czy wskazani dłużnicy posiadają uprawnienia do prowadzenia pojazdów mechanicznych,
- skierowali **94** wnioski o zatrzymanie prawa jazdy,
- przygotowali i wysłali **449** informacji o podjętych działaniach oraz efektach

- wystąpili z **416** wnioskami do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o udzielenie informacji o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności,
- przekazali komornikom sądowym w **92** sprawach informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji,
- przygotowali i wystawili **5530** upomnień,
- przygotowali i wystawili **2423** tytuły wykonawcze oraz przygotowali **142** aktualizacje wystawionych tytułów,
- zgłoszono **329** dłużników alimentacyjnych do Krajowego Rejestru Długów,
- aktualizowano w odstępach dwutygodniowych dane dłużników alimentacyjnych w Krajowym Rejestrze Długów (stan na 31.12.2012r. - zgłoszonych **3243**).

Ponadto w 2012 roku rozliczone zostały łącznie **8804** wpłaty. W wyniku dokonanych rozliczeń kwota **2 109 757,09 zł** zaliczona została na spłatę wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kwota **290 522,63 zł** na spłatę wypłaconej zaliczki alimentacyjnej, kwota **86 526,23 zł** przekazana przez organ właściwy wierzyciela oraz kwotę **8752,88 zł** na koszty upomnień 2012r.

Jednocześnie przygotowanych i przekazanych zostało komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne **171** aktualizacji stanu zadłużenia z tytułu rozliczenia wpłat dokonanych bezpośrednio przez dłużników alimentacyjnych.

Po każdym kwartale 2012 roku ustalono prognozowane odsetki od kwoty wypłaconych świadczeń.

W ramach wykonywanych zadań pracownicy Sekcji postępowania egzekucyjnego w 2012 roku rozpatrzyli ponadto **119** wniosków: o umorzenie należności łącznie z odsetkami w całości lub części, o odroczenie terminu płatności albo o rozłożenie należności na raty uwzględniając sytuację materialną i rodzinną oraz prowadzili **98** spraw w trybie odwoławczym.

3.3. Realizacja zadań działu ds. osób niepełnosprawnych

W Dziale realizowane są zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych bezpośrednio skierowane do osób niepełnosprawnych oraz skierowane do nich za pośrednictwem organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach zadań bezpośrednich dofinansowywane są:

1. wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
2. turnusy rehabilitacyjne,
3. bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,
4. usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,

5. obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego złożonych było **3 607** wniosków na **2 928 582 zł**. Wypłacono dofinansowanie dla **3355** osób na kwotę **1 760 395 zł**, w tym przyznane zostały dofinansowania dla wniosków z 2011 r.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2012 r. do Działu **814** wniosków na łączną kwotę **3 857 124 zł**, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym **306** umów na łączną kwotę **870 216 zł**, a wypłacono ostatecznie **820 041 zł**.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegały się **2122** osoby. Dofinansowanie uzyskało **1981** osób na kwotę **1 693 643 zł**, a ostatecznie wypłacono **1 430 222 zł**.

W ramach usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika, złożonych zostało 10 wniosków na kwotę **38 831 zł**. Zawarto 10 umów, na łączną kwotę dofinansowania **33 150 zł**, natomiast wypłacono kwotę **28 635 zł**.

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem jednostek prawnych są natomiast:

1. warsztaty terapii zajęciowej,
2. sport, kultura, rekreacja i turystyka,
3. zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
4. zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje **9** warsztatów terapii zajęciowej. Uczestniczy w nich **270** osób niepełnosprawnych, korzystających tym samym z rehabilitacji społecznej, jak i zawodowej. Na ten cel, ze środków PFRON przeznaczona jest kwota w wysokości **3 994 920 zł**. Warsztaty współfinansowane są poza tym ze środków miasta. W ubiegłym roku była to kwota **443 865 zł**.

W 2012 r., spośród **102** złożonych w 2011 r. wniosków na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki na kwotę **694 279 zł**, zawarto **92** umowy na kwotę **562 011 zł**. Ostatecznie wypłacono dofinansowania dla **6131** osób niepełnosprawnych na kwotę **515 313 zł**. Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania, zgodnie z rozporządzeniem, składa się do 30 listopada roku poprzedzającego ich realizację. W 2012 r. do realizacji na rok **2013** złożone zostały **123** wnioski na kwotę **951 697 zł**.

W 2012 r., spośród złożonego w 2011 r. **1** wniosku na kwotę **6 990 zł**, zawarto **1** umowę na kwotę **4 194 zł**. Wypłacono dofinansowanie równe wysokości kwoty z przytoczonej umowy. Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania, zgodnie z rozporządzeniem, składa się do 30 listopada roku poprzedzającego ich realizację. W 2012 r. do realizacji na rok **2013** złożone zostały **3** wnioski na kwotę **39 220 zł**.

W ramach zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym złożone zostały **54** wnioski na kwotę **596 105 zł**. Zawarto łącznie **23** umowy na kwotę dofinansowania **200 000 zł**, wypłacono natomiast kwotę **199 246 zł**, na wymienione poniżej zadania:

- **27 360 zł** na prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek,

- **20 260 zł** na organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej,

- **60 338 zł** na organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy,

- **42 824 zł** na prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających,

- **48 464 zł** na organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.

14 podmiotów realizowało ww. zadania.

W ramach realizacji „**Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008-2013**” w 2012 procedura konkursowa wyłoniła **24** projekty, na których realizację zostały zawarte umowy.

W późniejszym terminie z oszczędności pozostałych po rozdysponowaniu dotacji z konkursu lubelskie organizacje pożytku publicznego składały także oferty w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert tj. zgodnie z art. 19 a ustawy z dnia z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 roku, nr 234, poz. 1536 ze zmianami). Łącznie w 2012 roku zawartych zostało **29 umów** na realizację 8 zadań publicznych przewidzianych w konkursie.

W 2012r. realizowany był również pilotażowy program „Aktywny samorząd”. Wsparciem w jego ramach objętych zostało 100 osób niepełnosprawnych. Wydatki wyniosły **394 388,35zł**.

4. Analiza wypłaconych świadczeń i przyznanych form wsparcia w 2012 roku

4.1. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny

Tabela 34 – Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2011 – 2012

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2011 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2012 (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	15 565 604	15 107 395
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	10 319 953	9 646 905
3.	Świadczenia opiekuńcze	17 620 128	20 217 927
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 621 000	3 277 000
5.	Zaliczka alimentacyjna	2 342	1 693
6.	Fundusz alimentacyjny	20 786 237	21 473 991
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 196 028	1 550 858
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	260 417	388 319
9.	WYDATKI OGÓŁEM:	69 371 708	71 664 087

W roku 2012 wydatki Ośrodka z tytułu wypłat na świadczenia dla świadczeniobiorców, były blisko o **2 293 000 zł** wyższe niż w roku 2011. Mimo zmniejszającej się liczby osób uprawnionych, kwalifikujących się dochodowo do przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, Ośrodek odnotował wysokie wydatki dotyczące świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zwiększone w stosunku do roku 2011, wydatki na świadczenia opiekuńcze.

Tytułem wypłat dla świadczeniobiorców wydatkowano **71 664 087 zł**. Zgodnie z dokonanym podziałem, Ośrodek poniósł największe wydatki na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił **21 473 991 zł**, co stanowi niemal **30%** ogólnej kwoty zobowiązań. Wyższe, niż w roku ubiegłym wydatki, odnotowano na wypłaty świadczeń opiekuńczych, które wzrosły o **2 597 799 zł** i ich udział w ogólnej kwocie wydatków osiągnął poziom **28,21 %**.

Wydatki na zasiłki rodzinne, będące wcześniej podstawą wypłat realizowanych przez Ośrodek, ujmując wielkość wydatków w roku 2012, podobnie, jak w 2011 roku, znalazły się na trzeciej pozycji, gdy w 2010r. zajmowały jeszcze drugą pozycję. Natomiast wypłaty z tytułu zasiłku rodzinnego w 2012r. zmalały o **458 209 zł**, w stosunku do 2011 roku.

W związku ze spadkiem wartości wypłacanych zasiłków rodzinnych, zmalały również wydatki na dodatki do zasiłku rodzinnego. W sumie na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, Ośrodek wydał o **1 131 257 zł** mniej niż w 2011 roku.

Ponadto MOPR comiesięcznie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne podopiecznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych. W 2012 roku Ośrodek objął ubezpieczeniem społecznym **1172** rodzin oraz **838** rodzin, za które opłacał składki ubezpieczenia zdrowotnego. W związku ze znacznym wzrostem wydatków na świadczenia opiekuńcze, a głównie na świadczenie pielęgnacyjne, przy którym przysługuje zarówno ubezpieczenie społeczne, jak i zdrowotne, odnotowano zdecydowany wzrost wysokości zobowiązań z tytułu ubezpieczenia świadczeniobiorców. W 2012r. przeznaczono na ten cel **1 939 177 zł**. Wydatki były o 482 732 zł wyższe niż w 2011 roku. Stanowi to wzrost na poziomie **33%**.

Tabela 35 – Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiću na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2012 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń	Liczba świadczeń	Średnia wysokość 1 świadczenia w zł.
1.	Zasiłki rodzinne z tego:	15 107 395,00	175384	86,14
1.1.	do ukończenia 5 roku życia	3 858 729,00	55842	69,10
1.2.	powyżej 5 r ż, do ukończenia 18 r ż	9 760 148,00	104702	93,22
1.3.	powyżej 18 r ż do ukończenia 21 r ż	1 430 656,00	14265	100,29
1.4.	powyżej 21 r ż do ukończenia 24 r ż	57 574,00	575	100,13
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	9 646 904,87	65443	147,41
2.1.	urodzenia dziecka	1 072 000,00	1072	1 000,00
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2 673 856,87	6857	389,95
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0,00	0	0,00
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	2 112 908,00	12076	174,97
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego:	916 280,00	12078	75,86
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	149 880,00	2498	60,00
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	766 400,00	9580	80,00
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	1 035 100,00	10351	100,00
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	44 680,00	608	73,49
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	32 130,00	357	90,00
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	12 550,00	251	50,00

2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 792 080,00	22401	80,00
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	24 754 299,87	240827	102,79
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	12 482 505,00	81585	153,00
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	7 735 421,94	14933	518,01
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)	20 217 926,94	96518	671,01
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	44 972 226,81	337345	1 189,02
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 277 000,00	3277	1 000,00
9.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 7 + w. 8)	48 249 226,81	340622	141,65
10.	Zaliczka alimentacyjna	1 692,80	6	282,13
11.	Fundusz alimentacyjny	21 473 990,68	51205	419,37
12.	RAZEM (w.9 + w.10 + w.11)	69 724 910,29	391833	177,95
13.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 550 857,56	10923	141,98
14.	RAZEM (w.12 + 13)	71 275 767,85	402756	176,97
15.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	388 319,00	8300	46,79

Największą część środków finansowych Ośrodek przeznaczył w roku 2012 na pokrycie wypłat z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydatki na ten cel wyniosły **21 473 991 zł.**

W roku 2012 wydatkowano na zasiłki rodzinne kwotę **15 107 395 zł.** Wydatki dokonane na zasiłki rodzinne w roku 2007 wyniosły **17 470 385zł,** w roku 2008 - **15 016 708 zł,** w roku 2009 - **13 661 746 zł,** w roku 2010 - **16 748 313 zł,** natomiast w roku 2011 - **15 565 604 zł.** Tendencja spadkowa w latach 2007-2009 została przełamana w roku 2010, kiedy odnotowano wzrost wydatków, jednakże lata 2011 - 2012 przyniosły kolejne spadki wypłat na zasiłki rodzinne, osiągając podobny poziom, jak w 2008 r. Należy nadmienić, iż wzrost odnotowany w 2010 roku spowodowany był zwiększeniem kwot przysługujących z tego tytułu, a nie wzrostem ilości osób uprawnionych.

Dodatki do zasiłku rodzinnego warunkowane są przyznaniem zasiłku, stąd spadek wydatków na zasiłki rodzinne powoduje spadek wydatków na dodatki do tych zasiłków. W roku 2007 poczyniono wydatki w wysokości **14 105 107 zł,** natomiast w roku 2008 na wartość **12 854 563,16 zł,** w roku 2009 wydatki wyniosły **12 321 075,98 zł,** w roku 2010 **11 303 370,94 zł,** w roku 2011 już tylko **10 319 953 zł,** a w roku 2012 **9 646 905 zł.**

Łącznie wypłaty za zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w roku 2012 wyniosły **25 885 557 zł.** Kwota ta stanowiła w roku 2011 **37,32%** udziału w całości wydatków. Oznacza to, iż w stosunku do roku poprzedzającego udział procentowy zmalał o **2,77** punktu procentowego, tj. dla roku 2012 wskaźnik ten wyniósł **34,54%.**

Wśród dodatków do zasiłku rodzinnego w roku 2012 najwyższe wydatki poniesiono na dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego oraz dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Stosunkowo wysokie wydatki generował również dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Wśród dodatków do zasiłku rodzinnego jest to trzecie świadczenie pod względem wysokości dokonanych wypłat. Jednak jego średniomiesięczna wysokość wypłat w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła o ok **6 500 zł** i jak pokazują dane od roku 2007, średniomiesięczne wydatki regularnie maleją: w roku 2007 - **220 064 zł**, w roku 2008 - **195 686 zł**, w roku 2009 - **175 793 zł**, w roku 2010 - **165 820 zł**, w roku 2011 - **155 806 zł**, natomiast w roku 2012 - **149 340 zł**.

Wysokie wydatki ponoszone są na wypłaty zasiłków pielęgnacyjnych. Ich udział w dokonywanych wypłatach wzrastał od roku 2005. Wydatki wyniosły wówczas **9,26%**, w roku 2006 - **14,61%**, w roku 2007 stanowiły **16,5%** natomiast w roku 2008 sięgnęły, aż **17,98%** udziału w dokonanych wydatkach. Natomiast w roku 2009 ich procentowy udział nie znacznie zmniejszył się w stosunku do roku 2008 i osiągnął wartość **17,87%**.

Warto jednak zaznaczyć, iż wydatki na zasiłek pielęgnacyjny wzrosły kwotowo z **10 362 708 zł** w roku 2008 do **11 276 703 zł** w 2009 roku. Spadek procentowego udziału nie jest zatem konsekwencją niższych wydatków na w/w świadczenie, a znaczącym wzrostem ogólnej kwoty wydatkowanej w 2009 roku.

Analogiczna sytuacja została odnotowana również w latach 2010 i 2011. Mimo wzrostu wartości dokonanych wypłat w roku 2010 o przeszło **641 tys. zł** a w roku 2011 niemal o **250 000 zł**, procentowy udział dla roku 2010 wyniósł **17,49%**, dla roku 2011 - **17,53%**, **natomiast dla roku 2012 - 17,42%**.

Tym samym zasiłek pielęgnacyjny stanowi trzecie co do wysokości ponoszonych wydatków świadczenie i zajmuje znaczące miejsce w strukturze wypłacanych świadczeń.

Stosunkowo wysokie wydatki dokonywane są na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka. W 2012 roku wyniosły one **3 277 000zł**, co stanowi nieznaczny spadek w stosunku do roku 2011 - **3 621 000zł** (10,49%).

W odniesieniu do roku 2011 dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, odnotowały następujące procentowe udziały w dokonanych wydatkach i wyniosły kolejno: 1,28% (w stosunku do **1,38%** w roku 2011), **1,44%** (w stos. do **1,58%** w roku 2011) oraz **0,06%** (w stos. do **0,06%** w 2011 roku).

W ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w roku 2012 Ośrodek objął pomocą **18 975** rodzin. W porównaniu do roku ubiegłego jest to o 139 rodzin mniej. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla których wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 roku. W stosunku do roku 2011, w roku 2012 objęto wsparciem 443 rodziny mniej, co stanowi spadek o 5,17%.

W ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono 3 959 rodzinom.

Tabela 36 - Liczba rodzin pobierająca świadczenia w roku 2012

Lp	Wyszczególnienie	Liczba rodzin rok 2011	Liczba rodzin rok 2012
1.	zasiłki rodzinne	10 335	9 824
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	8 569	8 126
2.1.	urodzenia dziecka	1 167	1 054
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 019	875
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	962	955
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 116	1 088
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	276	281
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	898	873
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	6 846	6 503
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	79	83
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	45	47
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	35	40
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 583	1 550
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	10 335	9 824
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	6 947	7 255
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 091	1 478
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)		8 162
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	16 531	16 629
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 569	3 230
9.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 7 + w. 8)	19 114	18 975
10.	Zaliczka alimentacyjna	1	2
11.	Fundusz alimentacyjny	3 166	3 959
12.	RAZEM (w.9 +w.10 +w.11)	x	21 219
13.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	867	1 172
14.	RAZEM (w.11 + 12)	x	21 219
15.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	567	838

W 2012 roku realizowano łącznie **18** różnych świadczeń dla podopiecznych (w tym opłacanie składki społecznej).

Jak wynika z powyższych danych, finansowa płynność Ośrodka w największej mierze zależna była od trzech świadczeń: z funduszu alimentacyjnego, zasiłku rodzinnego oraz zasiłku pielęgnacyjnego.

Wypłaty dotyczące świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły aż **21 473 991 zł**, co stanowi **29,96%** udział w dokonanych wydatkach. Zasiłki rodzinne plasują się na drugim miejscu. Osiągnęły wartość **15 107 395 zł** wydatków. Trzecie miejsce przypada na zasiłki pielęgnacyjne, na które wydatkowano **12 482 505 zł**. Stanowi to **17,42%** udział w dokonanych wydatkach, a ich wartość wzrasta z roku na rok. Na wyżej wymienione świadczenia wydatkowano **49 063 891 zł** (**68,46%** udział w dokonanych wydatkach). W roku 2012 Ośrodek na koszty utrzymania, w ramach dotacji celowej z budżetu państwa dysponował kwotą **2 135 621 zł**.

4.2. Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Rada Ministrów, w dniu 27 września 2011 r., przyjęła uchwałę Nr 182/2011 ustanawiającą rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Dodatkowo świadczenie wynosi 100 zł miesięcznie (kwota pomocy określona w § 2 ust. 2 ww. uchwały). W miesiącach listopad – grudzień 2011 roku pomocą tą objęte mogły zostać wszystkie osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, natomiast w 2012 roku program został zawężony do pomocy niektórym osobom, tj. gdy rodzic bądź opiekun prawny jest uprawniony do świadczenia pielęgnacyjnego na dziecko własne lub przysposobione. Ośrodek wypłacił w 2012 roku 7056 świadczeń dla 746 rodzin. Wydatki na ten cel wyniosły 705 600 zł.

4.3 Świadczenia i formy wsparcia realizowane przez dział ds. osób niepełnosprawnych

Dział ds. osób niepełnosprawnych realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Środki przeznaczone na ten cel w 2012 roku stanowiły 142,3 % środków z 2011 r. Dodatkowo w 2012 roku dział realizował dwa nowe zadania: wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tj. dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego oraz na podstawie umowy zawartej pomiędzy Prezydentem Miasta Lublin a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Miasto Lublin w 2012 roku otrzymało ze środków PFRON **9 592 790 zł. 800 000 zł** z przyznanego limitu pozostawało w dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Pozostała kwota, tj. **8 792 790zł** pozostała w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych. W drodze otwartych konkursów ofert, fundacjom i organizacjom pozarządowym przekazano **200 000zł**. Wydatki na pozostałe zadania, zawarte w tabeli nr. 37, wyniosły **8 553 705,53 zł**, co stanowi **99,55%** kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota 39 084,47 zł, to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji niektórych osób niepełnosprawnych.

Ponadto pozyskano również dodatkowe środki z PFRON przeznaczone na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” W 2012 roku wydano na ten cel **394 389zł**.

Wartość wszystkich środków pozyskanych z PFRON a pozostających w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem limitu oraz wykorzystaniem przedstawia poniższa tabela. W kwotach tych zawarte są zobowiązania z tytułu dofinansowania kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, gdzie wielkość kwoty podyktowana jest algorytmem i nie może ulec zmianie.

Tabela 37 – Środki finansowe oraz ich wykorzystanie, przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2012 roku.

lp.	Zadanie	Limit 2011	Limit 2012	Kwota wydatkowanych środków	Wykorzystanie środków w 2012 r.
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności wtz	3 994 920zł	3 994 920zł	3 994 920zł	100,00%
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	187 037zł	1 460 000zł	1 430 222zł	97,96%
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	142 500zł	520 400zł	515 313zł	99,02%
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	1 288 125zł	1 764 590zł	1 760 395zł	99,76%
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (w 2012 r. zawiera usługi tłumacza języka migowego)	453 500 zł	852 880zł	820 041zł	96,15%
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	-----	200 000zł	199 246zł	99,62 %
7	Pilotazowy program „Aktywny samorząd”	-----	524 274zł	394 389zł	75,22 %
	Razem:	6 066 082 zł	9 317 064,00 zł	9 114 526,00 zł	97,83%

Biorąc pod uwagę ilość środków będących w dyspozycji Działu w 2012 roku, przedstawienie ilościowe udzielonej pomocy przedstawia w każdym z realizowanych zadań tendencję zwyżkową, poza warsztatami terapii zajęciowej, w których ilość przydzielonych środków wynika z liczby ich uczestników, a liczba ta nie uległa zmianie w 2012 roku.

Tabela nr. 38 przedstawia liczbę złożonych wniosków na poszczególne zadania ze środków PFRON oraz ilość rozpatrzonych pozytywnie.

Tabela 38 – Liczba wniosków ogółem złożonych na poszczególne zadania ze środków PERON oraz liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 2012 roku.

Lp.	Zadanie	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	2 122	1665
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	126	92
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	3 607	3355
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	814	295
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	10	10

6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	54	23
7.	Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	177	99
8.	RAZEM	6 910	5 539

Dział ds. osób niepełnosprawnych realizuje również „Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008-2013” – środki pochodzą z budżetu Miasta Lublin, a ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39 – Wykorzystanie środków pochodzących z budżetu miasta, przeznaczonych na realizację „Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008 – 2013”

Lp.	Zadanie	Liczba uczestników	Plan wydatków	Wykonanie w 2012 roku (w złotych)
1.	Organizacja akcji i realizacja programów upowszechniających wiedzę o przyczynach i skutkach powstawania niepełnosprawności oraz sposobach jej zapobiegania	5 951	24 880	24 880
2.	Świadczenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych	736	21 000	21 000
3.	Prowadzenie edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	65	54 567	54 567
4.	Organizacja kursów i szkoleń przygotowujących do pracy z osobami niepełnosprawnymi	104	28 000	28 000
5.	Rehabilitacja osób niepełnosprawnych	135	127 498	126 726
6.	Integracja osób niepełnosprawnych z mieszkańcami Lublina	685	17 000	17 000
7.	Realizacja programów promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych	10 300	26 378	26 378
8.	Umożliwienie zdobycia nie zbędnego doświadczenia osobom niepełnosprawnym	32	47 000	47 000
9.	Udział Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu w finansowaniu warsztatów terapii zajęciowej	270	443 880	443 880
		18 278	790 203	789 431

XII. NADZÓR I KONTROLE

Struktura organizacyjna:

Stanowiska ds. kontroli funkcjonują w ramach Sekcji Organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, zgodnie z Zarządzeniem Wewnętrznym z dnia 19 listopada 2012 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sprawie ustalenia organizacji oraz zakresu działania działu finansowo - księgowego, sekcji: organizacyjnej, administracyjnej, radców prawnych, informatyków, oraz samodzielnego stanowiska pracy ds. audytu wewnętrznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, którą kieruje bezpośrednio Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Struktura zatrudnienia:

Na stanowiskach inspektorów ds. kontroli Sekcji Organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnione są trzy osoby w wymiarze 3 etatów.

Charakterystyka pracy:

Podstawą prowadzenia działalności nadzorczej i kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności:

- Zarządzenie wewnętrzne nr 9/2010 z dnia 05 lutego 2010 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sprawie ustalenia procedur kontroli wykonywanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie,
- Zarządzenie wewnętrzne nr 42/2010 z dnia 21 maja 2010 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie,
- Zarządzenie Nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 roku w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Zarządzenie nr 36/9/2012 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 20 września 2012 roku w sprawie ustalenia zakresu i sposobu sprawowania nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

Charakterystyka kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym:

Przedmiotem przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym postępowań kontrolnych była prawidłowość realizacji zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach przyznanych dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, działalność warsztatów terapii zajęciowej w rozumieniu § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004

roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004r., nr 63, poz. 587), działalność statutowa komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, jak również działalność statutowa jednostek organizacyjnych pomocy społecznej nadzorowanych przez Prezydenta Miasta Lublin przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Tematyka kontroli, dotycząca **podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych**, którym zlecono realizację zadań na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wolontariacie i działalności pożytku publicznego, obejmowała zagadnienia dotyczące:

- stanu realizacji umów cywilnoprawnych, określających rodzaj i sposób realizacji zadań zleconych,
- efektywności, rzetelności i jakości realizowanych zadań,
- prawidłowości wykorzystania dotacji na realizację zadań,
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizacji zadań.

Tabela 40 – Zadania kontrolne zrealizowane w 2012r

Lp.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Przedmiot	Zalecenia
1.	Lubelskie Stowarzyszenie Na Rzecz Opieki Długoterminowej i Pomocy Społecznej „Opiekun”	I kwartał 2012r.	planowa	Świadczenie usług opiekuńczych	wydano
2.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Kapucynek NSJ	I kwartał 2012 r.	planowa	Prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej typu socjalizacyjnego	wydano
3.	Kolarski Klub Tandemowy Hetman	II kwartał 2012 r.	planowa	Organizacja „Stacjonarnego Zimowego Obozu Kolarskiego”	wydano
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Dominikanek Matki Bożej Różańcowej z siedzibą w Lublinie	II kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego	nie wydano
5.	Fundacja Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami”	III kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie specjalistycznej placówki opiekuńczo – wychowawczej wsparcia dziennego	nie wydano
6.	Towarzystwo Sportowo – Turystyczne	III kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej	wydano

	„Sokolik”			wsparcia dziennego	
7.	Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej	II/III kwartał 2012r.	doraźna	Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem eksploatacji samochodu służbowego	wydano
8.	Fundacja Wszyscy Razem	IV kwartał 2012r.	doraźna	Organizacja II Lubelskich Obchodów Dnia Głuchego i Języków Migowych – Usłyszeć Ciszę	wydano
9.	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	IV kwartał 2012r./I kwartał 2013	planowa	Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy	wydano
10.	Fundacja na Rzecz Wspierania Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Empatia”	IV kwartał 2012r./I kwartał 2013 r.	planowa	Świadczenie usług opiekuńczych	wydano

Zaplanowano 16 postępowań kontrolnych w podmiotach, zrealizowano 10 (w tym dwie kontrole miały charakter doraźny).

Tematyka kontroli działalności warsztatów terapii zajęciowej, którym dofinansowano działalność na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, obejmowała w szczególności:

- prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu,
- ważność posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań,
- prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej uczestników, działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej, współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników,
- prawidłowość w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry warsztatu,
- zgodność postanowień umowy ze stanem faktycznym,
- zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz umową,
- prawidłowość realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji,
- prawidłowość wykorzystania środków Funduszu,

- przeprowadzanie ocen kompleksowych realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników warsztatu,
- realizację zaleceń pokontrolnych.

Tabela 41 – Zadania kontrolne w WTZ zrealizowane w 2012r

Lp.	Podmiot kontrolowany	Termin kontroli	Charakter kontroli	Przedmiot	Zalecenie
1.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół	I kwartał 2012r,	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
2.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Lublinie	II kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
3.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół	II/III kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	III kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
5.	Spółdzielnia Niewidomych im. Modesta Sękowskiego	IV kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
6.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	IV kwartał 2012r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
7.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo	IV kwartał 2012r./I kwartał 2013r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
8.	Charytatywne Stowarzyszenie niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	IV kwartał 2012r./I kwartał 2013r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	wydano
9.	Fundacja Teatrotterapia Lubelska	IV kwartał 2012r./I kwartał 2013r.	planowa	Prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej	nie wydano

Zaplanowano i zrealizowano 9 postępowań kontrolnych w warsztatach terapii zajęciowej.

Tematyka kontroli **komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie** obejmowała realizację zadań statutowych.

Tabela 42– Zadania kontrolne w komórkach organizacyjnych MOPR zrealizowane w 2012r

Lp.	Komórka kontrolowana	Termin kontroli	Charakter kontroli	Przedmiot	Zalecenia
1.	Filia Nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie	I/II kwartał 2012r.	planowa	Diagnozowanie środowisk, konstruowanie planu pomocy i pracy socjalnej w odpowiedzi na występujące problemy oraz efektywność prowadzonych działań w odniesieniu do środowisk wieloprotblemowych ze szczególnym uwzględnieniem środowisk dotkniętych bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.	wydano
2.	Filia Nr 3 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie	II kwartał 2012r.	planowa	Diagnozowanie środowisk, konstruowanie planu pomocy i pracy socjalnej w odpowiedzi na występujące problemy oraz efektywność prowadzonych działań w odniesieniu do środowisk wieloprotblemowych ze szczególnym uwzględnieniem środowisk dotkniętych bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.	wydano
3.	Filia Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie – Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Bezdomnych	III kwartał 2012r.	doraźna	Realizacja celów i zadań statutowych Ośrodka z zakresu pomocy osobom objętym działaniami Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych	wydano
4.	Sekcja postępowania egzekucyjnego działu świadczeń, w pionie świadczeń socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie	II/III kwartał 2012 r.	planowa	Realizacja zadań statutowych przez sekcję postępowania egzekucyjnego – prowadzenie spraw z zakresu nienależnie pobranych świadczeń socjalnych; podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych	wydano

Zaplanowano 6 postępowań kontrolnych w komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, zrealizowano 4.

Tematyka kontroli **jednostek organizacyjnych pomocy społecznej** nadzorowanych przez Prezydenta Miasta Lublin przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie obejmowała prawidłowość realizacji zadań statutowych.

Tabela 43– Zadania kontrolne w komórkach organizacyjnych pomocy społecznej nadzorowanych przez MOPR zrealizowane w 2012r

Lp.	Jednostka kontrolowana	Termin kontroli	Charakter kontroli	Przedmiot	zalecenia
1.	Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie- Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Specjalnej Troski	III kwartał 2012r.	doraźna	Działalność statutowa Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Specjalnej Troski	nie wydano

Stwierdzone podczas czynności kontrolnych naruszenia miały charakter zarówno nieprawidłowości – w przypadku naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa, jak i regulacji umownych oraz uchybień – w odniesieniu do naruszeń regulacji wewnętrznych, obowiązujących w kontrolowanych podmiotach.

Efektem przeprowadzonych kontroli było skierowanie przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie - łącznie **20** wystąpień pokontrolnych, w których sformułowano wnioski zmierzające do likwidacji nieprawidłowości celem usprawnienia działalności i osiągnięcia lepszych efektów w realizacji zleconych zadań. W wyniku zaleceń, podmioty i komórki kontrolowane, zobowiązały się do wprowadzenia działań naprawczych.

Ponadto pracownicy zatrudnieni na stanowiskach ds. kontroli przeprowadzili w okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. - **12** postępowań wyjaśniających w sprawie skarg, jakie wpłynęły do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wizytacje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i placówkach wsparcia dziennego

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie złożyli 79 wizyt w placówkach opiekuńczo – wychowawczych (w tym 15 w placówkach prowadzonych przez Miasto).

Oglądowi prowadzonemu przez pracowników podlegała:

- organizacja pracy w placówce,
- lustracja bieżących zajęć w placówce,
- procedury postępowania w niektórych sytuacjach (ucieczki),
- frekwencja wychowanków,
- stan zatrudnienia oraz kwalifikacje pracowników,
- współpraca placówek w zakresie opieki i wychowania z instytucjami wymienionymi w rozporządzeniu o placówkach opiekuńczo - wychowawczych,
- współpraca z wolontariuszami,
- stan i poprawność dokumentacji prowadzonej przez placówkę,

- pomieszczenia w których realizowane są zadania placówki.

Część wizyt w placówkach połączona była z udziałem w posiedzeniu stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczyli w 8 posiedzeniach stałych zespołów działających w placówkach całodobowych oraz w 10 posiedzeniach w placówkach wsparcia dziennego.

Z każdej odbytej wizyty sporządzone zostały notatki służbowe (zawierające opis przebiegu wizyty, uwagi, zalecenia) i dołączone do dokumentacji danej placówki. Notatki dotyczące wizyt w placówkach niepublicznych wysłane zostały również do placówek wizytowanych.

Wizytacje w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia

W roku 2012 odbyły się łącznie 23 wizytacje w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia. Wizytacjami objęto 15 ośrodków wsparcia (m.in. środowiskowe domy samopomocy, schroniska, noclegownie), 7 domów pomocy społecznej. Wizytacja odbyła się również w mieszkaniach chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku.

XIII. GŁÓWNE ZADANIA DO REALIZACJI W 2013 ROKU

Realizacja „Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2013 – 2015, stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr 685/XXVII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 17 stycznia 2013 roku.

Realizacja Programu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2008-2013”, stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr 275/XVII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 21 lutego 2008 roku.

Realizacja Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2013 – 2015, stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr 734/XXIX/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 21 marca 2013 roku.

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2009 - 2013 stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr 549/XXVII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 18 grudnia 2008 roku w oparciu o programy poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Filia Nr 1:

Realizacja Programów Aktywności Lokalnej:

- dla osób doświadczających przemocy,
- profilaktyka dotycząca uzależnień i substancji psychoaktywnych,
- wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach dysfunkcyjnych,
- uzależnienia - współuzależnienie,
- poprawa funkcjonowania rodzin niepełnych.

Filia Nr 2:

- Kontynuacja działań w ramach istniejących Partnerstw Lokalnych w poszczególnych Sekcjach Pracy Socjalnej Filii. Organizowanie społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania i łagodzenia skutków zdiagnozowanych problemów społecznych,
- Realizacja Programów Aktywności Lokalnej:
 - „Aktywni kreatywni” dla 13 osób,
 - „Aktywna kobieta” dla 14 osób,
 - „Szansa” dla 14 osób,
 - „Dobra Rodzina – Szczęśliwe Dzieci” dla 14 osób,
 - „W samorządności siła” dla 12 osób.

Filia Nr 3:

- Realizacja 5 Programów Aktywności Lokalnej w tym: kontynuacja PAL „Usprawniamy codzienność” (dla 7 osób niepełnosprawnych), PAL dla 15 osób niepełnosprawnych, 2 Programy Aktywności Lokalnej dla 30 rodzin z dziećmi oraz PAL dla 15 osób z dominującym problemem ubóstwa i bezradności,

- organizowanie społeczności lokalnej?

Filia Nr 4:

Realizacja Programów Aktywności Lokalnej:

- „Twój czas, Twoja inicjatywa” dla 15 osób niepełnosprawnych,
- „Odpowiedzialny rodzic” dla 16 rodzin,
- „Twój egzamin, Twoja przyszłość” dla 16 osób.

Filia Nr 5:

- Opracowanie i wdrożenie do realizacji Programów Aktywności Lokalnej kierowanych do kobiet doświadczających patologicznych sytuacji w rodzinie, osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, rodziców doświadczających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, osób wykazujących trudności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego,
- organizowanie społeczności lokalnej

Wdrażanie metody organizowania społeczności lokalnej

Metody pracy o charakterze długofalowym, której celem jest wspieranie, wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowanie jej na rozwiązywanie problemów i rozwój.

Projekt „tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” realizowany jest od marca 2009 roku do grudnia 2013 roku. W ramach zawartego kontraktu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest zobowiązany do upowszechniania, a docelowo wdrożenia metody organizowania społeczności lokalnej.

OSL to metoda pracy o charakterze długofalowym, której celem jest wspieranie, wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowanie jej na rozwiązywanie problemów i rozwój.

Realizowane działania mają służyć przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, między innymi poprzez:

1. Tworzenie sieci współpracy z wykorzystaniem potencjału lokalnego środowiska, organizacji pozarządowych, placówek służby zdrowia, osób fizycznych i prawnych w celu przeciwdziałania skutkom wykluczenia społecznego w obszarze Ośrodka,
2. Wdrażanie metody Organizowania Społeczności Lokalnej na terenie dzielnic usytuowanych w obszarze Filii oraz dalszy udział pracowników w szkoleniu w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów pomocy społecznej i integracji społecznej”.

Realizacja projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”